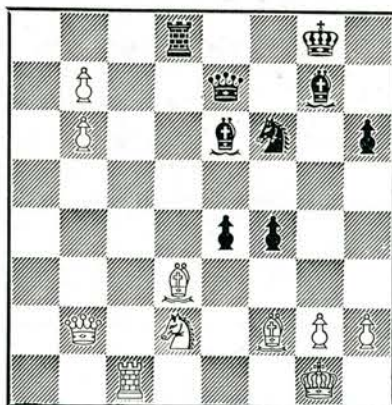


Tidskrift för

SCHACK

10

Ärgång 75 • December • 1969



Vit har ett vackert vinstdrag

GOD JUL
och
GOTT NYTT ÅR

Tidskriftskommitté:

Ansvarig utgivare	Phil. dr Eric Uhlin, tel. 0303/102 51
Ekonomichef	Arne Berggren, tel. 031/14 64 54
Redaktion	Bertil Gedda, tel. 031/53 81 04
Ågare	Sveriges Schackförbund
Prenumerationspris	inom Europa Kr. 25:—, utom Europa \$ 6:—

INNEHÅLL

	sid.		sid.
Förbundsnotiser m.m.	297	Schackdiagonaler	312
Inbjudningar	298	Grova feldrag	313
Blindspel — konst eller cirkus?	298	Schack i gamla Allers	316
Snabbschack i Danmark	299	Gligoric klarade kvalet	317
Distriktsnytt	299	NM för synskadade	317
Sverige runt	300	Dåligt skjutet men bra rutet	317
Inlägg om Polen-matchen	301	Allsvenska serien	318
Zonturneringen för damer	301	Omslagsdiagrammet	318
FIDE-kongressen 1969	302	Teori och praktik	319
Stormästartitel till schackkomponister	303	Partier	323
Urlandet	305	Studier	330
Järnvägsschack	305	Korr-schack	332
Återblick på Raach	306	Problem	334
Schack i staden vid Seine	310	Boknytt	339

AKTUELL LITTERATUR:

Euwe: Spelöppningsteori del 10; Spanskt parti	13:—
(ytterligare sidor medtagna, utk. 15/12)	
Schwarz: Skandinavisch u. Jugoslawisch, band 26	31:—
Négyesy/Hegy: Schackkombinationen	24:40

JULKLAPPSTIPS:

Schackpjäser, Staunton, m. filt o. bly, kungens H=82 mm	60:—
Schackpjäser, Staunton, m. filt o. bly, kungens H=96 mm	77:—
Schackbräden, lyxm. i pol. valnöt m. inlagda rutor	58:—
Schackbräden, lyxm. i redwood, -rosenträ o. atlasrä	88:—
Feenstra-Kuiper: Hundert Jahre Schachturniere 1851—1950	50:25
Feenstra-Kuiper: Hundert Jahre Schachzweikämpfe	37:50
Földeak: Hunderts Preisgekrönte Partien	16:20
Reseschackspel i imit. skinn, magnetiskt, 180×95 mm, stående pjäser	40:70
Fickschackspel, fodralmod. 175×85 mm, magnetiskt	18:70
Fickschackspel, etuimod. 180×95 mm, magnetiskt	30:80
Enevoldsen: Verdens bedste skak, del I	14:40
Enevoldsen: Verdens bedste skak, del II	16:25
Koblenz: Schachtraining	19:80
Vidmar: Goldene Schachzeiten	27:70

Mervärdesskatt tillkommer — Snabba leveranser!

Vi ber att få tacka för det gångna året och tillönskar ärade kunder

GOD HELG
SKÅNES SCHACKFÖRLAG

Box 22016 — 200 63 Malmö 22 — Postgiro 63 19 45 — Tel. 040/545 03, 45 26 10

GOD JUL OCH GOTT NYTT ÅR

tillönskas alla läsare, medarbetare, annansörer och andra, som stött TFS under det gångna året.

Många stora schackhändelser väntar under det kommande året och vi måste förnya våra ansträngningar att ge en god bild av det som sker. På högsta planet kan nämnas matchen mellan Sovjetunionen och den övriga världen samt den interzonala turneringen i Palma de Mallorca. Här hemma har vi flera tävlingar på riksplanet, bl.a. SM i snabbschack, Tusenmannaschacket och SM-tävlingarna i Nässjö. Särskild uppmärksamhet skall vi också ägna det nordiska schacket, som tack vare de unga spelarnas insatser alltmer kommer i blickpunkten.

Vad det spelöppningsteoretiska beträffar, kommer Alexander Hildebrand liksom tidigare att svara för tre 4-sidiga översikter, placerade i mittuppslaget.

Prenumerationsavgiften för 1970 är 22 kronor för till Sveriges Schackförbund föreningsansluten medlem. För övriga prenumeranter i Sverige är avgiften 26 kronor, varigenom prenumeranten även blir medlem i det till Sveriges SF anslutna "Tidskrift för Schacks kamratförbund". Postgironumret är 60 46 34. Nya prenumeranter, som ej prenumererat 1969, erhåller 1969 års stora julnummer kostnadsfritt, därest avgiften för 1970 inbetalts senast den 20 januari 1970.

Vi tackar för förtroendet och satsar på nya framgångar för TFS.

TIDSKRIFTSKOMMITTERADE

CENTRALSTYRELSEN

sammanträdde lördagen den 22 november. Bland besluten kan nämnas

att tiden för SM i Nässjö nästa år fastställdes till 5—19 juli, med avbrott för kongressförhandlingar den 11 juli,

att juniorklassen 1970 spelar förturneringen i 8 grupper med 8 ronder och sista ronden den 10 juli, varefter finalturneringen om 7 ronder spelas 12—18 juli (Härigenom kan utslagna juniorer, om de så önskar deltaga i andra klass, som börjar den 12 juli),

att årsboken 1970 utges först i slutet av året, varigenom uppgifterna i den blir mer aktuella än som varit fallet då den utgivits till kongressen,

att centralstyrelsen skall föreslå kongressen nya regler för att skilja spelare i SM-gruppen som delar första platsen,

att kongressen skall föreläggas förslag om att oldboysmästerskapet skall bli officiellt

och att regler härför skall införas i tävlingsbestämmelserna,

att cs på fråga från FIDE förklarar sig villig att arrangera särspel mellan de fyra spelare (bl.a. Ulf Andersson) av vilka två skall gå vidare till interzonaltturneringen.

RIKSLOTTERIET

Den 14 november fick landsförbundet tillstånd att anordna ett rikslotteri med 90.000 lotter. Distribution beräknas kunna påbörjas omkring den 15 december. Det är av största vikt att distriktsförbund och föreningar så snart som det över huvud taget är möjligt insänder beställningar till lotteriföreståndare Olov Carlberg, Box 2048, 700 02 Örebro 2.

Inom kort kommer en promemoria att utsändas med råd och anvisningar för försäljning från bil. Det har visat sig att de distriktsförbund, som tillämpat denna metod, ligger i toppen på försäljningsstatistiken. Gack och gör sammanledes!

Observandum

På det postgiroinbetalningskort som medföljer denna tidskrift har av posttekniska skäl utelämnats den särskilda upplysningen om att prenumerant i Sverige, som icke är föreningsansluten, blir medlem i det till SSF anslutna "Tidskrift för Schacks Kamratförbund". Så är fortfarande givetvis fallet och vi hoppas på vacker utveckling av vårt omhuldade kamratförbund!

Redaktionen

BLIXTTURNERING I UPPSALA

Uppsala Allmänna Schacksällskap inbjuder till Ivar Gumaelius' IX. Minnesblix, som spelas söndagen den 1 februari 1970 kl. 11.00. Tävligen är öppen för alla oavsett spelstyrka och för att ge de sämre spelarna en rejäl chans tillämpas ett strängt handi-capsystem (t.ex. klass M mot II = 3 minuter mot 7).

Segraren erhåller första inteckningen i det av konstnären Ragnar Johansson donerade vandringspriset, som skall erövrats tre gånger i följd eller fyra gånger utan ordningsföljd, för att bli ständig egendom. Dessutom utdelas tre penningpriser på 200, 150 resp. 100 kronor samt ett antal värdefulla sakpriser.

Tidigare segrare i turneringen: 1962 Bertil Westin, 1963—66 Allan Werle och 1967—69 Åke Olsson.

Anmälan göres genom insättande av startavgiften 15 kr på Uppsala ASS' postgiro-konto 33 78 39 senast den 26/1 1970 (v.g. ange spelklass i SSF på talongen).

Spellokal är Folkets Hus, sal 5—6 i Uppsala (ca 100 meter från Centralstationen). Ytterligare upplysningar kan erhållas genom Anders Berndtsson, tel. 018/13 54 85.

Uppsala Allmänna Schacksällskap

ASTORIAS NYÅRSTURNERING

Astoria nyårsturnering, som spelas lörd. 10/1 kl. 12—sönd. 11/1 kl. 18, gäller även öppna norgemästerskapet i snabbeschack. Det spelas Monrad och en timme per spelare och parti. Turneringen spelas i två klasser.

Priser klass 1: NM-titel, Astoria-pokalen samt 500 kr, 2:a pris 250, 3:e 100. Startavgift 40 kr. Klass 2: Startavgift 30 kr. Vackra bruksföremål som priser.

Anmälan senast den 23/12 tillsammans med startavgift och uppgift om klass till Hotell Astoria A/S, 2300 Hamar, Norge. Hotell Astoria erbjuder för full pension (logi, festmiddag, frukost och lunch) kr 85. För endast logi och frukost kr 55.

BLINDSPEL — KONST ELLER CIRKUS?

Av Leho Laurine

• Schacket är de visas spel. Med underbar harmoni förenas här beräkningens järnlogik med bländande fantasi.

En journalist ändrade en gång fyndigt den berömda frasen: Morphy är större än Caesar, ty han "kom, såg inte, och segrade!" Detta gällde naturligtvis blindschack. Morphy spelade samtidigt 8—10 partier blint. Zuckertort höjde siffran till 16, Pillsbury till 22, Ostrofsky till 23, Reti till 24, Aljechin 28, Reti igen 29, Aljechin 32, Koltanovsky 34, Najdorf 45 och senast ungraren Flesch, som i Budapest 1960 spelade 52 partier med resultat 31 vinst, 3 förlust och 18 remi. Seansen tog 20 timmar med fyra pauser på 10 minuter.

Man fruktar att bakom den gränsen "härskar kaos och börjar vansinne!"

• Aljechin genomförde i sina blindseanser underbara kombinationer, men han hade ändå ingen hög mening om blindspelet. Han har berättat följande:

"Hela hemligheten ligger i minnets medfödda skärpa. Grundlig kännedom om schackspelet, speciellt öppningen och slutspelets teknik, utvecklar förmågan ytterligare. Före varje blindseans delar jag upp partierna i grupper efter öppningarna. T.ex. de första sex partierna med dambonden, nästa sex med kungsbonden, sedan åter sex med dambonden o.s.v. Till slut ett par partier med c4. När sedan bordsnumren ropas ut, kan jag särskilja partierna, kommer ihåg hot och försvar, ställningen i allmänhet, enstaka planer, senaste draget — och kan så kombinera vidare."

Så enkelt! — enligt Aljechin. Men vilken energimängd krävs inte!

• Förra ryske mästaren Petrov har skrivit: "Det är lättare att dyka fram pärlor ur havets djup! Schacket som vetenskap vinner inget av dylika experiment. Den som spelar bra blint, spelar ännu bättre seende. Följaktligen är det här fråga om cirkustricks."

Aljechin värderade blindspelet som propagandamedel (för schack eller för honom själv?). Han skrev vidare: "Jag känner inte igen min spelstil i mina blindpartier. Blindspel försvagar och förvränger ens spelstil."

Efter allt det sagda är det inte förvånande, att blindspelet är förbjudet i Sovjetunionen p.g.a. sin hälsorisk.

Snabbschack i Danmark

Av Torben Kjeldsen

Den första klubb i Danmark, som införde snabbschack, var Vejlbj-Risskov i Århus. Sedan har andra tagit upp idén, och nu går entimmes-spelet som en epidemi över hela landet. Den första turneringen ägde rum 1963 och det har visat sig, att denna tävlingsform har kommit för att stanna.

I augusti i år anordnade Studentforeningens Skakklubb sin 6:e öppna internationella sommarturnering med resultatet: P. H. Nørby 7½ poäng av 8, Jørgen Hvenekilde 7, Leif Berg, St. S., Finn Petersen, SK, och Torben Kjeldsen, St. S., vardera 6 poäng.

Det internationella inslaget var denna gång bara 1 man, Christer Platzack, Lund. För att komma på prislistan skulle han ha vunnit i sista rond. Ordföranden i Studentforeningens Skakklubb, Sven Bing, sa till honom när han for: "Kom igen nästa år — och ta med minst tio svenskar!"

Det är ingen noteringsplikt, men många skriver i alla fall protokoll av gammal vana. Följande parti är från den ovan nämnda turneringen.

Vit: Karsten Riis Larsen

Svart: Torben Kjeldsen

1. d4 Sf6 2. c4 d6 3. Sc3 e5 4. d5 Le7 5. e4 0—0 6. f3 a5 7. Le3 Sa6 8. g3 Sd7 9. Lh3 Lg5 10. Lf2 g6 11. Sge2 f5 12. e×f5 g×f5 13. f4 Lh6 14. Dd2 Sdc5 15. 0—0 e4 16. Ld4 Sd3 17. Sd1 Ld7 18. Se3 Sac5 19. b3 De8 20. Tab1 Dh5 21. Lg2 Tf7 22. a3 (?) a4 23. b×a4 L×a4 24. Sc1 S×c1 25. D×c1 Sb3 26. Dc3 S×d4 27. D×d4 Lg7 28. Dd2 b6 29. h3 Ld7 30. Tb3 Dg6 31. Kh2 h5 32. b4 Lf6 33. Tg1 Tg7 34. Sd1 La4

Förhindrar resan: Sd1—f2—h3—g5.

35. Te3 L×d1 36. D×d1 Kh7 37. Lf1 Kh6

Varianten 37. — L×h4 38. Le2 Tag8 39. L×h5 Dh6 40. Kh3 var inte lätt att överblicka.

38. Le2 Tag8 39. Kh3 Le7 40. a4

Här kom Da1 i betraktande.

40. — Df6 41. Da1?

För sent nu. I stället 41. L×h5!! D×h4 42. g×h4 T×g1 43. Te1 och svart måste forcera remi genom evig schack.

41. — D×b4? (!)

Damoffret är lätt nog att få ögonen på just här. Poängen ligger i förberedelsedragen Le7 och Df6.



Distriktsnytt

Stockholm

Stockholms Schackförbund höll sitt årsmöte den 19 november i nya förbundslokalen Hornsgatan 82 under Bo Teddy Ladbergs ordförandeskap. Han lämnade samtidigt sin post efter tre mycket betydelsefulla och framgångsrika år. Samtidigt avgick sekreteraren Thord Utterman och materialförvaltaren / trotjänaren Erik Persson. Med akklamation valdes dessa tre till hedersmedlemmar i Stockholms Schackförbund.

Till ny ordförande valdes Rolf Littorin och till ny sekreterare årets Stockholmsmästare Sven Gunnar Samuelsson. På den betydelsefulla kassörsposten omvaldes Sture Hedberg. I övrigt omval samt nyvaldes Uno Karlsson, Marcel Stein och Carl Axel Eriksson. Till suppleanter omvaldes Arne Wirén och Erik Stenberg samt nyvaldes Harry Johansson och Evert Hagman. Revisorer blev liksom tidigare Lennart Molin och Nils Lundin med Bengt Hörberg som suppleant. Till ungdomskommitté valdes Sixten Eriksson, Henry Andersson och Sture Hedberg.

Paul Karlsson

Blekinge

Kvalificeringstävlingen för svenska mästerskapet i snabbschack har spelats i Bräkne-Hoby med 14 deltagare. Som segrare utgick Risto Rantalainen före Bernt Andersson. Striden om tredje plats — och därmed möjligheten att få representera distriktet i finalen i Stockholm — avgjordes i sista rond, då Ingvar Johnsson besegrade Bertil Andersson.

Resultat för de bäst placerade: 1) R. Rantalainen, Mörrums SK 6½, 2) Bernt Andersson, Torskors SK 5½, 3) Ingvar Johnsson, Bräkne-Hoby 5, 4) Bertil Andersson, Torskors 4½.

42. g×b4 T×g1 43. D×g1 T×g1 44. Tg3 Te1 45. Tg2 Tb1† 46. Tb2 Ta1

För att få tid att räkna igenom tornbytet.

47. Tg2 Tb1† 48. Tb2 T×b2† 49. K×b2 L×b4 50. Kh3 Lf2 51. Kg2 Le3 52. Kg3 b4† 53. K×b4 L×f4 54. Lb5 Lg5† 55. Uppg.



Sverige runt

FYRVÄPPLINGEN

Årets fyrdistriktstävling i schack mellan schackförbunden i Södra Småland, Blekinge, Nordskåne och Nordvästra Skåne, som går under namnet "Fyrväpplingen", blev i mycket en överraskningens turnering. Inte på så sätt att förhandstippade segraren — Nordvästskånes SF — inte klarade uppgiften, det gjorde de nämligen nu. Men segern satt mycket långt inne, och det var inte förrän i sista partiets sista drag, som Edvard Faström från Landskrona SS kunde betvinga Arne Andersson från Nordskåne och därmed hemföra segern till sitt förbund.

Den största överraskningen i årets turnering blev i stället den, att Blekinge SF på allvar blandade sig i toppstriden. Tidigare har Blekinge fått finna sig i att komma lite i skuggan av "de tre stora", men i årets turnering visade de plötsligt lejonklon. Det började på lördagen med att Blekinge besegrade Nordskåne med 6,5—5,5. Till andra rondan på söndagsförmiddagen hade lottningen utfallit så, att Blekinge skulle möta Nordvästskåne. Här gick det "som vanligt", d.v.s. Nordvästskåne vann klart med siffrorna 7,5—4,5, och allmänt trodde man att saken var klar, skåningarna skulle triumfera som de ville, och Blekinge skulle bli sist. Visserligen hade Södra Småland på lördagen segrat över Nordvästskåne med 7—5, men å andra sidan ansågs inte Nordskåne ha någon chans mot Nordvästskåne i den uppgörelsen.

Då tredje rondens resultat började komma in visade det sig emellertid att det inte gått efter ritningarna. Blekinge hade tagit en ledning över S. Småland med 3—1, och Nordskåne hade tagit ledningen över Nordvästskåne. Matchen Blekinge—S. Småland blev först klar, och Blekinge lyckades slå vakt om sin tvåpoängsledning och segrade med 7—5, och låg därmed vid det tillfället som etta i turneringen. När två partier var kvar ledde fortfarande Nordskåne över Nordvästskåne med 5,5 mot 4,5 och i händelse av vinst skulle Nordskåne få ytterligare en inteckning i vandringspriset. Nu lyckades emellertid Nordvästskånes representanter Karl Erik Olsson och Edvard Faström vinna sina partier och därmed slutsegern, och därmed erövrade de också det uppsatta vandringspriset för alltid.

Slutställning: 1. Nordvästskånes SF 19 p, 2) Blekinge SF 18, 3. Nordskånes SF 17,5, 4. Södra Smålands SF 17,5.

GÖTEBORGS SCHACK-SÄLLSKAP 90 ÅR

Göteborgs Schacksällskap firar i år sitt 90-årsjubileum. I en liten vacker jubileumsskrift erinras i stora drag om Sällskapets öden sedan år 1879, då föreningen bildades. Den är nu den äldsta schacksammanslutningen i Göteborg och kan se tillbaka på många insatser till schacklivets fromma.

Höjdpunkten i utvecklingen är förstas den stora internationella turneringen 1919—20, som anordnades med anledning av Sällskapets 40-årsjubileum och som vanns av Reti före Rubinstein och Bogoljubov. I grupp B segrade Johnner, varvid Sällskapets egen Allan Nilsson och Max Euwe delade de närmaste platserna, och grupp C vanns av Oscar Nilsson. En turnering som måste betraktas som en milstolpe i svensk schackhistoria.

För ett par år sedan skedde en sammanslagning mellan Göteborgs Schacksällskap och Sällskapet Schackamatörerna, också den en traditionsrik klubb, som bildades 1920. Denna åtgärd har lett till ett uppsving som lovar gott för framtiden.

Med anledning av jubileet anordnade man en lagtävling i snabbchack, där stadens starkaste klubbar inbjöds. Man tävlade emellertid inte klubbvis utan med blandade lag, som fastställdes genom lottning, och lagen fick sedan namn efter världsberömdheter som Aljechin, Capablanca, Lasker o.s.v. En originell tävlingsform som slog väl ut och alla trivdes. Segrande lag blev Reti, bestående av S. G. Malmgren, John Johansson, Holger Karrin och Håkan Olsén, med lag Morphy och lag Andersen på de närmaste platserna.

Man tävlade också om bästa resultat vid de olika borden. Här nedan poängen för de bäst placerade.

Bord 1: Carl Erik Liedqvist 5, Lennart Larsson och Tomas Marinus 4½, Sven-Göran Malmgren 4.

Bord 2: Terje Svendsen 5, Gunnar Dahlin 4½, John Johansson 3½.

Bord 3: Ragnar Uhlin 5, Holger Karrin 4½, A. Cedergård 4, Lars Andersson och Georg Flink 3½.

Bord 4: Håkan Olsén 7 (vinst i alla partierna), Tage Karlsson och Albin Rosén 4½, Curth Skoglund och Johannes Johansson 4.

Efter tävlingens slut var det samkväm med prisutdelning, varvid tal hölls bl.a. av sekreteraren i Göteborgs Schackförbund Arne Berggren och Sällskapets ordf. Sigfrid Lösnitz.

B. G.

INLÄGG OM POLENMATCHEN

I TFS nr 9 presenterade Zandor Nilsson ett inlägg om polenmatchen, baserat på mitt referat i TFS nr 8. Samtidigt sände "Zäta" också en skrivelse till SSF:s centralstyrelse som innehöll samma stoff, fast i andra ordalag, plus ytterligare något klagomål. I inledningen av detta brev hade han ur min artikel citerat två i sitt tycke relevanta stycken. Bara en ordningsfråga, min käre "Zäta". Åberopar man citat skall dessa vara korrekt återgivna! Trots dessa lapsusar (hoppas jag) i stridens hetta skall jag här å centralstyrelsens vägnar bemöta hans kritik.

"Zäta" önskade tågresa över Berlin med sovvagn och två tågbyten i stället för båt—tåg över Swinoujscie. "Zäta" anger i sin skrivelse: "Den skulle visserligen kosta förbundet några tiotusent mer per deltagare jämte genomresevisum å 8 kronor per man och resriktning". Citatets inledande "den" syftar på tågresan över Berlin. De några tiotusent som omnämns är i verkligheten, enligt uppgift från den resebyrå SSF:s kansli anlitate, 64 kronor. Fördelarna med sin resväg anser "Zäta" vara: "tidsvinst på hemresan med 10 timmar samt högre komfort".

Kansliet kunde inte börja arbeta med ärendet i detalj förrän rätt sent p.g.a. att nödvändig information från Polen dröjde. Ingen hade dock någon annan tanke än att resan skulle gå via Swinoujscie. När så "Zäta" kom med sitt förslag togs frågan upp i arbetsutskottssammanträdet den 13 september. Matchen spelades den 28—29 september. AU beslöt här stå fast vid den ursprungliga tanken. Orsaken var att hälften av de uttagna spelarna hade tackat nej till landskampen och ingen visste hur den slutliga lagsammansättningen skulle se ut. Man var rädd för att det skulle bli problem med östtyska genomresevisa. Dessutom verkade ju även den första resvägen förnuftig. Att det sedan var mycket gropig sjö som försenade färjan och att det expreståg vi skulle åkt då inte inväntade färjan och att enda återstående möjligheten skulle vara ett skrangligt persontåg, som stannade vid varenda mjölkpall, var omöjligt att förutse. Jag kan tillägga att energiska försök gjordes från kansliets sida för att polackerna skulle förlägga matchen i någon för Sverige mer gynnsam ort. Detta gick nu tyvärr inte.

Jag citerar "Zäta": "Härefter avlastade kansliet på lagkaptenen ansvaret för biljetterna..." Ack ja, den terminologin! Någon lagkapten var aldrig utsedd. Enligt SSF:s protokoll 8/1969 § 7 utsågs en person att vara lag- och reseledare. Och vad skall en reseledare göra om han inte skall ha hand om biljetterna? "Zäta" kan väl aldrig

mena att någon från kansliet skulle följa med hela tiden och hålla i biljetterna. Det kan tilläggas att kansliet ordnade alla biljetter. Lag- och reseledaren hämtade dem på egen begäran hos resebyrån.

Nästa spörsmål gällde spelprogrammet. Jag skrev i min första artikel att polackerna hade gjort upp det. Detta tog jag för givet. "Zäta" påstår dock att polackernas beslut fattades i samråd med den svenske lagkaptenen. Som sagt, någon lagkapten fanns ej utsedd men "Zäta" måste därvidlag mena sig själv. Han var nämligen den som hela tiden dök fram och skulle ta hand om allting. Om "Zätas" uppgift är korrekt, måste jag kritisera lagkaptenen. Varför spela två ronder med förkortad betänketid första dagen och hängpartier andra dagen i stället för en rond plus hängpartier, som dock är brukligt, om dagen. Det fattade beslutet dikterades helt av att svenskarna måste anträda återresan så tidigt, menar "Zäta". Återresan från Lodz anträddes med taxi från det hotell vi bodde på till järnvägsstationen klockan 17.45 andra dagen. Det var alltså möjligt att spela en landskamp under normala förhållanden trots att svenskarnas framkomst till Lodz blev betydligt senare än beräknat.

Jan Berglund
Sekr/SSF

Zonturneringen för damer i Tjeckoslovakien

Zonturneringen för kvinnliga spelare ägde rum i oktober i Tjeckoslovakien. Som segrare utgick Radzikowska från Polen, närmast följd av jugoslaverna Belamaric och Lazarovic. Svensk representant var Solveig Haraldsson, och hon tog i den hårda koknurrensen 4 poäng (två vinster och fyra remier). Det var hennes debut i internationellt sammanhang och hon hade ingen träning för en så stor uppgift, varför man inte kan klaga på resultatet.

Resultat för de bäst placerade: 1) Radzikowska, Polen 11½, 2—3) Belamaric och Lazarovic, båda Jugoslavien 10½, 4) Vreken, Holland 10, 5—7) Just, DDR, Teodorescu, Rumänien, och Malypetrova, CSSR, 9½.

Solveig Haraldsson tappade en del poäng i tidsnöd, så t.ex. mot Navarra, DDR, och hon fick inte heller bästa möjliga resultat av sina avbrutna partier. I brev till Sveriges Schackförbund skriver hon, att hon gärna vill ställa upp i fler tävlingar av denna klass. Det blir kanske tillfälle i juni nästa år, då en stor damturnering arrangeras i Jugoslavien.

FIDE-KONGRESSEN 1969

Årets kongress ägde rum i San Juan, Puerto Rico, under perioden 9—21 oktober. På grund av de stora resekostnaderna voro relativt få av de europeiska federationerna representerade (vissa av dem endast genom fullmäktige från andra federationer) och av detta och andra skäl kan kongressen betecknas som en "mellankongress" före den stora och med den manliga schackolympiaden förenade kongressen i Siegen (Västtyskland) i september 1970. Åtskilliga frågor av väsentlig betydelse uppsköts för fortsatt och slutlig behandling nästa år.

Sedan länge ha vi inom FIDE diskuterat frågan om utarbetande av mer detaljerade anvisningar för tävlingsorganisatorer avseende såväl de rent tekniska frågorna som de frågor som beröra deltagarnas personliga intressen. Ett detaljerat utkast till dylika anvisningar presenterades, och jag avser att inhämta yttranden från anslutna federationer samt internationella mästare och domare i och för ärendets slutliga behandling nästa år.

Utarbetande av en aktuell nomenklatur för spelöppningar har likaså sedan länge av FIDE betraktats såsom en mycket väsentlig arbetsuppgift. Arbetets slutförande har emellertid fördröjts på grund av svårigheten att fullständigt insamla det väldiga material som erfordras och även därigenom, att man som målsättning måste uppställa att resultatet skall bli entydigt och om möjligt accepteras även inom sådana länder, där man måste förändra beteckningar som man betraktar som hävdvunna. Arbetet anses emellertid nu vara så långt framfört — tack vare ett intensifierat samarbete under jugoslavisk ledning mellan experter från Bulgarien, Jugoslavien, Sovjetunionen och Ungern — att ett förslag skall kunna utsändas i sådan tid före kongressen 1970, att man där skall kunna fatta ett definitivt beslut. Man får sedan tillse, att successiva revisioner och tillägg verkställas med mycket korta mellanrum, så att nomenklaturen behåller sitt värde.

De skärpta kraven för tilldelande av internationella spelartitlar föranledde att i år — för första gången — icke utnämndes någon ny stormästare. Däremot utnämndes c:a tjugu nya internationella mästare — i vissa fall hade titeln (såsom t.ex. av vår vän Karpov från Sovjetunionen) automatiskt förvärvat genom resultat i zon- eller andra FIDE-turneringar. Några namn från de nordiska länderna förekommo icke.

Zonalturneringarna i den nu påbörjade 3-årscykeln ha med några få undantag avslutats, och om resultatet av zonalturneringen i Österrike torde tidskriftens samtliga läsare vara väl informerade. Om skiljematchen mellan Ulf Andersson, Ivkov, Portisch och Smejkal kan för dagen endast meddelas, att jag avvaktar svar å en cirkulärskrivelse till de fyra spelarnas federationer.

Interzonalturneringen kommer att spelas i Palma de Mallorca i Spanien under perioden 9 november—13 december 1970.

Studenternas lagmästerskap spelas i Israel i augusti 1970 och — sannolikt — år 1971 i Jugoslavien.

Till befrämjande av damschackets utveckling kommer den jugoslaviska federationen att 1—20 december 1969 organisera en tävling om en damernas "Europacup".

Den från år 1969 uppskjutna finalen om det europeiska lagmästerskapet spelas i maj 1970 i Österrike.

I Groningen (Holland) kommer den holländska federationen att 22 december 1969—9 januari 1970 organisera en tävling om en juniorens "Europacup". Alla europeiska federationer inbjudas att delta med en spelare, i första hand årets juniormästare.

Juniörvärldsmästerskapet 1971 kommer sannolikt att spelas i Portugal.

Den spanska federationen erhöll prioritet att år 1972 organisera såväl schackolympiaden som även FIDE-kongressen.

I början av april kommer i Belgrad att anordnas en 4-rondig match mellan två 10-mannalag å den schackliga världstoppen.

A. Hildebrand:

Stormästartitel till schackkomponister?

Det var onekligen en upplevelse att bege sig till Bulgarien, där FIDE:s utskott för problemkomposition — vid Gyllene Sanden intill staden Varna — genomförde sin årliga kongress.

Trots den sena tiden — sista veckan i september — visade det sig alltjämt vara badsäsong vid denna vackra del av Svartahavskusten. Mottagandet som kom kongressdeltagarna till del i Bulgarien var rent österländskt med översvallande gästfrihet. Kongressens huvudarrangörer Z. Stantshev och N. Dimitrov omhändertog sina gäster på allara bästa sätt.

President Comins Mansfield — still going strong — var som alltid på plats och likaså vicepresidenterna G. Jensch, BRD, B. A. Sacharov, Sovjet och J. Mortensen, Danmark (samtliga med fruvar). Finland hade en stor representationsgrupp i O. Kaila, H.

Harkola och P. Perkonoja, medan Sverige representerades av Bo Lindgren och under-tecknad. Från USA kom F. V. Wilson och från Frankrike J. Bertin. Vidare återfanns på kongressen: V. Rangelov (Bulgariens officiella representant och numera landets biträdande kulturminister), B. Formánek, Tjeckoslovakien, G. Grzeban, Polen, K. Wenda, Österrike, P. ten Cate, Holland, G. Paros, Ungern, C. E. Kemp och B. Barnes, England, samt som observatörer G. A. Nadaresjvili, Sovjet, G. Theodoru, W. Rosolak, Polen och F. Chlubne, Österrike.

Under dagarna fick kommissionens medlemmar och observatörer även bekanta sig med de bulgariska problemisterna W. Alai-kow, W. Zabunov, A. Zlatanov och landets främste komponist — den unge och mycket trevliga P. A. Petkow.

Nya internationella mästare

På dagordningen stod som vanligt en del "mer eller mindre väsentliga" frågor. Titeln "Internationell mästare i schackkomposition" tilldelades fjolårets kandidater: T. Gorgiev, G. Nadaresjvili, E. Pogosjanz och V. Tjepyzhnyj — samtliga från Sovjet, P. Perkonoja, Finland, C. Sammelius, Holland, J. M. Rice, England, samt W. Tura, Polen. En del andra kandidaters ärenden var inte slutbehandlade, medan en underkändes av domarkollegiet som bedömt hans verk. Till ende nye internationelle domare utsågs vid årets kongress italienaren Umberto Castellari.

Nordisk landskampssuccé

Den holländske representanten P. ten Cate tillkännagav resultatet av den andra s.k. "nationallandskampen" som organiserats av Holland. De preliminära resultaten blev följande:

1) Sovjet 1287 poäng, 2) Finland 1258, 3) Holland 1217, 4) Sverige 1210, 5) Israel 1149, 6) Grekland 1071, 7) Västtyskland 977, 8) Frankrike 955, 9) USA 925, 10) Östtyskland 911, 11) England 813, 12) Tjeckoslovakien 781, 13) Ungern 754, 14) Italien 732, 15) Cypern 693, 16) Jugoslavien 683, 17) Danmark 629, 18) Österrike 579, 19) Polen 560, 20) Brasilien 551, 21) Spanien 386, 22) Bulgarien 354, 23) Argentina 272, 24) Belgien 258, 25) Rumänien 247, 26) Indonesien 173 och 27) Norge 156 p.

Sverige lyckades alltså behålla sin höga placering från den I:a nationskampen, som

Stockholm den 20 november 1969

Folke Rogard

anordnades av Sovjet 1962—64. Där kom vi visserligen trea bland 20 nationer, men Finland, som kom strax efter oss, blev felaktigt bortdömt och borde rätteligen redan då fått en andra placering. Nu gick det än bättre för Finland och Sverige, med tanke på att man knappt i oerhörd på det stora ryska förspänget från förra landskampen. Ja, när slutresultaten publiceras kan faktiskt vem som helst av de fyra främsta nationerna bli slutsegrare! Det gäller alltså att granska och nagelfara konkurrenternas alster med största noggrannhet! För svenskt vidkommande var det speciellt glädjande, att vi var det enda landet vars samtliga bidrag — 27 (vilket också var maxtalet) — godkändes som korrekta! Poängrikaste nation var vi i tema C (f.ö. svenskt 3½-tema) där vi tog 158 poäng, medan Finland blev bäst i andra hjälpmattstemat med 156 p.

Sveriges lägsta poängsumma för enskilt tema var 108 p, Finland hade som lägst 128. Holland 81 och Sovjet så lågt som 78 p.!

Några absoluta fullträffar fick vi inte denna gång, men väl flera placeringar bland de fem bästa i de olika temaavdelningarna. I tema A (2½) kom vi inte bland de fem poängrikaste nationerna och inte heller i tema B (2½). Här var våra individuella placeringar: Åkerblom (10), C. Jonsson (40) och J. Knöppel (44) resp. Hermansson (14), Sandberg/Jönsson (42), Widlert (57). (Inom parentes anger vi placeringssiffran. Obs! Varje nation fick sända tre bidrag till varje avdelning, varav de två främst placerade poängsattes.) Bäst gick det för oss i tema C (3½): Bo Lindgren (2), H. Fröberg (4) och A. Åkerblom (20). I tema D (3½): J. Knöppel (8), K. Widlert (11) och A. Åkerblom (28). Tema E gällde flerdragare: F. Andersson (10), K. Widlert (16) och J. Knöppel (33). I självmatstemat blev J. Knöppel trea, medan B. Gedda tog hand om platserna 57 och 58. I första hjälpmattstemat: K. Widlert (10), A. Uddgren/J. Knöppel (15) och A. Hildebrand/B. Gedda (17). I andra hjälpmattstemat: B. Gedda (6), J. Knöppel (7), H. Fröberg (10). Slutligen i temat för retrosudier: J. Knöppel (5), A. Hildebrand (6) och C. Jonsson (22). I tema D blev Sverige sammanlagt 4:e och i E — 5:a, i H — 3:a och i I (studietemat) 2:a efter Sovjet.

Fr.o.m. nästa gång blir dessa "nationer-landskamper" inte längre inofficiella, utan officiella FIDE-sanktionerade tävlingar, s.k. "olympiader för komposition". Det rysk-svenska förslaget avser att dessa olympiader genomförs med 3-åriga intervaller. Förslaget, som bordlades i fjol, då rösterna för och emot fördelades sig lika, antogs nu med 11 röster och en nerlagd röst. Nästa arrangörsländ blir förmodligen Finland.

Stormästarfrågan

för schackkomponister väcktes av Bulgariens representant Rangelov och fick stöd från bl.a. Sovjet och Finland. Här utspann sig en längre diskussion om schackkompositionens ställning som "tävlingsart" (när mast sport — under vilken den också rubriceras i öststaterna) eller "konstart". Den sista synpunkten förfäktades energiskt av bl.a. Bo Lindgren. Men FIDE har ju redan instiftat "titlar" som domare och internationella mästare — varför då halvmesyrer? — ansåg några representanter — och inte exakt samma värderingar som i tävlings-schacket.

Någon klarhet blev det inte i denna fråga, men till nästa år får de nationella federationerna ta ståndpunkt och vara beredda att rösta igenom eller ner hela "stormästarfrågan".

Vackert turistland

I övrigt kan nämnas, att Bulgarien är ett vackert turistland. Man skall inte glömma, att turismen f.n. är landets främsta inkomstkälla med ca en halvmiljon turister per år. Hotellen och badstränderna var också imponerande men servicen var i mångt och mycket undermålig. Som vår vän Rangelov sade — ett hundratall hotell kan man bygga upp på ett årionde, men att lära folk bli "serviceminded" tar åtskilligt längre tid. Taxibilar var t.ex. en stor lyx och medvetna om sitt värde gjorde taxichaufförerna sig ingen brådska alls utan satt där och fyllde i omfattande "reseformulär", medan man hoppade av otålighet eller i tidsbrist i baksätet. Samma kan sägas om flygbolaget BULAIR.

Försäljningen av spirituosa och cigaretter började på hemvägen när planet passerade över Danmark — så tre fjärdedelar av passagerarna blev utan och på väg till Bulgarien nämndes allt om flygplanets hastighet, höjd och städerna som skulle passeras, men inte att det ombord endast fanns tre pilsner på gissningsvis 110 passagerare!

Men låt oss inte hänga upp oss på dylika bagateller. De uppvägdes av våra värdars gästfrihet, den bulgariska naturens skönhet, den goda maten och utsökta vinnerna och de varma svartahavsbjörarna.

För att göra det lätt och behagligt för turisterna har man avskaffat all slags tull- och valutakontroll för turister vid flygplatsen i Burgas, på vars huvudbyggnad jättelika röda bokstäver förkunnar: "MITT FOSTERLAND ÄR MITT PARADIS PÅ JORDEN".

Tänk om vi hade en dylik patriotisk inskription på Årlanda? Nog skulle det reta gallfeber på åtminstone en halv procent av befolkningen!



Baltchik (Bulgarien) I en internationell turnering här segrade ryssarna Stoljar och Estrin med 9 poäng av 11 före Gerenki (Bulg.) 8.

Burgas (Bulgarien) De ryska mästarna Est-rin och Stoljar delade segern i den internationella turneringen i Burgas, båda med 9 poäng av 11.

Imperia I festivalen här deltog 150 spelare, varav 34 i mästartklassen. I relativt svag konkurrens segrade jugoslaven Ostojic med 8 poäng av 9.

Navalmoral de la Mata Det spanska mästerskapet vanns överraskande av den endast 19-årige Bellon före de bästa mästarna. Resultat för de främsta: Bellon 12½, Pom-mar 11, Toran 10½, Merino och Medina 9.

Paris Det franska mästerskapet vanns av den unge Planté före Dr. Mazzoni. De slutade båda på 7½ poäng. Närmast följde Haik, B. Hugué och Demarre 7.

Pierre Biscay, mångårig ordf. i den franska federationen, har avlidit i en ålder av 64 år. Han var också känd som proble-mist.

JÄRNVÄGSSCHACK

Järnvägens serietävlingar för 4-mannalag spelades 24—26 okt. i Hallsberg. I första divisionen, omfattande fyra lag, segrade Sundsvall med 4 match- och 6½ individuella poäng, närmast följda av Göteborg. Nedflyttade till andra divisionen blev Näs-sjö och Långsele. Andra divisionen spelades i två grupper, den ena vanns av Hagalunds A och den andra av Halmstad.

Ungdomstävlingar för järnvägsanställdas barn ägde under allhelgonhelgen rum i Stockholm. De 29 deltagarna voro indelade i tre grupper och varje deltagare spelade 6 partier.

Resultat pojkar födda 1951—55: 1. Anders Kvarby, Trångsund 4½ p, 2. B. Haag, Stora Tuna 4½, 3. Gunnar Boström, Stockholm 4½.

Pojkar födda 1956 och senare: 1. Arne Kjell, Göteborg 6 p, 2. Arne Karlsson, Malmö 4, 3. Urban Kvarby, Trångsund 4.

I en flickklass med fyra deltagare segrade 12-åriga Marie Söderberg, Halmstad, med vinst i samtliga sex partier.

Paul Karlsson

Sao Paulo I frånvaron av Mecking segrade i brasilianska mästerskapet Rocha med 8 p. (av 10) före Camara och Paiva 7.

Spalding (England) I den internationella turneringen här segrade Max Fuller. De närmaste priserna delades lika mellan Bellin, Bennett, Gasic, Harman, Hutchinson och Plukker. Man spelade Monrad.

Varna Den 8:e turneringen i Varna (av rang 1b) mönstrade bl.a. fem stormästare och åtta internationella mästare. Inalles 16 spelare. Slutställning: Krogius (USSR) 11½, Hort (CSSR) 11, Seschkovsky (USSR) 9½, Liebert (DDR) och Kostro (Polen) 8, Ciocaltea (Rum.), Bobotov och Kolarov (båda Bulgarien) 7½, Minic (Jugosl.), Popov och Minev (båda Bulg.) 7, Tringov och Padevski (båda Bulg.) 6½, Hernandez (Cuba) 6, Spiridonov (Bulg.) 5½, Sandor (Ungern) 4.

Zinnowitz Segrare i den traditionella höstturneringen här blev östtysken Malich före sina landsmän Zinn och Golz. Den östtyske mästaren Espig kom inte bland de främsta och placerade sig knappt före den blott 16-årige Knaak, som man väntar sig mycket av. Resultat: Malich 9 (av 13), Zinn 8, Golz 7½, Vukic (Jugosl.), Kovacs (Ungern) 7½, Vogt, Schöneberg, Mista (CSSR) 6½, Radovic (Bulg.), Espig 6, Knaak och Möh-ring 5½ o.s.v.

Hagalund vann mot Helsingfors

Stockholms och Helsingfors järnvägare har efter ett års uppehåll återupptagit sitt årliga schackliga utbyte. Denna gång var det finländarnas tur att stå för värdskapet. Vårdarna saknade sin förstabords-spelare Eero Böök, men deras lag toppades ändå av två landslagsmän. Eftersom det svenska laget saknade några av de bättre spelarna, var man en smula orolig inför utgången.

Matchen blev jämn men när den finske lagkaptenen Bäckman satte bort ett torn och förvandlade en säker finsk poäng till en säker svensk, var segern klar.

Resultat (finländarna nämnda först och vit vid udda bord): T. Immonen—J. Berglund 0—1, P. Nieminen—E. Bergquist 1—0, U. Virtanen—R. Kvarby ½—½, R. Bäckman—A. Larsson 0—1, J. Mether—E. Hagman ½—½, O. Peltomäki—A. Kvarby 0—1, E. Tarvainen—E. Ålander ½—½, T. Järvinen—G. Almgren 0—1.

Sutresultatet blev alltså HRSK Helsingfors—SLKK Hagalund 2½—5½.

Jan Berglund

ÅTERBLICK PÅ RAACH

Ulf Andersson och Börje Jansson svårade i Raach för den förnämsta svenska insatsen i zonturneringssammanhang, sedan Sverige placerades i zon II, när de belade 2—5 resp. 9—11 plats. De förde fram svenskt schack en bra bit på den internationella ranglistan. Utlänningar har väl tidigare rynkat en smula på näsan åt svenskt schack av idag. Inga titelinnehavare, sparsamt deltagande i internationella turneringar, och internationella turneringar i Sverige förekommer ytterst sporadiskt. Nu, efter det att Ulf och Börje blev bäst bland dem som saknar titlar, har man fått ändra uppfattning.

Vi får nu hoppas att de unga spelare, som stormar fram i SM-sammanhang m.m., skall röra om ordentligt i grytan och kvalificera sig till kommande olympiader. Det märks tydligt, inte bara inom svenskt schack, att man måste satsa på unga äregiriga spelare för att nå framgång. Då finns det chans att svenskt schack ännu en gång kan reservera en plats åt sig i de olympiska A-finalerna.

Ulf och Börje var alltså bäst av de helt titellösa. Visserligen är inte Smejkal och Sigurjonsson internationella mästare ännu, men de har dock en halv titel sedan tidigare. Om det hade varit ytterligare en titelinnehavare i turneringen, hade den varit kvalificerande enligt FIDE. Gränsen för en halv IM-titel hade då gått vid 13 poäng och båda två hade fått sin titel. Ulf hade fått en halv. I en zonturnering blir man automatiskt internationell mästare, om man uppnår 66 $\frac{2}{3}$ % (i detta fall 14 poäng) eller om man belägger en av de platser som kvalificerar till interzonturneringen (i detta fall platserna 1—3).

Sveriges bästa zonturnering

Ulf Andersson blev med sitt resultat bäste och Börje Jansson tredje bäste svensk i en zonturnering, sedan den nya zonindelningen blev klar. De första zonturneringarna enligt det nya systemet spelades 1957. Spelplats för zonturnering II blev Wage-ningen i Holland. Sveriges representant var stormästaren Gideon Ståhlberg. På de 17 ronderna tog Ståhlberg 11 poäng och delade sjätte plats med Trifunovic efter Szabo 13 $\frac{1}{2}$, Olafsson 13, Donner och Larsen 12 $\frac{1}{2}$ samt Uhlmann 12 poäng. Redan på den tiden var Ivkov och Dückstein med och slutade på 9:e respektive 14:e plats.

1961 spelades turneringen i Marienbad i Tjeckoslovakien, och Olafsson vann med

12 $\frac{1}{2}$ poäng av 15 före Filip 12, Uhlmann 10 $\frac{1}{2}$, Johannessen 9 $\frac{1}{2}$ och Ghitescu 9. Svensken Lennart Ljungquist kom sist med 3 $\frac{1}{2}$ poäng.

De två nästföljande tävlingarna gick i den östtyska staden Halle 1963 och 1967. Båda gångerna representerades Sverige av Martin Johansson och Ove Kinnmark och båda gångerna segrade Portisch.

Resultat 1963: Portisch 14 av 19, Larsen 13, Ivkov och Robatsch 12, Uhlmann och Malich 11. Martin delade 11—12:e plats med Donner på 9 $\frac{1}{2}$ poäng. Ove var nummer 18 med 6 poäng.

1967 gick det ett pinnhål bättre för "di svenske". Martin slutade på 9:e plats med 10 poäng av 19, medan Ove blev nummer 17 med sina 7 poäng. Resultat i toppen: Portisch 15 $\frac{1}{2}$, Hort 15, Uhlmann och Matulovic 13.

Världsstjärna på ett år

Ulf Andersson gjorde ett sensationellt framträdande i Raach. För ett år sedan var han totalt okänd på kontinenten, och nu pratas det plötsligt om honom i världens alla schacktidsskrifter. Ulf lärde sig schack i unga år och hade turen att bo i Arboga, där det fanns en driftig ungdomssektion. Sin tävlingsdebut gjorde han vid junior-SM i Göteborg 1964. Han var då bara 13 år och tog 3 poäng av 9 bland sina betydligt äldre konkurrenter.

Ulf började slå igenom så smått 1967. Visserligen lyckades han inte bli svensk juniormästare då men kom tvåa efter Axel Ornstein. Och han kom starkt igen några veckor senare och vann nordiska juniormästerskapet efter idel segrar. Det skulle emellertid dröja ytterligare ett år innan den verkliga bomben slog ned. Vid SM i Norrköping 1968 vann han en mästartargrupp överlägset efter tio vinster och två remier. Men mer skulle komma. Efter två turneringar i England med gott resultat klämde han i med den verkliga sensationen vid årets SM i Sundsvall, då han delade segern med Börje Jansson och Åke Olsson.

Några dagar senare dök den alltid spel-sugne Ulf upp vid NM i Lidköping och undrade om han fick vara med. Han fick hoppa in i sista stund och gjorde ett gott internationellt resultat genom att gå in på delad andraplats efter dansken Ole Jakobsen före flera internationella mästare. Ytterligare en vecka efter startade han i Junior-VM och gick till A-final, där han slutade på en hedrande femte plats. Och

nu det stora genombrottet i zonturneringen. Hur brant skall Ulfs formkurva stiga? Vi får hoppas att den alltså är på uppåt-gående då VM-särspellet går. Om Österrike avstår från rätten att arrangera, blir spelplatsen troligen någonstans i Jugoslavien och tidpunkten antagligen i april.

Ulfs motståndare i särspellet blir Lajos Portisch, 32-årig professionell spelare från Budapest med rutin från bl.a. tre interzonturneringar, Boris Ivkov, 37 år, från Belgrad, också han professionell och den förste som blev juniorvärldsmästare, och slutligen Jan Smejkal, 23-årig matematikstuderande från Prag. Smejkal blev halv internationell mästare efter en fin femte placering i Luchacovice, Tjeckoslovakien, i somras. Han uppmärksammades också efter senaste Hastings-turneringen, där han också kom femma och vann ett vackert parti mot Smyslov.

Om några kommer på samma poäng i särspellet, gäller SB-poängen från Raach som särskiljning. Ulf ligger då trea efter Portisch och Ivkov.

Profiler och prestationer

Wolfgang Uhlmann, 34-årig yrkesspelare från Dresden, vann komfortabelt. Han var också favorit tillsammans med Portisch. Uhlmann hade inte tränat något speciellt inför denna tävling utan haft fullt upp med turneringar i Skopje och Havanna.

— Men det spelar ingen roll, säger han själv, jag har lärt mig att vinna över de svagare spelarna och det räcker.

Lajos Portisch verkade ta det hela ganska lugnt redan från början. Han spelade safety first, tog inga chanser. Detta resulterade i att många, som inte skulle haft poäng mot honom, norpade åt sig en halva, bl.a. de tre sista i prislistan. På slutet var det också nära att han blivit avsågad efter förlust mot Hecht och Ivkov i slutspurten.

Boris Ivkov verkade i likhet med Aleksander Matanovic helt likgiltig i början. På de åtta sista ronderna, när han faktiskt hade sitt svåraste program, blixtrade han dock till och tog sju poäng. Däribland en stormästarremi mot sin landsman.

Ulf Andersson spelade piggt och utan respekt för de mer namnkunniga motståndarna. Han spelade gärna på angrepp men var mycket noga med att göra nödvändiga preventivdrag innan han släppte loss kanonaden mot motståndarens kung.

Jan Smejkal var i likhet med Westerinen i kronisk tidsnöd.

— Värst var det när jag hade två likvärdiga drag att välja mellan, menade han. Jag kunde inte komma mig för att göra något då. Anledningen till min tidsnöd torde vara att jag var helt otränad inför detta. Jag avlade min matematiska examen bara

några dagar innan jag for hit och har varit upptagen av pluggandet de senaste tre månaderna.

Joachim Hecht var en intressant färsk internationell mästare. Han var den ende som betvingade Uhlmann och han slog även Portisch. Han spelade över huvud taget gediget schack och borde i rättvisans namn också hamnat i särspelsklungan.

Gudmundur "Freddy" Sigurjonsson bevisade att han var den bäste nordbon. Inte nog med att han besegrade både Ulf och Börje, utan han slog samtliga nordbor utom Lahti, som kom undan med en halva.

Börje Jansson spelade enligt egen utsago en smula oskärt. Varför visst han inte.

— Vid två tillfällen satte min motståndare t.ex. en pjäs rätt i slag, säger Börje. Inte någon gång såg jag det. Min placering är emellertid ungefär vad jag hade väntat mig. Skulle det klaffa hundra procentigt, kan det emellertid bli bättre.

Arne Zwaig hör också till de spelare som måste få godkänt. Om han vann eller förlorade på att ständigt spela hemmagjorda uppställningar, är svårt att säga. Själv förklarade han sina variantval med att han kan för lite teori och ville komma ifrån allfarvägarna. Vad säger läsarna t.ex. om följande öppning, som spelades mellan Zwaig och Espig: 1. c4 c5 2. Sc3 g6 3. h4 Sf6 4. h5 Sxh5 5. g4 Sg7 etc. Partiet slutade remi.

Lazlo Barczay, ungersk stormästare, överraskade negativt. I augusti vann han den stora Rubinstens Minnesturnering och även andra resultat talade för att han skulle bli farlig. Men förutom seger över Ivkov i trettonde rondens uträttade han inget positivt.

Heikki Westerinen spelade sin vana trogen på vinst i alla lägen, vilket straffade sig i det långa loppet. Av toppgubbarna klämde han dock dit Andersson och Hecht.

Ole Jakobsen var ovanligt blek. Man är ju van att se honom i toppen på prislistorna, köpenhamnsmästare, dansk mästare och nordisk mästare som han är. Den här gången ville det inte lyckas men han var heller inte ofarlig som särspelskandidaterna Ivkov och Portisch fick erfara. Ivkov förlorade och Portisch var bonde under i avbrottet. Om Portisch förlorat där, hade han definitivt varit avsågad från tättstriden.

Aki Lahti startade med ett mycket hårt program men plockade trots detta två poäng på de sex första ronderna. Han mattades sedan av p.g.a. alla sina avbrott. Han spelade antagligen mest av alla deltagarna. Så fort lokalen var öppen så satt Lahti där och spelade antingen rond eller avbrutet parti.



Lajos Portisch

Den glade förloraren Henry Camilleri från Malta lyckades inte förbättra sitt resultat från zonturneringen i Halle 1967. Där blev han sist på 4½ poäng. De poäng han tog denna gång var var sin halva från de ungerska stormästarna och en snabbremi i sista rondan. Camilleri som schackspelare är trots allt långt ifrån ofarlig. Men han brister i spelöppningsteori och lider av en farlig schacksjukdom — den att alltid vilja göra något skarpt i stället för ett väntedrag. Det sista är en typisk rutinfråga.

— Hemma på Malta, berättar Camilleri, har vi ungefär 180 spelare, varav bara en handfull är så bra att jag behöver tänka när jag spelar mot dem. Vi har heller inga riktiga turneringar. I Maltamästerskapets högsta grupp deltar sex spelare och mästerskapet spelas med en rond i veckan. Någon riktig turnering har jag inte spelat sedan i Halle.

Trist fritid

Somliga spelare gjorde kanske lite sämre ifrån sig än nödvändigt. Anledningen torde ha varit den brist på fritidssysselsättningar och de kasernliknande förhållanden som rådde.

De enda fritidsaktiviteter som fanns var två bordtennisbord och ett fotbollsspel. Detta skulle 30 man samsas om. Efter kl. 22.00 fick inte dessa möjligheter utnyttjas och kl. 23.00 skulle det vara absolut tyst i huset. Spelarna som avslutade rondan och åt det åtföljande kvällsmålet omkring 20.30 hade för liten tid att vara tillsammans och släppa loss från den nervspänning som dock råder under så pass viktiga partier. Varför då dessa regler? Enligt turneringsledningen var det av ekonomiska orsaker som man

varit tvungen att förlägga tävlingarna till ett av staten ägt "Bundesheim" och i dessa Bundesheim gäller sådana regler. Alltid samma problem! Varför satsas det i väststaterna så lite pengar på schack?

Någon form av avkoppling såsom bio, teater, dans eller idrottsevenemang var inte att tänka på i en alphy by med cirka 200 invånare. Om detta sade turneringsledningen: "Vi har inte tänkt på det här problemet. Vi trodde inte att deltagarna skulle vara så unga" (?). I samband med detta kan man fråga sig varför det inte fanns något press- eller analysrum. När spelarna avslutat sina partier var de tvungna att stanna kvar vid sitt bräde för att kunna utföra sina gemensamma analyser. Det var ett stort irritationsmoment för de spelare som ännu inte var färdiga.

— Naturligtvis är inte detta med fritidsproblemet bra, sade zonpresident Dorazil. Men det är i alla fall bättre än ingen turnering alls. Det var nämligen inget annat land som var villigt eller hade råd att arrangera denna turnering.

Glädjande nog led inte de svenska spelarna speciellt av tristessen. På kvällarna träffade man ofta på dem vid fotbollsspelet. Inom detta gebit ansågs de besitta mycket god stormästarstyrka. På förmiddagarna drog Börje på sig träningsoverallen och tog sig en genomkörare i alpterrängen. Strax före lunch stod en toppbestigning på svenskarnas program.

Lyckligtvis, måste man säga, hade ett högtryck glömt sig kvar över Österrike under denna schackmånad, så vi fick uppleva strålande solsen hela tiden förutom 1½ regnväderdag. Det fanns alltså ljusa punkter i tillvaron också.



Svenskt deltagande i internationella tävlingar

Johnny Ivarsson, Örebro SS (tidigare Degefors) har av landsförbundets ungdomskommitté uttagits till den internationella juniorturneringen i Bad Pyrmont, Västtyskland, 6—21 december. Axel Ornstein, Malmbergets SS, har uttagits till Niemeyerturneringen i Groningen (europeisk juniorgcup) den 22 dec.—9 jan. Man undersöker möjligheterna för Ulf Andersson, Arboga SK, att delta i Hoogeventurneringen, Wijk aan Zee (mästargruppen), i januari 1970.

RAACH, ÖSTERRIKE, 1969

Zonturnering II	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	P	SB	
1. Wolfgang, Uhlmann, Östryskland	GM	—	½	½	½	½	½	1	0	1	½	1	½	1	½	1	½	1	1	1	1	1	1	1	15½
2. Lajos Portisch, Ungern	GM	½	—	0	½	½	1	0	½	1	½	1	½	1	½	1	1	½	1	1	½	1	1	1	13½
3. Boris Ivkov, Jugoslavien	GM	½	1	—	½	1	½	1	½	1	½	1	½	1	½	1	0	1	1	1	½	1	1	1	13½
4. Ulf Andersson, Sverige		½	½	½	—	1	0	½	1	½	1	½	1	½	1	½	1	1	1	1	1	1	1	1	128,75
5. Jan Smejkal, Tjeckoslovakien		½	½	0	0	—	0	½	1	½	1	½	1	½	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	128,75
6. Gundmundur Sigurjonsson, Island		0	0	½	1	1	—	½	1	½	1	½	1	½	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	13
7. Joachim Hecht, Västyskland	IM	1	1	0	½	½	½	—	½	1	½	1	½	1	½	1	0	½	1	½	1	½	1	1	12½
8. Ivan Radulov, Bulgarien	IM	0	½	½	½	½	½	½	—	½	1	0	½	1	½	1	1	½	1	½	1	1	1	1	12
9. Aleksandar Matanovic, Jugoslavien	GM	½	0	½	½	½	½	0	½	—	½	0	1	½	1	½	1	½	1	½	1	½	1	1	11½
10. Börje Jansson, Sverige		0	½	½	½	½	0	½	0	½	—	½	½	1	1	½	1	1	1	1	1	1	1	1	11½
11. Lutz Espig, Östryskland		½	0	½	0	0	0	1	1	½	—	1	½	1	½	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11½
12. Dolpi Drimer, Rumänien	IM	½	1	½	0	½	½	½	½	0	½	—	½	1	½	1	½	1	1	1	1	1	1	1	11
13. Arne Zwaig, Norge		0	0	½	½	1	0	1	1	½	1	0	½	1	½	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
14. Jürgen Dueball, Västyskland		0	0	½	½	0	1	½	1	0	½	0	½	1	½	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
15. Lazlo Barczay, Ungern	GM	½	½	1	½	0	½	½	½	½	½	½	—	½	1	0	½	1	½	1	½	1	1	1	10½
16. Andreas Dückstein, Österrike	IM	0	0	½	0	0	½	0	0	½	½	½	½	—	½	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9½
17. Heikki Westerinen, Finland	IM	½	0	0	1	0	1	0	½	0	1	0	0	½	—	1	0	1	1	1	1	1	1	1	9
18. Ole Jacobsen, Danmark		0	½	1	0	0	½	½	0	0	1	½	½	½	½	1	0	1	1	1	1	1	1	1	8½
19. Jan Adamski, Polen		0	0	0	½	0	½	½	0	½	1	0	½	½	½	1	0	1	1	1	1	1	1	1	7½
20. Robert Hartoch, Holland		0	½	0	0	0	½	0	½	1	0	0	½	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	6½
21. Aki Lahti, Finland		0	½	½	0	0	½	½	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3½
22. Henry Camilleri, Malta		0	½	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	—

Schack i staden vid Seine

Av Martin Koch

En schackvän och litteraturhistoriker i Uppsala, Conny Svensson, har funnit följande reportage av Martin Koch i Social-Demokraten 10/7 1927, som vi härmed återger.

Ungefär så här säger Tegnér:

Björn och Fritiof sutto båda vid ett schackbord skönt att skåda: Silver var varannan ruta och varannan ruta guld.

Det är tråkigt att skalder skola ha så svårt för att tala sanning. Björn och Fritiof voro två otäckta vikingar, som med sin lätta, relativt snabbseglande snäcka lågo på lur i skärgården efter tungt lastade, trögt seglande handelsfartyg för att överfalla dem, mörda besättningen och stjåla lasten. Salig biskop Tegnér har fått det hela fullkomligt om bakfoten. Björn och Fritiof voro inga hjälteynglingar, de voro två banala ligister på havet. Och naturligtvis spelade de inte schack. För det första därför, att deras hjärnor inte voro tillräckligt utvecklade för ett sådant spel. Och för det andra därför, att schackspelet blev känt Norden först på 1300-talet.

Tro aldrig på skalder!

Spela däremot gärna schack! Inte för att jag tror, att det spelet är ägnat att i någon högre grad befrämja er intellektuella utveckling, ärade läsare. Men det hindrar er från att under tiden begå andra och värre dumheter. Det skärper dessutom er kombinationsförmåga och tränar ert minne.

Men spela aldrig om pengar! Ätminstone inte med obekanta människor.

Jag satt en kväll tillsammans med en god vän på ett kafé i Paris. Vi spelade schack — en vanlig, enkel, bondhederlig vänskapsmatch. Jag råkade vinna. Vi slutade spela, språkade en stund, varefter min vän gick. En främmande herre, som hela tiden observerat oss, kom fram till mig, pekade på schackspelet, som fortfarande stod kvar framför mig, och sade på franska:

— Monsieur spelar schack?

— Ja.

— Vill ni spela ett parti med mig?

— Jag vet inte.

— Ett parti bara! Det går så fort! Ni spelar vitt, förstås!

Han hade redan satt sig och hans flinka fingrar ställde med feberaktigt fart upp pjä-

serna. Därefter tog han ur sin plånbok upp en hundrafrancs-sedel.

— Hundra francs? sade han.

— Ser så ut, svarade jag. Men jag kan dessvärre inte växla.

— Växla! Jag har inte bett er växla! Vill ni inte spela om hundra francs?

— Nej, monsieur — inte om fem francs, inte om en franc, inte om en sou. Jag spelar nämligen inte om pengar.

— Vad skall det då tjäna till att spela?

— Det överlämnar jag åt er att avgöra för er del.

Han såg synnerligen besviken ut, den gode mannen.

— Nå, sade han, då spelar jag bara med kungen och drottningen och ni får ta alla edra pjäser.

— Vill ni spela ett parti eller vill ni inte spela? frågade jag.

— Det har ju inte något intresse för mig. Jag vet ju, att jag måste vinna.

— Ett förslag att vi skulle spela om hundra francs var i så fall mycket älskvärt.

— Men det är ju mitt yrke att spela schack! Jag har rest jorden runt och överallt förtjänat mitt uppehälle med det.

— Särdeles intressant.

— Som ni vill. — Ni börjar, förstås.

Jag gjorde den vanliga kungsöppningen. Han svarade, — han gjorde den ena dumheten efter den andra, offrade den ena pjäsen efter den andra av sina egna, men tog ingen av mina. Hela tiden hade jag den obehagliga känslan av att vara ett litet barn inför en kungstiger.

Plötsligt sade han:

— Ja, nu har ni förlorat, ser ni inte det?

Jag hade alla mina pjäser kvar — han bara två, utom kungen.

— Nu skall jag göra er matt med fyra drag.

— Det är er solklara rättighet att göra det — om ni kan, svarade jag så kallt jag kunde, fast jag erkänner att jag blev en smula het.

— Ett!

Jag kände mig säker. Min kung stod i tryggad rockadställning.

— Två!

Fast det vore kanske ändå klokare om jag ställde den pjäsen i vägen.

— Tre!

Vad tusan tänker karlen göra? Det är väl bara skrävel, förstås. Jag spelar som vanligt.

— Fyra! Schack och matt!

— Vad? Schack — ja! Men matt — ? Jo

— jovisst — det är matt!

När jag strax därefter gick hem, roade jag mig med följande problem: jag förlorade — men jag behöll mina 100 francs. Han

vann — men han förlorade 100 francs. Vem hade vunnit och vem hade förlorat?

Sådant kan man råka ut för! Men annars måste man nog säga, att schackspelare i allmänhet äro de hyggligaste, hederligaste människor man kan träffa. Även i Paris. Som — trots allt ont man säger om den — är en så enkel och trevlig liten stad.

Jag tillbragte i går tillsammans med min vän tecknaren några särdeles angenäma timmar på schackspelarnas kafé i Paris. De ha nämligen ett särskilt kafé här, jag fick det intrycket, att det är schackklubbens eget kafé, men det är inte privat, det är fullt offentligt, vem som helst kan gå dit och dricka sitt glas kaffe eller sin bock öl.

Det ligger i själva Palais Royal! Gentilt, skulle jag tro! Man går in bakom Théâtre Francaise, passerar de yttre valven och sedan den långa gården med planteringar och fontän — och har redan kommit in i stillhetens och tystnadens förtrollade värld. Inte ett ljud från yttervärlden tränger in i denna förnäma avskildhet — mitt i hjärtat av det bullrande, brusande Paris!

Där längst in, i det gamla kungliga slottets bortersta flygel ligger ett kafé. Tätt invid Théâtre Palais Royal, förresten. Vi gå in.

Ett stort kaférum. Ett tjugotal gäster grupperade vid borden. Dödstyst — så tyst, att man ofrivilligt går på tå, när man kommit in. Ingen säger ett ord. Alla spela schack.

Efter den första häpnaden blir intrycket så komiskt, att man vill skratta högt. Men man skrattar inte i kyrkan, allra minst i vår fru Caissas heliga tempel. Den gamle, vördnadsvärde tempeltjänaren frågar viskande, vad man önskar, och man beställer så ljudlöst som möjligt ett glas öl.

Runt väggarna hänga porträtt av all världens mästare, som ha spelat, tävlat och segrat här. Porträtten äro vanliga, enkla svartkriteförestoringar. Schack har tydligen ingenting med konst att göra.

Och knappt har jag hunnit tänka till slut denna syndiga tanke — så ser jag en konstnär bland spelarna.

— Men där sitter ju Baratz, viskar jag till min vän tecknaren. Artisten, som har samma stamkafé som du!

— Javisst, svarar tecknaren flegmatiskt. Han är mästare här. Inte hos oss, för tusan! Men här! Det är här han förtjänar sitt uppehälle.

— Hur går det till?

— Han spelar säkerligen inte ett spel under hundra francs. Och han vinner oftast. Han lär ska vara en sån där europeisk stjärna.

— Här äro väl alla mästare?

— Inte alla. Men de flesta. Jag skall rita av de förnämsta, så får du se. Den här heter Conti och är chef på skutan. Skratta inte för högt, han vinkar bara med kalla handen — och du blir utkörd. Där borta sitter den kände Tartakover — och där är Aurbach. Titta på dem så länge du vill — medan de spela, ha de ingen aning om yttervärlden. Idealiska modeller, för resten. Äntligen folk, som förstå att sitta orörligt stilla. Den äldre, något fetlagda damen, som spelar där borta, är också mästare. Skall jag ta henne?

— Fy, Jean!

— Jag menar naturligtvis rita av henne!

— Det måste finnas gränser för elakheter, Jean! En äldre dam, som vid denna tid på dagen inte sköter om middagsmaten åt sin gubbe, men sitter på ett kafé och spelar schack.

— Hon kanske inte har någon gubbe?

— Inte lär hon kunna fånga någon här!

Nej, här tänker verkligen ingen på sådan flärd. Dag ut och dag in samma allvarliga, hårda arbete. Tack, gode gud, att jag åtminstone inte är schackmästare!

FRIMÄRKSHÖRNEN

Det östtyska postverket har berikat floran av frimärken med schackmotiv med en utgåva som omfattar en serie av tre märken. Två av dessa gäller årets världsmästerskap i volleyboll resp. inomhuscykling medan det tredje, liksom de övriga med valören 20 pf, gäller sextonde lag-VM för studenter. Färger: rött, brunt och guld. Motiv: springarfigur.

A. B.

ULF ANDERSSON SVERIGEMÄSTARE

Särspellet om Sverigemästerskapet, som spelades med dubbla ronder i Arboga, vanns mycket klart av Ulf Andersson, som där erövrade titeln. I den första omgången vann Ulf mot Åke Olsson och remiserade mot Börje Jansson, medan den sistnämnde förlorade mot Åke Olsson. I andra omgången vann Ulf Andersson båda partierna. Börje Jansson tog nu revansch mot Åke Olsson.

SCHACKDIAGONALER

Av D. Andric

Botvinnik har nyligen sagt, att den begåvade Anatol Karpov från Moskva, 18 år, kommer att göra en liknande karriär som Spassky. Karpovs lärare är stormästaren Geller.

*

Geller har på tal om Botvinniks schack-computer sagt: "Jag förstår att den av honom är programmerad för att i år ersätta mästartkandidaterna, år 1970 mästartarna, och år 1971 stormästartarna."

Antag att hotet är allvarligt. I så fall kommer diskussionen angående kvalificeringssystemet för VM att vara överflödigt. Man vet ju redan vem som blir näste utmanare!

*

Stormästaren Matulovic, f.d. mästare för Jugoslavien, ärvde nyligen 4.000 dollar efter en släkting i USA. Hans nästa drag var att föreslå, att priserna i de jugoslaviska turneringarna skulle ökas.

*

Spelarna i IBM-turneringen i Amsterdam utlovades som minimum 300 dollars för sitt deltagande. Stormästaren Damjanovic, som i sista stund inbjöds för att ersätta en annan spelare, gav då återbud för sitt deltagande i Nordiska Mästerskapet. Vi vet inte vad telegrammet kostade, men vi hoppas att han inte krävde av organisatorerna — vare sig för den ena turneringen eller den andra — att han skulle få ersättning för det.

*

Det var 3.000 åskådare vid Spasskys simultanuppvisning i Belgrad efter matchen mellan USSR och Jugoslavien, och det var fler än som fick plats i lokalen, där pop-sångare vanligen ger sina konserter. De flesta hade bara privilegiet att applådera, när de, som satt bättre till, gjorde det.

Vi hoppas nu bara, att publiken längst bort inte utgjordes av pop-fans, som förväxlade schackuppvisningen med en pop-konsert.

*

Petrosian sade efter det att han förlorat VM-titeln: "Det finns så många bra spelare i världen i dag, att erövrandet av titeln är nästan detsamma som att ha tur i ett lotteri".

Kom han till den åsikten under de sex år han satt på tronen — eller var det utgången av VM-matchen som kom honom att dra den slutsatsen?

Temat i Petrosians avhandling, som fullbordades innan matchen började, var "Logik i schack".

Det förväntas nu, sedan matchen är över, att en del tillägg kommer att göras.

*

Spasskys upptäckt: "Vi har en Petrosian till, nämligen Tigrans pojke, som är en 16-årig mästartkandidat, vi har till och med tre stycken som heter Geller, och vi har en mästartkandidat som heter Botvinnik!"

Men världsmästaren själv har inga bekymmer: ingen mer Spassky har ännu blivit upptäckt!

Spassky berättar, att han gärna går på teatern. Men ofta lämnar han föreställningen innan den är slut, om han inte tycker om spelet.

Tur för honom att han inte praktiserar detta vad hans eget spel beträffar — ty i annat fall skulle han inte ha räddat en del av hans egna mindre tilltalande ställningar.

*

Petrosian: "Mina favoriter är Tolstoy — och stormästaren Kotov!"

*

Medgivet av Bronstein: "Förr brukade jag räkna igenom allting ända till matten, men nu räknar jag ett drag mindre!"

Om vi skulle döma av hans senaste resultat — i det ryska mästerskapets semifinaler — så var denna förändring just vad som behövdes för att göra hans motståndare lyckliga.

*

Alla känner till Bronsteins vana att tänka i 20—40 minuter innan han gör sitt första drag i partiet, men ni kanske inte har hört hur det gick till, när stormästaren Ciric överskred betänketiden utan att ha gjort något drag alls? Anställd som tränare för en jugoslavisk schackklubb hade han fått avlöning för några månader, men sedan blev han avskedad. Varför? Jo, han visade sig aldrig i staden. Fallet kan också klassificeras som den mest långvariga tidsöverskridningen i schackhistorien.

*

Spassky, som till yrket är journalist, ursäktar sig för att inte alls ägna sig åt det: "Om jag skulle sända referat från turneringar som jag spelar i, så skulle mina resultat försämrats med 50 procent!"

För oss är saken ännu värre: vi kan inte ägna oss så mycket åt aktivt spel, för om vi skulle bli världsmästare, så skulle vårt journalistiska resultat försämrats med 99 procent!

Alexander Kotov:

GROVA FELDRAG

Stormästaren Alexander Kotov har överlämnat manuskriptet till en bok som skall komma ut på svenska till våren hos bokförlaget Prisma. Arbetsnamnet är "Hur man blir stormästare". Boken översätts av Lars-Gunnar Warne och redigeras av Bengt Hörberg. Med författarens och förlagets medgivna kan Tidskrift för Schack här nedan publicera ett avsnitt av ett kapitel ur boken.

En stormästareturnering i schack innebär ett kraftprov med timmar av hårt slit. Genom praktiska övningar, turneringsspel eller egenhändigt utfunderade träningsmetoder lär sig en stormästare förr eller senare att genomföra högst komplicerade analyser, att felfritt reproducera alla tänkbara varianter, att förutse drag långt i förväg. Och ändå finns det inte en enda stormästare, mästare för att inte tala om spelare i de lägre klasserna, som inte gör sig skyldig till grova fel och förbiseenden, eller som vi schackspelare brukar kalla det "sätter bort" sig. Man förbiser skolmatten i ett eller ett par drag, ställer damen eller ett torn i slag, kort sagt begär alla grodor som överhuvud kan tänkas.

Hur kan detta komma sig? Hur kan välorganiserad, genomrepererad tankeverksamhet upphöra på bråkdelan av en sekund, en vattenklar analys grumlas, precision ersättas av nonsens och virrvarr? Liksom allt annat här i livet har också detta sin förklaring, och även konsten att göra grodor lyder vissa bestämda lagar. I viss utsträckning rör det sig om tillfälligheter men för den skull saknas det inte motiv. Och vår uppgift är att komma på dessa motiv, ofta psykologiskt betingade, som döljer sig hos hårt ansträngda stormästare. Sedan man väl kommit underfund med dessa hemliga orsaker till bortsättningar och förbiseenden, kan man vidtaga åtgärder mot och försöka finna vägar att utrota bristerna i speltekniken.

Vilka blockeringar av minnesfunktionen och av tankeverksamhetens intensitet och skärpa har ägt rum när man t.ex. sätter bort damen eller har svårigheter att se en matt i ett drag? Trots intensiv vetenskaplig forskning inom andra områden av schackpsykologien har detta inte tillräckligt studerats. Kanske kan mina små försök att systematisera orsakerna hjälpa dem som vill lära sig att spela schack bli kvitt de grova fel dragen.

Högmod före fall

"När jag kan schacka, har jag inget att vara rädd för", förklarade stolt en leningradspelare för mig. Alldeles riktigt, vad kan vara mera påtagligt, mera avgörande i spelet än en schack? Jo, invänder någon med ett leende, matt. Kanske en schack ändå, trots allt, bara det är fråga om den sista i ett visst parti. Det ligger något avgörande, nästan ödesmättat i en schack som medför en egendomlig respekt för den hos spelaren, som i sina variantkalkyler i räds-lan att bli schackade tar alla möjligheter att själva schacka. Och ändå har en oväntad schack av många psykologiska skäl den effekten att plötsligt stridens förlopp och utgången av partiet radikalt förändras. Det är nödvändigt att man förstår orsaken till att man plötsligt, helt oväntat kan bli blind för en hotande schack och anstränga sig för att nedbringa antalet dylika schackkar till ett minimum.

Under en turnering i staden Tula i min avlägsna ungdom uppkom en gång följande ställning.



Jag spelade svart och ställningen var klart vunnen. (Den exakta ställningen kan jag inte erinra mig, men händelseförloppet har

fastnat i minnet.) Jag satt och funderade på mitt nästa drag. Det retade mig att min motståndare, som hette Golubjev, inte hade givit upp fastän han låg under med ett helt torn. Visserligen var min seger inte långt borta: Golubjev hade vikt ihop protokollet, skrivit "uppgivet" och stukat det i fickan. Med besviken uppsyn satt han och tittade sig omkring och tycktes vilja säga: gör nu ditt drag så skall jag ge upp. Och så gjorde jag mitt drag, det mest näraliggande, självklara draget. Jag slog löparen på f7 med tornet. I detsamma lyfte löparen från a5 och tog med en smäll mark igen på d8. Min motståndare satte också igång klockan med en smäll, tittade sig triumferande omkring bland åskådarna och tog fram sitt protokoll ur fickan. Han noterade mitt drag och sitt eget och strök över ordet "uppgivet". Och det var jag själv som omgående måste ge upp. Min nedslagenhet kände inga gränser. Men kort efteråt fick jag tag i tidskriften "Sjachmatnij listok" där Iljin — Generskij färgstarkt hade beskrivit hur en förbisedd oväntad schack på ett ögonblick hade omintetgjort allt som han under flera timmars arbete byggt upp för att i ett betydelsefullt parti komma i fördel. Här är hans exempel:



"Jag hade en pjäs för två bönder och en utmärkt ställning", skriver Iljin-Genesvskij. "Självklart ville jag snabbt vinna partiet. Och så tänkte jag ut följande 'skarpsinniga' kombination: 1. e×f6 L×f6 2. Se5 (med hot både på damen och löparen f5) 2. — De6 (om svart spelar 2. — L×e5 så mister han dels löparparet dels blir bonden på d5 svag) 3. La3. (Forcerat, allt går som smort. Nu måste svart ge en kvalitet till, tänkte

jag.) 3. — Tf7 4. Db5. (Svart utsätts för ständiga hot!) 4. — L×e5 5. L×d5 (och så plötsligt!...) 5. — Dg6†. Enklast hade varit att avstå från kvalitetsvinst, försona sig med pjäsförlusten och spela 6. Lg2 men jag drog i ilskan 6. Kh1, varpå följde 6. — Le4† 7. L×e4 D×e4† 8. Kg1 De3† och jag gav upp inför den hotande matten. Om man nu ser på ställningen två drag innan den ödesdigra schacken så är det uppenbart varför jag förbisåg den. Löparen f6 spärrar tillträdet till g6 för damen samtidigt som min löpare på g2 skyddar kungen från schacken. Schacken blir möjlig bara därför att de båda löparna lämnar sina platser". Iljin-Genesvskij's förklaring förtjänar att uppmärksammas. Tydligt kan en rent mekanisk spärrning och ett därpå följande bortflyttande av en pjäs ibland utgöra en orsak till svåra förbiseenden. Jag skall låta läsarna övertyga sig om saken genom ytterligare exempel. Men det går trots allt inte att förklara förbiseendet av schacken på g6 bara genom att hänvisa till en enstaka rent mekanisk orsak, liksom man inte i exemplet dessförinnan kan förklara svart, förbiseende med att den vita löparen hade "gömt sig" på a5.

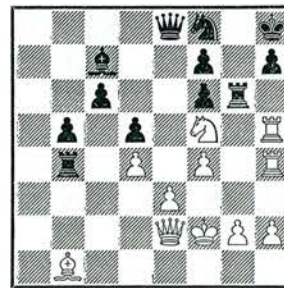
Dessa två förbiseenden har sin huvudsakliga grund i avtrubbad vaksamhet i förening med en tro att avgörandet är nära förestående. Jag är nästan säker på att om inte Iljin-Genesvskij hade haft pjäs över så skulle han inte ha förbisett schacken och inte jag heller begått mitt fel. Och ännu mindre hade detta varit fallet om det gällt att hitta en räddande utväg ur en svår ställning.

Avtrubbad uppmärksamhet

Aljechin ansåg att en stark spelare måste vara utrustad med "en osviklig skärpa i uppmärksamheten som förmår att fullständigt isolera spelaren från yttervärlden". Koncentrationen hos våra två felande spelare i de nyss citerade exemplen var inte särskilt påtaglig. De hade tvärtom förnöjt slagit sig till ro med den fördel de uppnått och därvid slagit av på uppmärksamheten.

I mitt parti mot Smyslov i 1950 års

kandidatturnering i Budapest hade jag åstadkommit följande ställning:



Det är lätt att se att vit kan vinna utan komplikationer. Redan i spelöppningen begick Smyslov ett svårt positionellt fel och hade länge rent mekaniskt flyttat pjäserna utan hopp att kunna klara partiet. Och själv kunde jag inte heller företa mig något direkt avgörande. "Varför går du fram och tillbaka?" undrade min medtävlare i turneringen, den argentinske stormästaren Najdorf. "Jag vill ha partiet avbrutet och låta min sekundant analysera ställningen", menade jag självbelåtet, "och kanske Vasja ger upp i det här hopplösa läget utan fortsatt spel". Det här pågick ett par timmar, då jag plötsligt blev varse en intressant kombination. Jag tog mig en lång funderare. Alldeles riktigt, det stämde! Så började jag spela målmedvetet. Smyslov var i svår tidsnöd och svarade snabbt. Här är fortsättningen:

39. Tb5×b7? Sf8×b7 40. De2—h5 De8—g8 41. Sf5—e7 Tg6×g2† 42. Kf2—f3

Svarts ställning verkar hopplös. Efter att ha gjort sitt sista drag innan tidskontrollen, försvann Smyslov någonstans. Efter mitt 42:a drag reste jag mig stolt från stolen och började vandra omkring i lokalen. "Genialt", viskade Najdorf förtjust i örat på mig, omfamnade mig och slog följe med mig runt borden.

Plötsligt stannade vi båda på fläcken. En överraskande tanke hade samtidigt slagit oss, vi hade upptäckt att en bedövande, förskräcklig schack vederlade hela planen. Jag slog mig ner vid brädet men bara för att övertyga mig om att den mördande schacken 42. — Tf2!! skulle tvinga mig att genast ge upp.

Smyslov uppenbarade sig igen och med lika förtvivlad uppsyn satte han sig vid bordet. Minut efter minut satt han sedan och tittade nedslaget på sin ställning. Så började plötsligt glädjen lysa i hans ögon. Han såg på mig och förstod med ens alltihop. Svart drog tornet från g2 till f2 och vit kapitulerade. Svart vinner naturligtvis efter 43. K×f2 Tb2†.

Det råder inget tvivel om att den grundläggande orsaken till denna förfärliga bort-sättning återigen är självtillräckligheten, en avtrubning i känslan av att fara hotar. Roten och upphovet till era allra värsta feldrag är således ofta att söka i er egen uppblåsta självbelåtenhet. När framgången förvrider huvudet då begär man de grova felen. Försök om möjligt iaktta följande regel: När ni är belåten med er ställning, när segern förefaller nära förestående då måste allt kontrolleras särskilt noga. Ju närmare segern vinkar, desto lättare sätter man bort sig.



TVIVELAKTIG FORDEL

Lubomir Kavalek i Schach-Echo:

När jag tillsammans med Robert Byrne flög från Puerto Rico till Chicago, sade han till mig: "Komiskt att du inte vann turneringen, eftersom du i alla fall hade två "stenar" mer mot varje motståndare!" Den sympatiske Robert hade visserligen rätt, men med de två "stenarna" kunde jag inte sätta något matt. Jag hade dem nämligen i mina njurar, och det obehaget önskar jag inte någon i världen.



Manhem vann Triangeln

Höstens Triangelserie i Göteborg vanns av Manhem med Kamraterna på andra plats. Därmed fick Manhem den första in-teckningen i GP:s nyuppsatta pris. Matcherna gav följande resultat: Lundby—Manhem 12½—37½, Kamraterna—Lundby 27½—22½, Manhem—Kamraterna 30—20.

ALLERS FAMILJ-JOURNAL

Nr 20

Allers Familj-Journals tryckeri-aktiebolag, Helsingborg.

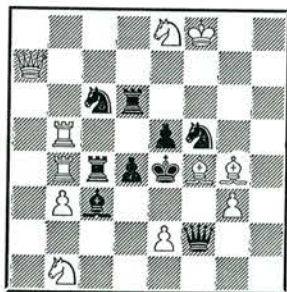
44:de årg.

SCHACK I GAMLA ALLERS

Var är de alla vår ungdoms hjältar som befolkade Allers Familj-Journal, Willy och Dick som tillsammans med Dora och Farbror Anders företog de märkligaste upptäcktsfärder i Afrikas urskogar, jagade av vilda djur och ännu vildare infödingar samt då och då nedsjunkande i kvicksand, varur de regelbundet uppfiskades nästa onsdag då Allers kom. Inte heller Doktor X finns kvar, han som satte vårt skarpsinne på spel med charader, logogryfer och anagramer och med små matematiska problem, som *ej* fick lösas med ekvation. Och vem minns inte C. Aug. Cederborgs djävulska munkar och ädla riddare.

Den som vet mest om denna svunna värld är redaktör Evert Ellman, som byggt upp ett kartotek om allt som stått i Allers. Vi läste om Ellman i DN och vid vår första kontakt tyckte den av faktafloden kanske något avtrubbade Ellman, att det inte funnes så mycket om schack. Vi fann emellertid snart att redan antalet schackproblem var imponerande. Äldst i samlingen är schackuppgiften nr 55 införd i 1:1885 (se diagram 1) och i nr 52:1939 är man framme vid problem nr 2555 — alltså 2500 problem på 55 år — bra nära ett i veckan.

Diagram 1



Allers Nr 1 1885

Matt i 2 drag

Men även större artiklar om schack har förekommit. I 7:1920 finns en helsida under rubriken *Schackproblem i skämtform* med följande inspirerande motiv: Ryska härens övergång över Balkan 1878, Soldaten som springer gatlopp, Matt i ett halvt drag (lösningar: en rockad under utförande resp. en springare på väg!), Kägelspelet och Ljustaken. Så här i juletid saxar vi den senare (diagram 2).

Allers 13:1936 har schack som dominerande inslag med flersidig artikel betitlad *Den nye konungen i schackvärlden*. Givetvis åsyftas Euwe efter segern mot Aljechin 1935, men artikeln förmedlar även en ytterst välskriven skildring av schackets historia. För svensk del andas författaren optimism, Sverige hade nyligen blivit tvåa i warszawaolympiaden, som bekant blev föret senare något trögare.

Allers har haft många skickliga schackmedarbetare — i dagens moderna och bländande skickligt illustrerade utgåva är det allas vår Zandor Nilsson som förmedlar nyheter till Caissas vänner.

Men Allers var också lövsågarnas liv- och husorgan och den knåpande hemslöjda- ren fick på sin tid all tänkbar hjälp med

Diagram 2



Allers Nr 7 1920

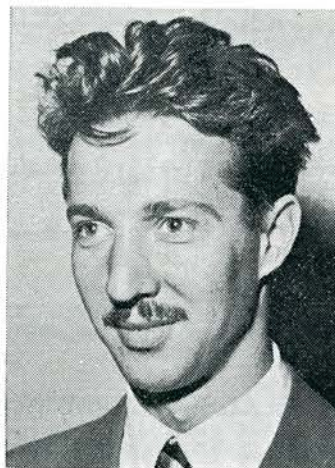
Matt i 2 drag

Lösningar till problemen på sid. 327.

GLIGORIC KLARADE KVALET I PRAJA DA ROCHA

Den europeiska zonturneringen I i den portugisiska staden Praja da Rocha gav till slut ett ganska normalt resultat. Segern delades av Filip, Gligoric och Minic, och de tre har därmed kvalificerat sig för den internationela turneringen nästa år.

Men det var i själva verket ytterst knappt att Gligoric klarade kvalet. Han startade nämligen sensationellt svagt och hade efter 7 ronder bara 3 poäng, trots att han var stor favorit. Han förlorade i 3:e rondan mot sensationsmannen Mariotti från Italien samt i 7:e rondan mot spanjoren Visier. Ställningen var då: Filip 6, Lewi (Skottland) 5½, Bobotsov, Mariotti och Minic 5, Bilek och Hartston 4, Visier 3½.



Den stora överraskningen vid sidan av Mariotti var förstås Lewi, och de båda nådde också goda slutplaceringar. Men efter sitt

(Forts. på sid. 333)

ritningar och anvisningar för förfärdigandet av "ett gammaldags schackspel med bräde", som kunde åstadkommas med "blott en pennkniv, ett stämjärn och en liten såg".

Evert Ellman med adressen Fregattvägen 2, 8 tr., 183 53 Täby, har Allers 1886—1939 komplett och kan mot den facila avgiften av kr 5 förse intresserade med kopierade helsidor i svart-vitt. Fullständiga uppgifter om när och var brukar inte behövas, det mesta kan fiskas fram ur kartoteket efter ungefärlig beskrivning.

Arne Berggren

Svenskar nordiska mästare i schack för synskadade

En händelse som måste noteras inom den nordiska schackvärlden är att ett svenskt fyramannalag den 20—21 oktober i Trondheim hemförde nordiska lagmästerskapet i schack för synskadade.

Det svenska laget bestod av Tage Lindberg, Tullinge, Alvar Blom, Stockholm, Bengt Bengtsson, Grästorp, och Göte Linghede, Stockholm. Segerpoängen för det svenska laget blev 9½. På andra plats kom Finland 5, på tredje Danmark likaledes 5 och på fjärde plats Norge 4½ poäng.

Sveriges lag tog genom sin seger första inteckningen i ett av Forretningsbanken i Trondheim nyuppsatt ståtligt vandringspris — en silverpokal — som skall vinnas tre gånger för att bli ständig egendom.

Svenskarna är alla medlemmar av Blindföreningens schacksektion. Alvar Blom, Tage Lindberg och Göte Linghede är samtidigt medlemmar av Stockholms Södra schacksällskap och Bengt Bengtsson är ledadot i två schackklubbar i Grästorp och Vara och samtliga spelar i resp. schackklubbar mycket starkt mot icke handikappade spelare.

I. S-m



DÄLIGT SKJUTET MEN BRA RUTET

I de mellanamerikanska länderna — för att inte tala om de sydamerikanska — går det alltid livligt till. Det gäller inte bara om fotboll t.ex. utan också om schack. Inlottningen för den senaste stormästarturneringen i Havanna gick till så, att deltagarna själva fick skjuta med luftgevär på en tavla, där startnumren satts upp. Någoting för arrangörer att ta vara på — åtminstone om man går efter ordstävets, att alla sätt är bra utom de tråkiga.

Det kan nämnas, att Suetin och Kortjnoj sköt resp. nr 15 och 16. De var alltså ungefär jämgoda också i skytte, fast inte av någon vidare klass efter kubanska förhållanden. Men när det sedan blev fråga om schack, så tog de det mesta på kornet och delade som bekant slutsegern.

B. G.

ALLSVENSKA SERIEN

Matchresultat rond 2. 16/11 1969

Div. I Norra

Allians—Wasa 3½—4½, Eskilstuna—Örebro 5½—2½, Schack 27—Sthlm S:a 4½—3½.

Div. II Norra/1

Schack-64 Haparanda—Clemensnäs 4½—3½, SK Drott—Domsjö SK 5—3, Schack-64—SK Drott 3½—4½, Clemensnäs—Domsjö 3—5, Domsjö—Schack-64 7½—½, SK Drott—Clemensnäs 4½—3½.

Div. II Norra/2

Gnarp—Södertälje 5½—2½, Uppsala ASS—Hägersten 4—4, Gambit—Sandviken 4½—3½, Rockaden (S)—Akad. Uppsala 4—4.

Div. I Södra

Hälsingborgs SS—Limhamn 5½—2½, Växjö—Lundby 4—4, Manhem—Eksjö 6—2, Lunds Akad.—Landskrona 1½—6½.

Div. II Södra/1

Alingsås—Säffle 3½—4½, Karlskoga—Norrköping 4½—3½, Schack 08—Jönköping 3½—4½, Forshaga—Nässjö 4½—3½.

Div. II Södra/2

Olofström—Ystad 3—5, Ronneby—Ästorp 2½—5½, Hälsingborgs ASK—Kalmar 6—2, Malmö AS—Lunds SK 5½—2½.

Tabellställning efter rond 2

Div. I Norra

Örebro	3	3	—	—	6	15½—8½
Schack 27	2	2	—	—	4	9 — 7
Sthlm S:a SS	2	1	—	1	2	8½—7½
Fagervik	2	1	—	1	2	8 — 8
Rockaden (U)	2	1	—	1	2	7½—8½
Wasa	2	1	—	1	2	7½—8½
Allians	2	—	—	2	0	7 — 9
Eskilstuna	3	—	—	3	0	9 —15

Div. II Norra/1

SK Drott	3	3	—	—	6	14 —10
Domsjö SK	3	2	—	1	4	15½—8½
Schack 64	3	1	—	2	2	8½—15½
Clemensnäs 64	3	—	—	3	0	10 —14

SK Drott kvalificerad till Div. I nästa år.

Div. II Norra/2

Akad. Uppsala	2	1	1	—	3	11 — 5
Hägersten	2	1	1	—	3	10½—5½
Rockaden (S)	2	1	1	—	3	10½—5½
Uppsala ASS	2	1	1	—	3	9 — 7
Gnarp	2	1	—	1	2	7 — 9
Sandviken	2	1	—	1	2	5½—10½
Södertälje	2	—	—	2	0	5½—10½
Gambit	2	—	—	2	0	5 —11

Div. I Södra

Manhem	2	2	—	—	4	11 — 5
Lunds Akad.	2	1	1	—	3	10½—5½
Hälsingb. SS	2	1	1	—	3	9½—6½
Eksjö	2	1	—	1	2	8½—7½
Limhamn	2	1	—	1	2	7 — 9
Växjö	2	—	1	1	1	7½—8½
Lundby	2	—	1	1	1	7 — 9
Landskrona	2	—	—	2	0	3 —13

Div. II Södra/1

Karlskoga	2	1	1	—	4	9½—6½
Nässjö	2	1	—	1	2	10 — 6
Alingsås	2	1	—	1	2	8½—7½
Schack 08	2	1	—	—	2	8 — 8
Forshaga	2	1	—	1	2	7½—8½
Säffle	2	1	—	1	2	7½—8½
Jönköping	2	1	—	1	2	6 —10
Norrköping	2	1	—	2	0	7 — 9

Div. II Södra/2

Malmö AS	2	2	—	—	4	13 — 3
Ystad	2	2	—	—	4	10½—5½
Hälsingb. ASK	2	1	1	—	3	10 — 6
Ästorp	2	1	1	—	3	9½—6½
Lunds SK	2	1	—	1	2	7½—8½
Kalmar	2	—	—	2	0	5 —11
Ronneby	2	—	—	2	0	5 —11
Olofström	2	—	—	2	0	3½—12½

OMSLAGSDIAGRAMMET

Ställningen är från partiet A. Saitsev—A. Lutikov i Sovjetmästerskapet och uppkom på följande sätt:

1. d4 Sf6 2. Sf3 g6 3. c4 Lg7 4. Sc3 0—0
5. Lg5 d6 6. e3 h6 7. Lh4 c6 8. Le2 Lg4 9.
0—0 Sbd7 10. b4 e5 11. d×e5 d×e5 12.
Sd2 Le6 13. Dc2 a5 14. a3 De7 15. c5 a×b4
16. a×b4 g5 17. Lg3 Sd5 18. S×d5 c×d5
19. T×a8 T×a8 20. f3 f5 21. Tc1 f4 22.
e×f4 g×f4 23. Lf2 Sf6 24. Lh4 Dc7 25. b5
Se8 26. Ld3 Lf8 27. Lf2 Sf6 28. b6! De7
29. Db2 Lg7 30. c6 e4 31. c×b7 Td8 32.
f×e4 d×e4

Diagramställningen.

33. De5!

Ett vackert vinstdrag! Det hotar både b8D och Tc8. Ooh 33. — e3 besvaras med 34. Tc8 e×f2† 35. Kf1!

33. — Sg4 34. D×e4 S×f2 35. K×f2 Dd6
36. Tc6! Dd4† 37. D×d4 L×d4† 38. Kf1
Ld7 39. Tc7 Le5 40. Sc4 Uppg.

ALEXANDER HILDEBRAND:

TEORI OCH PRAKTIK

DAMGAMBIT

Den ryske teoretikern J. Neustadt har nyligen utgivit två monografier. Den första av dessa, som utkom för några år sedan, behandlar Antagen damgambit. Verket är delvis översatt till svenska, där det föreligger i Schackbulletinens gambitserie (Antagen damgambit I utg. år 1966 och Antagen damgambit II utg. 1968. Den tredje avslutande delen Damgambit III beräknas utkomma i slutet av 1968). Den andra — nyutkomna — monografien av J. Neustadt behandlar utförligt den avböjda damgambiten. Verket, som är på ryska, omfattar 328 sidor och ger den ytterst detaljerad analys av denna populära spelöppning (inb. Kr. 13:50).

Inget teoretiskt verk är dock fullkomligt felfritt och det är därför av största vikt att veta var ev. fel finns. Vet man det, kan man skaffa sig många goda ställningar och ev. turneringspoäng på de ointierade motståndares bekostnad.

I 40:e mästerskapet för Sovjets väpnade styrkor spelades bl.a. följande teoretiskt intressanta parti mellan Gutman och Kasariov:

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Sc3 c5 4. cd ed 5. Sf3 Sc6 6. g3 Sf6 7. Lg2 Lg4 8. Lg5 L×f3 9. L×f3 S×d4 10. L×d5 Le7 11. L×f6 L×f6 12. Da4†

Denna ställning förekom redan i partiet Widmar—Schlechter i Wien 1916. Vits senaste drag betecknar J. Neustadt i sin monografi som det starkaste.

12. — b5 13. S×b5 0—0 14. L×a8 D×a8 15. 0—0—0 S×b5 16. D×b5



”Svart har tydligen ingen tillräcklig kompensering för de materiella förlusterna” skriver Neustadt. Gutman tycks ha trott samma sak, men...

16. — Tb8! 17. Dd3 T×b2 18. e4 Db8 19. e5 T×f2 20. Td2 Lg5 21. Thd1 g6 22. Dd6

Större praktiska chanser gav nog 22. e6. 22. — T×d2! 23. T×d2 (23. D×b8† Td8†) D×d6 24. ed Kf8 och vit gav upp.

— o —

I ”Schachmatny v SSSR” 3/1968 gör en kvinnlig läsare — N. Sjakpina — ett påpekande beträffande en variant i J. Neustadts bok om antagen damgambit på sid. 111 (Antagen damgambit II — SB:s förlag 1969 — sid. 10).

1. d4 d5 2. c4 d×c4 3. Sf3 Sf6 4. e3 Lg4 5. L×c4 e6 6. Db3 L×f3 7. gf Sbd7 8. D×b7 c5 9. Tg1 g6 10. Sc3 Le7 11. dc S×c5 12. Dc6† Kf8 13. f4 Sfe4



Neustadt anser här, att 14. S×e4 bäst besvaras med 14. — Tc8 och 15. — S×e4. Sjakpina påpekar emellertid, att svart efter 14. S×e4 Tc8 15. Db5 a6! vinner vits dam, t.ex. 16. Db4 Sd3†.

— o —

Till de intressantaste nyheterna i denna spelöppning vid senaste sovjetmästerskapet hör onekligen vits skarpa spelplan i partiet Polugajevskij—Tal i det s.k. Tarraschförsvaret.

1. c4 Sf6 2. Sc3 e6 3. Sf3 d5 4. d4 c5 5. cd S×d5 6. e4 S×c3 7. bc cd 8. cd Lb4† 9. Ld2 L×d2 10. D×d2 0—0 11. Lc4 Sc6 12. 0—0 b6 13. Tad1 Sa5

I VM-matchens femte parti Spasskij—Petrosjan 1969, fortsatte svart, som bekant, med 13. — Lb7, men efter 14. Tfe1 Tc8 15. d5 ed 16. L×d5 fick vit ett lovande initiativ. Tal söker undvika genombrottet i centrum. Han dröjer därför med fianchetteringen av sin löpare och försöker först fördriva den vita löparen från diagonalen a2—g8. Men inte heller här blir det för svarts del någon "dans på rosor".

14. Ld3 Lb7 15. Tfe1 Tc8



16. d5! ed 17. e5! Sc4 18. Df4

Vit har ett mäktigt angrepp på kungsflygeln. Av intresse kan vara att Spasskij hade förberett exakt samma variant som "hemligt vapen" för VM-matcher -- och Polugajevskij var en av Spasskij's medhjälpare. Nu kommer denna preparerade variant honom själv tillgodo!

18. — Sb2 19. L×h7† K×h7 20. Sg5† Kg6 21. h4! Tc4

Till förlust för även: 21. — S×d1 22. h5† K×h5 23. g4 Kg6 24. Df5† Kh6 25. S×f7† T×f7 26. Dh5 matt.

22. h5†! Kh6 23. S×f7† Kh7 24. Df5† Kg8 25. e6!

och vits angrepp är opererbart.

PHILIDORS FÖRSVAR

I 36:e sovjetmästerskapet spelades i partiet Zesjkovskij—Lutikov följande variant: 1. e4 e5 2. Sf3 d6 3. d4 Sf6 4. Sc3 Sbd7 5. Lc4 Le7 6. 0—0 0—0 7. a4 c6 8. De2 ed 9. S×d4 S×e4 10. S×e4 d5

År 1951 spelades här i partiet Smyslov—Lutikov i Sovjets lagmästerskap: 11. La2 de 12. Td1 och svarts ställning visade sig vara fullt försvarsduelig. Zesjkovskij behöver emellertid inte mera än två drag för att vederlägga hela varianten!



11. Sf5! de 12. Lh6!

Svarts ställning är kritisk. På 12. — gh följer 13. Dg4† Lg5 14. S×h6† med vinnande angrepp. Lutikov föredrog:

12. — Sf6 13. Seg3! L×f5 14. S×f5 gh 15. S×e7† Kg7 16. Sf5† Kg6 17. Se7† Kg7 18. De5!

och partiet var avgjort. Det följde ytterligare: 18. — Db8 19. Sf5† Kg6 20. Sd6 Kg7 21. Tfe1 Td8 22. Tad1 Td7 23. Td4 Dc7 24. Tg4† och svart kapitulerade.

(Schachmaty v SSSR 1969)

SICILIANSKT

Ett intressant förlopp fick partiet Tal—Stein i senaste sovjetmästerskapet:

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 cd 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 d6 6. Lc4 Ld7 7. Lb3 g6 8. f3 S×d4 9. D×d4 Lg7 10. Lg5 0—0 11. 0—0—0 h6 12. Lh4 Lc6 13. De3 Sd7

Tal spelade nu utan betänkligheter:



14. T×d6?!

och besvarade 14. — g5 med 15. Tg6!

Nu strandar 15. — gh på 16. D×h6. Vit tvingades visserligen efter:

15. — e6!

att offra kvalitét:

16. T×g7†

men med sitt löparpar har vit trots det ett ganska behagligt spel.



NIMZOINDISKT

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 Lb4 4. a3 L×c3† 5. bc c5 6. f3 d5

I denna variant förhindrar svart åtminstone t.v. e2—e4, men tillåter vit att befria sig från dubbelbonden.

7. cd S×d5 (att slå med e-bonden håller teorin för sämre) 8. dc f5

Svart kan även spela 8. — Da5 9. e4 Se7, som i partiet Forintos—Smyslov, Monte Carlo 1968.

9. c4

Men i ställningens anda är kanske 9. e4 fe 10. Dc2 e3 eller 9. Dc2 f4!

9. — Df6!

Detta hot mot Tal är klart bättre än 9. — Dh4† 10. g3 D×c4 11. e4 Dc3† 12. Ld2 De5 13. Ld3 fe 14. fe 0—0 15. Tc1 Sf6 16. Sf3 Dh5 17. 0—0 med fördel för vit, som i partiet Donner—Pachman, Bled 1961.



10. Ld2

Detta är västtysken Gerusels försök att förbättra varianten för vit. Efter 10. Lg5 D×g5 11. cd 0—0 12. Sh3 Df6 13. e3 Dc3† 14. Kf2 D×c5 15. de L×e6 16. Sf4 Lf7 fick svart i partiet Bondarevskij—Fuhrman, 1958, bra spel.

10. — Sc3 11. Dc1 (annars Se4 med hot på Ta1) Sa4 12. Tb1 Sc6 13. Le3 De7 14. Sh3 S×c5

Denna ställning innebär dynamisk jämvikt. Partiet Gerusel—Szabo, Büsum 1969, som vi här följer, fortsatte nu med: 15. Sf4 0—0 16. g3 (?)

Att föredra var otvivelaktigt 16. Sd3 b6 17. L×c5 bc 18. e3 jämte Le2.

16. — b6 17. Lg2 Td8 19. Dc3 La6 19. Sd3 Tac8 20. Sb4 (något bättre är 20. L×c5) Lb7 21. 0—0 Sa5! och vit kom snabbt i nackdel.

(O'Kelly i Europe Echecs)

BENONI

Sedan Havanna-OS 1966 har följande variant kommit på modet:

1. d4 Sf6 2. c4 c5 3. d5 e5 4. Sc3 d6 5. e4 Le7 6. Sf3 0—0 7. Le2 Se8 8. 0—0 Sd7 9. a3 g6 10. Lh6

Vits spelplan som utarbetats av östtysken Malich, går ut på att förhindra f7—f5. Fortsättningen 10. b4 vore mindre bra p.g.a. 10. — Sg7.

I partiet Bilyap—Matanovic, V. Banja 1967 spelades: 11. Se1! b6 12. Le3 Lg5! 13. Dd2 L×e3 14. D×e3 f5 15. f3 Sf6 med fördel för svart.

10. — Sg7



11. Dc1 (!)

Ett fullgott alternativ till Malichs drag 11. Dd2, som bäst besvaras med 11. — Sf6 12. b4 b6 13. Se1 Kh8 14. bc bc 15. f4 Sg8! (efter 15. — ef 16. L×f4 Sd7 17. Sd3 g5 18. Lg3 f5 19. e5! har vit initiativet, som det framgår av partiet Malich—Jansa, Ha-

vanna 1966) 16. L×g7† K×g7 17. fe de 18. Sf3 Ld6 19. Sb5 Sf6! 20. Ld3 Lb8 med likvärdiga utsikter (Malich—Polugajevskij, Havanna 1969). Däremot duger ej 11. — f5? för 12. Sg5, medan 11. — f6 visade sig vara för passivt efter 12. b4 Tf7 13. Tab1 Lf8 14. Se1 b6 15. Sd3 Se8 16. Le3 Lg7 17. Tb3 Sf8 18. a4 etc.

Vit följer nu partiet Letelier—de la Vega, Mar del Plata 1969, där vit med damplacementen på c1 syftar till att lämna fältet d2 öppet för en ev. löparreträtt.

11. — Sf6 12. b4 b6 13. bc bc 14. Se1 Tb5 15. Sd3 La6

Här, som i föregående drag borde svart ha dragit 14. — Kh8, samt 15. — Sg8.

16. f4! ef 17. e5! Sfe8

På 17. — de 18. S×e5 vinner vit bara tid. Partifortsättningen är sällsynt vacker:

18. Se4 Le8 19. D×f4 Lf5 20. ed S×d6 21. Se×c5 Tc8 22. Tac1 Te8 23. g4 g5!? 24. Dd4! Lf8 25. Ld1 Db6! 26. gf Sd×f5 27. L×g7!! S×d4 28. L×d4 L×c5 29. S×c5 T×c5 30. Lh5! Tf8 31. Tf6 Dd8 32. Tc3! Tc7 33. d6! Tc5 34. d7! Da5 35. Te3! uppgivet.



NIMZOWITSCHFÖRSVARET

skall givetvis inte förväxlas med "Nimzo-indiskt". Ovan nämnda halvöppna spelsätt uppstår efter dragen:

1. e4 Sc6

och förekommer egentligen ganska sällsynt i turneringssammanhang. På sista tiden har den dock börjat dyka upp allt oftare.

Teoretikern R. Schwarz är väl den som författat det största antalet spelöppningsmonografier som någonsin utgivits — och ändå är de nio monografier som föreligger (utgivna av förlaget "Schach-Archiv" i Hamburg) endast en fjärdedel av hans planerade spelöppningsserie.

Schwarz' senaste bok (utg. 1969) behandlar Aljechinförsvaret och Nimzowitschförsvaret. Det senare spelsättet kallar han dock Fischer-Nimzowitsch-försvaret, då N. på sin tid fått och vidareutvecklat idén av en schackspelare Fischer i Detmold. På den internationella arenan blev dock detta försvaret introducerat av Nimzowitsch, fast med ganska växlande framgång.

I partiet Tjstjakov—Tjaplinskij i Moskva 1969 behandlades denna spelöppning på följande sätt:

1. e4 Sc6 2. d4 d5 3. Sc3 de 4. d5 Se5 5. Dd4 Sg6 6. D×e4 Sf6 7. Lb5†

Denna fortsättning rekommenderas av såväl Panov/Estrin, som anger: 7. — Ld7 8. Dd3 e6 9. Lg5! med fördel för vit, som i Schwarz' senaste verk, där det anges: 7. — Ld7 8. Dd3 a6 (= enl. Czerniak) 9. L×d7† D×d7 10. Lg5 0—0—0 11. 0—0—0 med liten fördel för vit (enl. Euwes löslblad).

Men Tjaplinskij drog omgående:



7. — c6!

och efter det forcerade:

8. dc S×e4 9. c7†

Fortsättningen 11. cb† Ld7 12. L×d7† strandar på K×d7.

9. — Dd7! 10. L×d7† K×d7 11. S×e4 K×c7 12. Sf3 e5 13. Sc3 f6 14. a3 Le6 15. Le3 Kc6 16. 0—0—0 Le7

och svart fick så småningom de bättre chanserna i det uppkomna slutspelet.

("64"/1969)



ALJECHINFÖRSVARET

I senaste sovjetmästerskapet spelade Lutikov som vanligt sin favoritvariant:

1. e4 Sf6 2. e5 Sd5 3. d4 Sb6

Lutikov föredrar för det mesta att backa med springaren innan den angräps, men Tal, som spelade vit, kom med en fortsättning som ifrågasatte 3. — Sb6.

4. a4! a5 5. Lb5! c6 6. Ld3 d5 7. Lg5 g6 8. h4 h6 9. Le3 med bättre spel.



Från turneringen i San Juan

Nr 160. CARO-KANN

Larsen

Spassky

1. e4 c6

Bent Larsen och Spassky känner varandra väl och vill tydligen undvika förberedda varianter. Därav denna upptakt, som aldrig tidigare torde ha förekommit i ett parti mellan dem.

2. d4 d5 3. e×d5 c×d5 4. c3

Kanske för att definitivt vara utanför all teori. Men å andra sidan kan ett sådant drag inte vara till besvär för svart. Vanligen spelas 4. c4.

4. — Sc6 5. Lf4 Lf5 6. Sf3 e6 7. Db3 Dc8 8. Sbd2

Att beakta var 8. Sa3.

8. — Sf6 9. Le2 Le7 10. 0—0 Se4 11. Tac1 S×d2 12. L×d2 0—0 13. c4 Le4

Svart parerar lätt angreppsförsöket på c-linjen och hotar nu själv 14. — L×f3 jämte S×d4.

14. De3 Dd8 15. Se5 S×e5 16. d×e5 Tc8 17. Tfe1?

Avser att med Lf1 täcka bonden på g2. På t.ex. 17. D×a7 följer 17. — d×c4 18. Dc3 Dd5. Men nu försvagas i stället punkten f2, som svart drar stor fördel av. Det riktiga var 17. Lc3.

17. — Lc5 18. Df4 f6! 19. c×d5 L×d5 20. Le3 L×e3 21. D×e3 T×c1 22. T×c1 f×e5 23. a3

Vit måste finna sig i bondeförlust, då D×e5 starkt besvaras med Db6, och 23. D×a7 faller på Dg5 med dubbelhot D×g2 matt och D×c1.

23. — Dh4 24. h3 a6 25. Lg4 Df6 26. Te1 e4

Svart har nu en bonde mer med överlägset spel.

27. Dd2 h6 28. Te3 Lc6

I rätta ögonblicket — för nu kan vit inte opponera på d-linjen.

29. b4 Td8 30. Dc3 Kf7 31. Lh5† Ke7 32. Dc5†

Efter dambyte skulle slutspelet vara lätt vunnet för svart.

32. — Td6 33. Le2 Dd4 34. Dh5

Undviker dambyte igen. Men nu följer ett avgörande kungsangrepp.

34. — Da1† 35. Kh2 Df6 36. Dg4 g5 37. Kg1 Td2 38. a4 Tb2 39. b5 Tb1† 40. Kh2

Lika illa är 40. Lf1 a×b5. 40. — D×f2 41. Tc3 Dg1† 42. Uppg.

Ty 42. Kg3 De1† med tornvinst.

Nr 161. SICILIANSKT

Kavalek

Damjanovic

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Dc7 5. Sb5 Db8 6. c4 e6 7. f4 a6 8. S5c3 Da7 9. a3 Lc5 10. Ld3 d6

Svart måste i första hand tänka på utvecklingen. Schacken på f2 ger ingenting.

11. b4 Le3 12. Ta2! Sf6 13. Tf1 h5?

En onödig försvagning av kungsflygeln, som Kavalek utnyttjar på ett avgörande sätt.

14. L×e3 D×e3† 15. Te2 Dd4 16. Td2

En tempovinstmanöver.

16. — De3† 17. Le2!

Svart kan nu inte försvara d-bonden, så han måste gå in på att slå på e4.

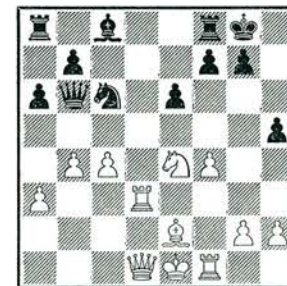
17. — S×e4 18. Td3 S×c3 19. S×c3 Da7

Resultatet av denna första kombination blev att vit vann flera tempon, och han kan nu starta ett stormangrepp mot svarts utvecklade ställning.

20. T×d6 De3

Ett försök att störa uppmarschen — men det hjälper inte mycket.

21. Td3 Db6 22. Se4 0—0



23. Sf6†!

Ett elegant drag, som snart leder till att kungsställningen rivs upp fullständigt. Det går inte att antaga offret: 23. — g×f6 24. Tg3† Kh7 25. Ld3† Kh6 26. Th3 o.s.v.

23. — Kh8 24. L×h5 g6

Nu hotade L×f7 jämte Dh5†.

25. L×g6! f×g6 26. c5 Db5 27. Th3† Kg7 28. Th7†!

Det ena pjäsoffret efter det andra. Kungen drivs nu ut mitt på brädet.

28. — K×f6 29. Da1† e5

Eller 29. — Kf5 30. h3 med hotet g4†.

30. f×e5† Ke6 31. T×f8 S×e5 32. Da2† Sc5 33. Tf4 Kd5 34. De2 Lf5 35. Dd1† Kc6

Eller 35. — Ke5 36. T×c4 D×c4 37. Dd6† Ke4 38. Te7†.

36. Df3† Uppg.

Från zonturneringen i Praja da Rocha

Nr 162. KUNGSINDISK

Mariotti

Gligoric

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 Lg7 4. e4 d6 5. f4 c5 6. d5 0—0 7. Le2 e6 8. d×e6 f×e6 9. g4!?

Den 23-årige Mariotti, som tidigare i år vann det italienska mästerskapet, väckte uppseende med sitt respektlösa spel, när han nu för första gången deltog i en större turnering. Med textdraget inleder han ett kungsangrepp, som snart kommer att leda till sällsynt vilda förvecklingar.

9. — Sc6 10. h4

Fyrbondevarianten har snabbt utvecklats till en sexbondevariant! Hur reagerar Gligoric, den store experten på Kungsindiskt?

10. — Sd4

Jo, med en stark attack i centrum. Det är rätt överraskande, att detta motspel inte slår igenom.

11. h5

Varianten är känd från en del korrpartier.

11. — d5 12. e5 Se4 13. h×g6 h×g6 14. Dd3 b5 15. S×e4 b×c4 16. Dh3 d×e4 17. Dh7† Kf7

För ögonblicket försvarar sig svart med hotet 18. — Th8 med damvinst.

18. f5! e×f5 19. Th6



Utom D×g6 hotar nu också Sh3 jämte Sg5†. På 19. — Db6 klarar sig svart efter 20. Sh3 Th8 21. Sg5† Kf8, men det följer i stället avgörande 20. L×c4†.

19. — Sc2† 20. Kf1 f×g4

Svart uppger försvaret av g-bonden för att som ersättning få spel på f-linjen.

21. Kg2! Se1†

På 21. — S×a1 avgör 22. L×c4† och detsamma följer på 21. — Lf5. Inte heller duger 21. — Dd5 22. D×g6† Kg8 23. Dh7† Kf7 24. Tf6† Ke8 25. Dg6† och svart förlorar löparen med schack, då 25. — Kd8 strandar på 26. Td6† med damvinst.

22. Kh1 Sd3 23. D×g6† Kg8 24. Dh7† Kf7 25. Le3

Med det starka hotet Tf1†. Lockande verkar 25. Tf6† för att på 25. — Ke8 fortsätta med 26. Dg6† Kd7 27. Td6†, men svart svarar nu med 25. — D×f6! 26. e×f6 Th8 och vinner, då den vita damen är fångslad.

25. — De7 26. Tf1† Ke8 27. Dg6† Tf7 28. Dc6† Dd7 29. Te6† Kf8

Vits genombrott är fullständigt och det finns inget försvar.

30. L×c5† S×c5 31. D×c5† Kg8 32. Td6 Db7 33. T×f7 K×f7

Eller 33. — D×f7 34. L×c4.

34. L×c4† Ke8 35. Ld5 De7 36. Dc6† Kf8 37. D×a8 Dh4†

Det är mera sällan Gligoric får hålla till godo med en hämndschack.

38. Kg2 Uppg.

Med Mariotti har Italien tydligen fått en blivande stormästare.

Från zonturneringen i Raach

Nr 163. SICILIANSKT

Jan Smejkal

Ulf Andersson

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 c×d4 4. D×d4 Ld7

Som huvudvariant anger Schwarz 4. — Sc6, men också textdraget rekommenderas. 5. c4 Sc6 6. Dd2 Sf6

I ett parti Bannik—Spassky 1957 spelades 6. — g6 7. b3 Lg7 8. Lb2 L×b2 9. D×b2 Sf6.

7. Sc3 g6 8. b3 Lg7 9. Lb2 0—0 10. Le2 Da5

Hotar 11. — S×e4 12. S×e4 D×d2† jämte L×b2.

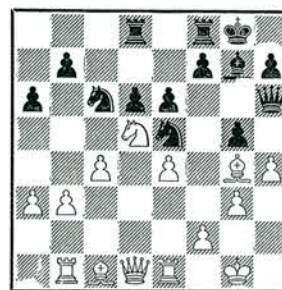
11. Tb1 a6 12. a3 Lg4 13. 0—0 Dh5 14. h3 L×f3 15. L×f3 Dh4

Med sina senaste drag har svart skaffat sig taktiska motchanser. Det uppstår nu ett mycket komplicerat spel, som tar hårt på betänketiden för båda parter.

16. Tfe1 Sd7 17. Sd5 Tad8 18. Lg4 Sde5 19. Dd1 e6

En riskabel men taktiskt motiverad fortsättning, eftersom Smejkal redan besvärades av tidsnöd. Tjecken hade väl räknat med det lugnare 19. — S×g4.

20. g3! Dh6 21. Lc1 g5 22. h4



22. — S×g4!

Med detta ger svart damen för diverse pjäser — och han har praktiskt taget inte heller något annat val! Det går t.ex. inte att spela 22. — e×d5 för 23. L×g5 Dg6 24. Lf5.

23. L×g5 e×d5

Men inte 23. — Dh5? 24. Sf4.

24. L×h6 S×h6 25. c×d5

Materiellt sett är vit i överläge — men han har ännu 15 drag att göra i tidsnöden!

25. — Sd4 26. Tc1 Tc8 27. Te3?

Vit vill med Tec3 ta upp kampen om den enda öppna linjen, men nu vinner svart tempo för manövrer med springarna.

27. — T×c1 28. D×c1 Sg4!

Vinner kvalitet, då tornet inte kan lämna e-linjen p.g.a. Se2†.

29. Te1 Sf3† 30. Kg2 S×e1† 31. D×e1 Tc8 32. De2 h5 33. Kh3 Tc1

För modligen hade vit tänkt att fördriva springaren med f3, men detta strandar nu på 34. — Th1† 35. Kg2 Th2†.

34. Kg2 Tb1 35. Dc2

Egentligen inte något försvar, då det nu finns 35. — Se3† 36. f×e3 36. Tb2 med damvinst, men det såg ingen av spelarna i tidsnöden.

35. — Tb2 36. Dc8† Lf8 37. e5 S×e5 38. Df5 Lh6 39. D×h5

39. — Le3 40. Kh3 T×f2 41. b4 Kg7 42. a4 b6 43. Dd1 f5 44. Da1 Kh7 45. g4

Annars 45. — Sg4 jämte Th2 matt.

45. — Lf4 46. Uppg.

Nr 164. SICILIANSKT

Ulf Andersson

J. Adamski

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 a6 6. Lg5 e6 7. f4 Db6

Förpliktar till det följande bonderovet. Men det är väl ännu inte helt klarlagt, att detta är dåligt.

8. Dd2 D×b2 9. Sb3

En intressant fortsättning, som prövats tidigare bl.a. av Zandor Nilsson mot Geller, Göteborg 1967—68. Det hotar 10. a3 jämte Ta2 med damvinst!

9. — Sbd7

Så spelade också Geller i det nämnda partiet, och avsikten är att bemöta 10. a3 med Sc5. Svart får bekymmer för sin dam också efter 9. — Sc6 10. Tb1 Da3 11. L×f6 g×f6 12. Ld3.

10. L×f6 g×f6 11. Le2!

Mot Geller spelade Z. Nilsson 11. Tb1 Da3 12. Le2 Sc5 13. f5! och fick bra spel som ersättning för bonden.

11. — h5 12. 0—0 Da3 13. Tad1 Le7 14. Kh1 Sc5 15. Lf3 Ta7

Kanske det hade varit bättre att med Db4 sörja för damens säkerhet.

16. S×c5 d×c5?

Här fanns ännu en chans till reträtt med 16. — D×c5.

17. f5! Db4

På 17. — e×f5 följer Sd5 med det starka hotet S×e7.

18. De3 b6 19. a3!



19. — D×a3?

I sitt trängda läge bestämmer sig svart för att antaga också detta bondeoffer, men det leder till damförlust. Enda möjligheten var trots allt 19. — Da5, även om vit efter 20. e5 står överlägset.

20. Ta1 Db4 21. Ta4

Adamski hade naturligtvis förbisett denna hemska forcering.

21. — Db2 22. Tb1 D×c2 23. Ta2 D×b1† 24. S×b1

Svart har i alla fall torn och tre bönder för damen, men det räcker inte långt när vit nu sätter in slutangreppet.

24. — Ld6 25. Sd2 b5 26. e5! L×e5

Eller 26. — f×e5 27. Se4

27. D×c5 Tc7 28. Lc6† Ld7 29. T×a6 L×c6 30. T×c6 T×c6 31. D×c6† Kf8 32. f×e6 Uppg.

Prenumerera på TfS

Från landskampen Polen—Sverige

Nr 165. SPANSKT

J. Kostro Z. Nilsson

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. 0—0 Le7 6. Te1 b5 7. Lb3 0—0 8. d3

Vit väljer en fortsättning, som redan Adolph Anderssen använde och som på senare tid argentinarerna Pilnik haft framgångar med. Dess idé är att vänta med draget d4 tills att de lätta pjäserna är utvecklade och damspringaren fördd till e3 eller g3, så att denna framstöt får maximal kraft.

8. — d6 9. c3 Sa5 10. Lc2 c5 11. Sbd2 Te8 12. Sf1 h6 13. Se3 Lf8

Svart vidtar profylaktiska åtgärder efter ett mönster, som Smyslov gärna följer även då spelet löper i Tjigorinvariantens huvudfåra. Kungslöparen kan vid behov dirigeras till g7 och den långa diagonalen.

14. a3 Sc6 15. b4

Efter partiet omtalade Kostro att han i den internationella turneringen i Varna nyligen som svart haft samma ställning mot turneringssegraren, ryssen Krogus. Partiet fortsatte med 15. — Le6 16. d4 c×d4 17. c×d4 e×d4 18. S×d4 S×d4 19. D×d4 Sg4 20. S×g4 L×g4 och svart kom i underläge på grund av sin isolerade d-bonde.

15. — a5!

Ett drag, som ställer vit inför svåra överväganden. Att slå på a5 eller c5 ser minnsann inte inbjudande ut men är kanske nödvändigt. Efter det förenämnda partiet hade parterna under analyserna enats om, att textdraget var svarts bästa chans. Efterföljaren var helt ovetande om detta parti och hade redan förbrukat en stor del av betänketiden — 40 drag på 2 timmar — att lösa ställningsproblemen på bästa sätt.

16. Tb1 a×b4 17. a×b4 c×b4 18. c×b4 d5! 19. Ld2

Efter 19. S×d5 S×d5 20. e×d5 S×b4 är e-bonden indirekt garderad genom hotet Dc7, och vit har bara lyckats fördärva sin bondeställning.

19. — d×e4 20. d×e4 Sd4 21. S×d4

Här var utan tvivel 21. Lc3 att föredra, men svart behåller i alla händelser det bättre spelet, visade analyserna efter partiet.

21. — D×d4 22. Sf5 L×f5 23. e×f5 Ted8! 24. Te2 Ta2 25. Kf1 Le7 26. h3 e4 27. g4

Vit är fångslad till händer och fötter och hans senaste drag närmast dikterade av dragtvång. Men hur skall nu svart kunna utnyttja detta, då dessutom av betänketiden bara återstår cirka tio minuter för reserande 13 drag? Kostro bjöd remi, men svart hade nu funnit vinstplanen och avböjde.



27. — Dc4!

Vitspelaren stirrade misstroget på detta drag, som han närmast var böjd att anse som ett förbiseende. Hans nästa drag är för övrigt tvunget, då 28. Tc1 L×b4 skulle sluta med pjäsförlust.

28. Lb3 Dd3!!

Poängen. Det finns inget annat än att syna tornoffret, eftersom 29. Le3 T×e2 slutar med vit tornförlust.

29. L×a2 D×h3† 30. Kg1 D×g4† (för att vinna tid)

31. Kf1 Dh3† 32. Kg1 Sg4! 33. f4

Vit förlorar på alla drag. På 33. L×f7 följer Kh8.

33. — e×f3 e.p. 34. Db3 Dg3† 35. Kh1 Dh4† 36. Kg1 f×e2 37. Kg2 Dh2† 38. Kf3 Df2†! 39. K×g4 Td4† 40. Uppg.

Efter partiet anförde den polske mästaren, att detta var det första parti han förlorat som vit under de två senaste åren. Detta oaktat han deltagit i flera internationella tävlingar och bl.a. spelat vid Polens första bord i A-finalen i Schack-OS i Lugano.

Anm. för TfS av Z andor Nilsson

Lösningar till problemen i Allers

Diagram 1: 1. D×d4†. Svart kan slå damen på åtta sätt, varvid olika matter följer.

Diagram 2: 1. Sc1. Dragtvång. Åtta olika mattdrag.

Från Havanna 1969

Nr 166. SICILIANSKT

Radulov Suetin

1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sc6 5. Sc3 Dc7 6. Le3 a6 7. Ld3 Sf6 8. 0—0 Se5

Här har 8. — b5 också försökts, men textdraget, som bl.a. tidigare spelats av Taimanov, är nog att föredra.

9. h3 Lc5 10. De2

10. f4 besvaras med Sc6.

10. — d6 11. f4 Sg6

I det 23:e matchpartiet Spassky—Petrosian, 1969, följde 11. — Sed7 12. Sb3 L×e3 13. D×e3 b6 14. Tae1 med fördel för vit.

12. Sb3 L×e3† 13. D×e3 0—0 14. e5 d×e5 15. L×g6 h×g6 16. f×e5 Sd7 17. Tae1 b5

Trycket på c-linjen samt mot bonden e5 ger svart gott motspel.

18. Sd4 Lb7 19. Sd1 Tad8!

Med idén 20. Sf2 S×e5! 21. S×e6 Dc6 22. Dg3 D×e6 23. T×e5 D×a2 med utmärkt spel för svart.

20. c3 Sb6 21. Sf2 Sc4 22. Dg5 Td5

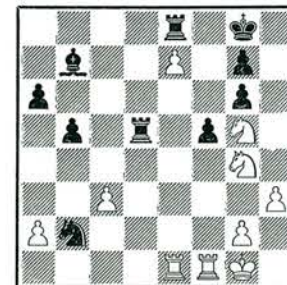
Betydligt starkare än att slå på b2, vilket efter 23. Sg4 skulle ge vit ett farligt angrepp.

23. Sg4 Dd8! 24. S×e6?

Radulov överskattar ställningen och har tydligen endast räknat med 24. — f×e6 25. D×g6 med mycket starkt angrepp. 24. — D×g5 25. S×g5 S×b2 26. e6 f6

Båda parter är nu i tidsnöd, och Suetin komplicerar spelet, eftersom 26. — f×e6 sannolikt leder till remi.

27. Se4 f5 28. e7 Te8 29. Sg5



29. — f×g4

I stället för att spela det närliggande och riktiga 29. — Td7 kastar sig Suetin in i ett nytt äventyr och tillåter vit att förvandla till ny dam!

30. Tf8†! T×f8 31. e8D

Naturligtvis! Det går inte att slå damen för T×e8 matt. Men tidsnödens dimmor har ännu inte skingrats.

31. — T×g5

Nu hotar i alla fall T×D — och svart har i själva verket torn och två lätta pjäser för damen.

32. De7

Nu dubbelhot D×g5 och D×b7!

32. — Sd3! 33. Te3 g×h3 34. D×g5 h×g2

Men nu hotar svart i sin tur med 35. — Tf1† 36. Kh2 Th1† o.s.v.

35. Kh2 Sf4 36. Te7 Tf5 37. Te8†?

Trots att vit har dam mot två lätta figurer, är han i svårigheter, men analyser har visat att slutspelet efter 37. D×f5 g×f5 38. T×b7 är remi. Textdraget däremot förlorar!

37. — Kh7 38. D×f5

Annars Th5† jämte Th1† o.s.v.
38. — g×f5 39. Te7 Sh3 40. Uppg.

Nr 167. SICILIANSKT

Suetin Jimenez

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6
5. Sc3 e6 6. f4

Suetins favoritvapen i Scheveningen, som motståndaren givetvis var förberedd på.

6. — Sc6 7. Le3 Le7 8. Df3 0—0

Det bästa här är 8. — e5, som ger svart ett mera aktivt spel än i partiet. Förmodligen väntade sig Jimenez 8. Le2, som Suetin brukar spela. Partiet följer nu en variant som spelades i ett matchparti Tal—Larsen 1965.

9. 0—0—0 Dc7 10. Sdb5 Db3 11. g4 a6 12. Sd4 S×d4 13. L×d4 b5 14. g5 Sd7 15. Ld3 Lb7

I partiet mot Tal råkade Bent Larsen illa ut efter 15. — b4 16. Sd5! e×d5 17. e×d5.

16. Dh3! Td8

Här är 16. — b4 meningslöst med tanke på 17. Sd5 e×d5 18. e×d5 med dubbelhotet D×h7 och D×d7. Dessutom hotade 17. L×g7 K×g7 18. Dh6† Kg8 19. e5.

17. Thg1 e5 18. Sd5! L×d5 19. e×d5 g6



20. f5!

Suetin inleder ett stormangrepp, där flera offer ingår. Till att börja med prisges nu löparen på d4. Svart har inget försvar mot angreppet.

20. — e×d4 21. f×g6 h×g6 22. L×g6!
Sf8

Om svart slår den löparen också, följer 23. De6† och det tar slut med en gång.

23. L×f7†! K×f7 24. g6† Kg7

24. — S×g6 25. De6† leder till matt i ett par drag.

25. Tdf1 Lf6 26. T×f6! Uppg.

Det går inte att slå på f6 för 27. Df3† Kg7 28. Df7† o.s.v. och på 26. — Kg8 forceras matt genom 27. T×f8† K×f8 28. Dh8† Ke7 29. Dg7† Ke8 30. Df7.

Lagtävling, Budapest okt. 1969

Nr 168. ALJECHINS FÖRSVAR

Dr. J. Balogh St. Maczkó

1. e4 Sf6 2. e5 Sd5 3. Df3

Aljechins idé 1. — Sf6, som han först spelade mot A. Steiner, då ännu ej mästare, och därefter mot mästaren Sämisch (Budapest 1921), tillhör den nyromantiska epoken.

— Vit får här infallet, att också han kan spela nyromantiskt, och väljer 3. Df3, en helt bortglömd idé av den tidigt bortgångne ungerske bildhuggaren Bela Krivoss, en spelare av mästarestyrka. Han spelade detta drag mot P. Réthy i Debrecen 1925 med följden: 3. — e6 4. Lc4 (?) Sb6 5. Lb3

c5 6. d3 d5 7. c3 o.s.v. (Se Dr. Tartakower: Det nyromantiska schacket, sid. 10.)

3. — e6 4. d4!

En förstärkning av P. Réthys idé. På ev. 4. — Sb4 kan "stilmässigt" följa 5. Sa3.

4. — d6 5. Dg3

Idén med 3. Df3 är trycket mot g7. Om svart senare spelar g6 jämte 0—0, så följer bondeangrepp mot den med g6 försvagade kungsställningen.

5. — d×e5 6. d×e5 c6

Behåller möjligheten till 0—0—0 och öppnar för Da5†. Därför är det absolut nödvändigt för vit att nu utveckla kungsflygeln.

7. Lc4! Sd7 8. Se2 Dc7 9. f4 S7b6 10. Ld3

Efter detta kan ett ev. Sb4 också besvaras med Le4. Svart borde nu fullbordat utvecklingen med Ld7 och ev. 0—0—0. Men hans nästa drag visar, att han ännu inte bestämt sig för kort eller lång rockad.
10. — g6 11. 0—0 Lg7 12. Sd2

Endast så, åter "nyromantiskt"! — Svart gör nu det avgörande felet: rockerar kort.
12. — 0—0? 13. Sf3 Se7 14. h4! Sf5 15. Dh3 Sd5 16. g4! Sfe3 17. Tf2

Det svarta motangreppet ser farligt ut.
17. — b5?!

Svart vill öppna båda diagonalerna till g1 och h1, något som tar för lång tid. Men på 17. — f5 följer 18. e×f6 e.p. jämte Se5, och 17. — Db6 besvaras med 18. Sfd4 c5 19. h5. Bäst var 17. — Sd1, varpå vit svarar med antingen 18. Tf1 Se3 19. L×e3 S×e3 20. Tf2 eller skarpare 18. Th2! Db6† 19. Sfd4 h5! 20. g×h5 c5 21. Df3.

18. h5 Sd1 19. Th2 Db6† 20. Sfd4 f5 21. h×g6 h×g6 22. Ld2!

Försiktighet är av nöden! Pg 22. Dh7†?? Kf7 23. Th6 Se7 24. g×f5 e×f5 hade vit inte något tillräckligt försvar mot Th8!

22. — S×b2 23. Kh1 S×d3 24. c×d3 c5 25. Sf3

Springaren återvänder gärna till sin angreppspost, som är g5.

25. — Kf7 26. Sg5† Ke8 27. Dh7 Db7 28. D×g6† Kd8 29. La5†

Nu också detta! — Ännu en försvarspjä avlänkas.

29. — Sb6† 30. Kg1 De7 31. Th7 Tg8 32. Sf7† Ke8

Bitter nödvändighet. På andra kungsdrag går Lg7 förlorad. Nu besvaras 33. T×g7 enkelt med T×g7.

33. Sh6† Kf8 34. S×g8 K×g8

Syndaren har återvänt till brottsplatsen! Och där blir han tagen.
35. Kf2 Df7

Om svart för att bemöta hotet Tah1 spelar 35. — Lb7, så 36. g×f5 (hotar Tg1) Tf8 37. f6.

36. Th8†! Uppg.

Ett lyckat nyromantiskt stilprov.

Anm. för TfS av Dr. J. Balogh

Från matchen Bulgarien—Ungern

Nr 169. ENGELSKT

Bobotsov Lengyel

1. c4 Sf6 2. Sc3 e6 3. e4 d5 4. c×d5 e×d5
5. e5 Se4

Pachman sätter utropstecken för det draget, men det besannas inte i detta parti, vilket därmed får ett visst teoretiskt värde.
6. Sf3

Pachman anger bara 6. S×e4 d×e4 7. Da4† Sc6 (eller Ld7) med fördel för svart.
6. — c6 7. Le2 Le7 8. 0—0 0—0 (?)

Här var kanske 8. — f6 att försöka.

9. d4 Lg4 10. Le3

Vit är bättre utvecklad. Den svarta bondeställningen är något passiv.

10. — f5 11. e×f6 e.p. L×f6 12. Se5 L×e2 13. D×e2 S×c3 14. b×c3 Sd7 15. f4

Vit har förstorat sin fördel med enkla medel.

15. — Sb6 16. Tae1 De7

Rakt in i tornlinjen!

17. Dg4 Tae8 18. Lc1 L×e5?

Det avgörande felet.

19. d×e5! Sc4

Eller 19. — Dc5† 20. Le3 D×c3 21. f5! 20. e6! Df6 21. f5! D×c3 22. Lh6! Df6

Eller 22. — Kh8 23. f6!

23. Lg5 h5 24. D×h5 Dd4† 25. Kh1 Sd6 26. f6! Uppg.

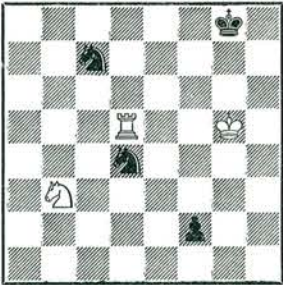
Anm. för TfS av Dr. J. Balogh



STUDIER

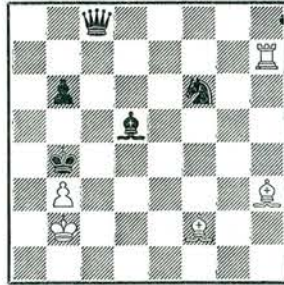
Bidrag och lösningar till
ERIC UHLIN, Ivar Claessons
gata 7 A, 442 00 Kungälv

1503. V. Kivi, Helsinki
Original



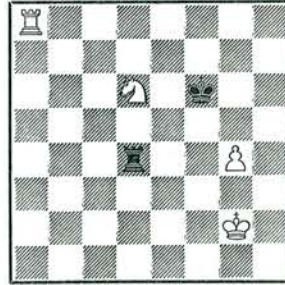
3+4=7 Remi

1504. E. Pogosjants, Moskva
Original



5+5=10 Vinst

1505. E. Pogosjants, Moskva
Original



4+2=6 Vinst

1506. E. Pogosjants, Moskva
Original



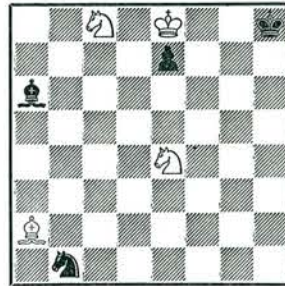
3+4=7 Remi

1507. Heimo Lilja, Karis,
Finland



3+5=8 Remi

1508. R. Brieger, Houston
Original



4+4=8 Vinst

1509. F. S. Bondarenko och
Al. P. Kusnetsov, Sovjet
Original



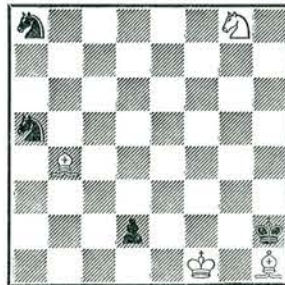
8+9=17 Vinst

1510. A. P. Kusnetsov,
Moskva. Original



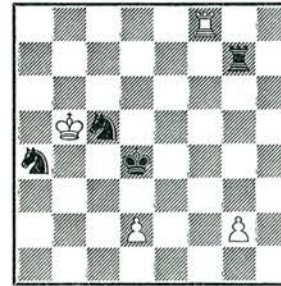
4+5=9 Remi

1511. J. Dorosov och Al. P.
Kusnetsov, Sovjet
Original



4+4=8 Vinst

1512. V. N. Dolgov och Al.
P. Kusnetsov, Sovjet
Original



4+4=8 Remi

Lösningsfrist: 1 februari 1970.

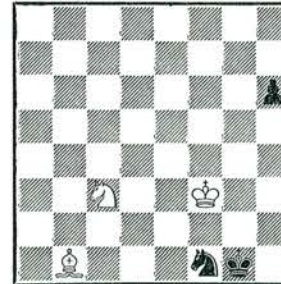


JULPRISTÄVLING

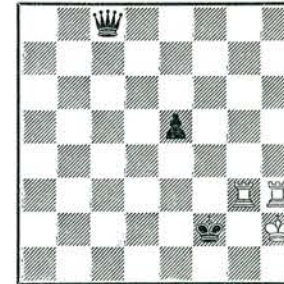
Som traditionen bjuder överlämnar studieredaktionen sex studier att studeras och rubriceras av tidskriftens läsare. Vit är vid draget i samtliga uppgifter och det gäller att ange kortast möjliga väg till vinst eller

remi. Priser: 60, 30 och 20 kronor samt fem bokpriser. Lösningar senast 20 januari till studieredaktionen. Skriv "Julstudier" på kuvertet.

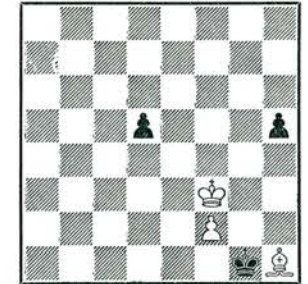
1.



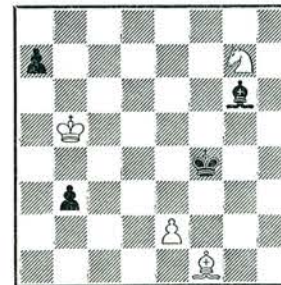
2.



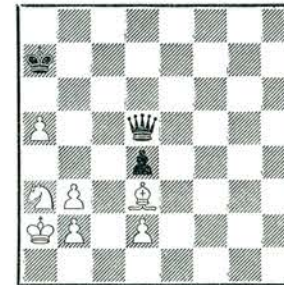
3.



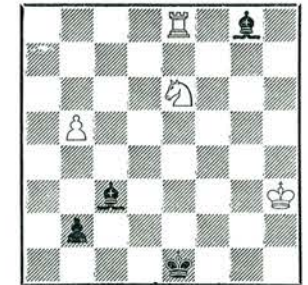
4.



5.



6.



Definitiv dom i TFS' internationella studieturnering 1968

Genom ytterligare och ingående analyser, som jag framför allt har herr P. Perkonjoja, Åbo, Finland, att tacka för, har det visat sig att Nr 1440 av T. Gorgiev är korrekt, eftersom vit vinner efter 1. Lb2 Ta6 2. Kxh3 Ta2 3. Lc3† Ke2 4. Le4!! Ta3 5. Lf3† Kf2 6. Ld4† (jfr TFS, 1969, nr 5). På grund härav erhåller Nr 1440 av T. Gorgiev 1 pris ex aequo tillsammans med Nr 1443 av P. Perkonjoja. I övrigt sker inga förändringar.

Warszawa i oktober 1969
Dr. G. Grzeban

1440.
T. Gorgiev, Sovjetunionen
1 pris ex aequo



Vinst



Korr.-schack

S. S. K. K.

Två starka mästargrupper avslutade:

M 1/68	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	S:a
1. Martin Berglund, Flen	—	0	1	1	1	1/2	1	1	1	1	1	1	1	10 1/2
2. Eric Wester, Tidaholm	1	—	1/2	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	9 1/2
3. Åke Edbäck, Borlänge	0	1/2	—	0	1	1	1	1	1	1/2	1/2	0	1	7 1/2
4. Willy Pettersson, Norrköping	0	1	1	—	1/2	0	1	0	0	1	1/2	1	1	7
5. Sven Breimar, Sundbyberg	0	0	0	1/2	—	1	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1	1	6 1/2
6. Sven Johnsson, Vålberg	1/2	0	0	1	0	—	1	0	1	0	1	1	1	6 1/2
7. Bertil Bohm, Göteborg	0	1	0	0	1/2	0	—	1/2	1/2	1/2	1	1	1	6
8. Helge Englund, Delsbo	0	0	0	1	1/2	1	1/2	—	1/2	0	1/2	1	1/2	5 1/2
9. Anders Boström, Hägersten	0	0	0	1	1/2	0	1/2	1/2	—	1	1/2	1/2	1	5 1/2
10. Bertil Johansson, Norrtälje	0	0	1/2	0	0	1	1/2	1	0	—	0	1	1	5
11. Eric Carlsson, Handen	0	0	1/2	1/2	1/2	0	0	1/2	1/2	1	—	0	1/2	4
12. Gert Melander, Skärholmen	0	0	1	0	0	0	0	0	1/2	0	1	—	1	3 1/2
13. Karl Andersson, Alingsås	0	0	0	0	0	0	0	1/2	0	0	1/2	0	—	1

M 2/68	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	S:a
1. Rolf Lekander, Växjö	—	1/2	1/2	1	1	1	1	1	1	1	1	1/2	1	1	11 1/2
2. Gunnar Carlberg, Eskilstuna	1/2	—	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	1	0	1/2	1	1	9 1/2
3. S. G. Samuelsson, Tungelsta	1/2	1/2	—	1	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1	1/2	1	1	9
4. Gunnar Johansson, Boden	0	1/2	0	—	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	7 1/2
5. Eric Sörensson, Munkedal	0	1/2	1/2	1/2	—	1/2	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1	6 1/2
6. Bertil Andersson, Hälsingborg	0	0	1/2	1/2	1/2	—	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1	1/2	1/2	6 1/2
7. K. E. Gannholm, Stånga	0	0	1/2	0	1/2	1/2	—	1	1/2	0	1	1/2	1	1/2	6
8. Uno Uneklint, Alstermo	0	0	0	0	1	1/2	0	—	1/2	1	1/2	1	1/2	1	6
9. Birger Karlsson, Skived	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	—	1/2	1	1/2	1/2	0	5 1/2
10. Gunnar Westerholm, Skutskär	0	0	1/2	1/2	1/2	0	1	0	1/2	—	1/2	1/2	1	1/2	5 1/2
11. Erik Wihlén, Hägersten	0	1	0	1/2	1/2	1/2	0	1/2	0	1/2	—	1/2	1/2	1	5 1/2
12. Karl Häggelöf, Laxå	1/2	1/2	1/2	1/2	0	0	1/2	0	1/2	1/2	1/2	—	0	1	5
13. Knut Moberg, Rydsgård	0	0	0	0	1/2	1/2	0	1/2	1/2	0	1/2	1	—	1	4 1/2
14. Knut Zachrisson, Solna	0	0	0	0	0	1/2	1/2	0	1	1/2	0	0	0	—	2 1/2

Pristagare i SSKK-turneringar

3:62 1. Erik Niemi, Nynäshamn, 2. Valter Jonsson, Huskvarna. 3:66 1. Sture Fredriksson, Junosuando, 2. Edvin Eck, Säter.

3:68 1. Olle Karlsson, Salbohed, 2. Linné Elgán, Enskede. 3:75 1. P. O. Jönbrink, Lerum, 2. Erik Larsson, Degerhamn. 3:85 1. Gunnar Andersson, Nyköping, 2. Lars Borgström, Göteborg.

I SSKK:s toppturneringar var ställningen den 25/11:

SM 1969:

Olle Edelsvärd, Stockholm	7—2	(+4)
Bertil Wikström, Laxbäcken	7—5	(+1)
M. Johansson, Vikmanshyttan	6—4	(+3)
Gösta Österling, Hedesunda	5—1	(+7)
O. Appelqvist, Stockholm	3 1/2—1 1/2	(+8)

Lag-SM 1969, div. I:

Jakobsbergs SS	18 1/2—5 1/2	(+4)
Köpings SS	14 1/2—8 1/2	(+5)
SK 48, Kolbäck	14	(+3)
Göteborgs Fjärr SS	11 1/2—12 1/2	(+4)
Farsta SS	10 1/2—11 1/2	(+6)
Wasa SK	10	(+10)
Täby SK	7 1/2—13 1/2	(+7)
Upplands Väsby SS	3 1/2—19 1/2	(+5)

Lag-SM 1969, div. II:

SJ SK, Halmstad	18	— 6	(+0)
Göteborgs Fjärr SS	13	— 10	(+1)
SK Rockaden, Sundsvall	12 1/2	— 4 1/2	(+7)
Hultsfreds SK	12	— 9	(+3)
Köpings SS	7 1/2	— 13 1/2	(+3)
Vegehols SK	7 1/2	— 13 1/2	(+3)
Täby SK	4 1/2	— 18 1/2	(+1)

Inbjudan till ny cupturnering

70-talet står för dörren. SSKK ämnar celebrera övergången till det nya årtiondet med en ny populär cupturnering, "Cup 70" med följande tävlingsbestämmelser:

- 1) "Cup 70"-turnering är öppen för alla spelare oavsett klass.
- 2) I första omgången lottas deltagarna i grupper om 7 spelare.
- 3) Gruppsegrarna går till semifinal, och erhåller SSKK-plakett.
- 4) Semifinalsegrarna möts i final, som får status som mästarclassgrupp och ges samma kontantpriser.

- 5) Om antalet anmälda spelare understiger 100, arrangeras final direkt mellan gruppsegrarna.
- 6) Startavgift kr. 15:— . Anmälningstiden utgår den 1/2 1970. Spelet avses starta i mitten av februari 1970.
- 7) Anmälan sker genom insättande av startavgiften på postgiro 5 20 52, A. E. Axelson, Linköping, varvid på talongen anges "Cup 70".

Närschackspecialisterna borde ta denna chans till en ordentlig genomgång av aktuella spelöppningar inför SM 1970 i Näs-sjö!

Avgiftstabla SSKK:

Cup 70	kr. 15:—
Klass 1 (nio spelare)	kr. 15:—
Klass 2 (sju spelare)	kr. 12:—
Klass 3 (sju spelare)	kr. 10:—
Resultatbulletin 1/7 -69—30/6 -70	kr. 5:—

Alla avgifter till postgiro 5 20 52, A. E. Axelson, Linköping.

(Forts. från sid. 317)

misslyckande i början kom Gligoric tillbaka i sin allra bästa stil och tog inte mindre än 9 1/2 poäng i de återstående 10 ronderna, vilket förde upp honom både till kvalplats och delad seger!

Slutställning för de främsta: Filip, Gligoric och Minic 12 1/2 (av 17), Mariotti 12, Bobotsov och Lewi 11 1/2.

INBETALNINGSKORTET

Om förbund och föreningar, som utsänder cirkulärmeddelanden, vill ha vänligheten bilägga TFS inbetalningskort för prenumeration, så sänder vi efter rekvisition önskat antal omgående. Detsamma gäller för annan distribution, t.ex. utdelning vid tävlingar.

??? PROBLEM

Bidrag och lösningar till
HILDING FRÖBERG,
Midgårdsvägen 8, 136 00 Handen

12687. V. Vladimirov,
Brjansk (USSR)



Matt i 2 drag

12688. Z. Zilahi,
Budapest (Ungern)



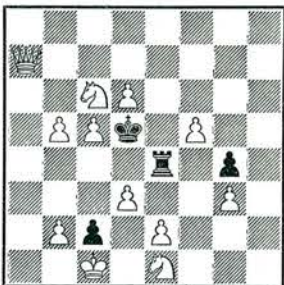
Matt i 2 drag

12689. David Hjelle,
Volda (Norge)



Matt i 2 drag

12690. Odd E. Backe,
Hamar (Norge)



Matt i 2 drag

12691. E. O. Forssén,
Skellefteå (Sverige)



Matt i 2 drag

12692. Göte Sundman,
Jönköping (Sverige)



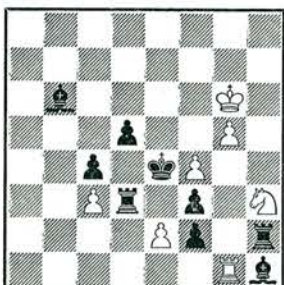
Matt i 2 drag

12693. Z. Zilahi,
Budapest (Ungern)



Hjälp matt i 2 drag
B) med Sg6 på e6

12694. V. Vladimirov &
S. Puschkin, Sovjetunionen



Hjälp matt i 2 drag
2 lösningar

12695. V. Vladimirov &
S. Puschkin, Sovjetunionen



Hjälp matt i 3 drag
2 lösningar

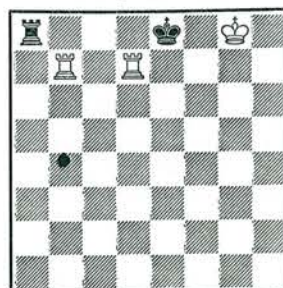
Lösningstid: Lösningar godkännes om de inkommit till problemred. före lösningarnas införande i TFS.

JULPRISTÄVLINGAR

Jultävlingen består av en lätt och en svår tävling. I den lätta tävlingen krävs 3 korrekta lösningar till någon av uppgifterna 12696—12701. Lösarna får själva välja vilka uppgifter de vill lösa. I den svåra tävlingen krävs 6 korrekta lösningar. I båda

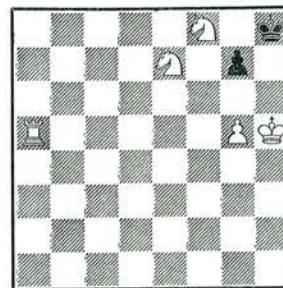
tävlingarna utdelas 3 bokpriser. Ett extra bokpris utdelas till bästa felfinnaren. Lösningar sändes senast den 31 jan. 1970 till: Hilding Fröberg, Midgårdsvägen 8, 136 00 Handen.

12696. Erik Svedberg,
Gnarps (Sverige)



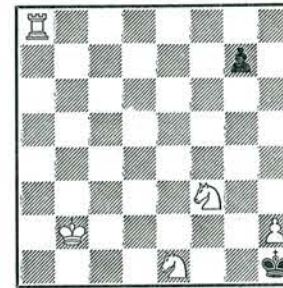
Matt i 2 drag

12697. Poul Hage,
Rönne (Danmark)



Matt i 3 drag

12698. Odd E. Backe,
Hamar (Norge)



Matt i 3 drag

12699. T. R. Dawson,
Magyar Sakkvilag,
2—3 pris, 1934—46



Matt i 2 drag

12700. Torsten Jönsson,
Hälsingborg (Sverige)
Hjälp matt i 4 drag



2 lösningar

17701. S. Székely,
Magyar Sakkvilag,
2—3 pris, 1937



Själv matt i 9 drag

Nr 12699 har nattsvärmare på g4, h4, g7 och h7. Nattsvärmaren (N) flyttar som en vanlig springare, men den får gå hur långt den kan i en påbörjad riktning. Sålunda kan Ng7 gå till e6 eller c5. Den garanterar dessutom matten 2. T×a4. Nh4 kan

välja mellan rutorna f5, d6 och b7, men sedan är det stopp. Nh4 kan även välja mellan rutorna f3, d2 eller b1. Observera att Nh4 inte kan — i ett drag — spela Nh4—f3—e1, ty då avviker den från den påbörjade riktningen.

Lösningar till problemen
12605—12610

12605 (Hemmingsson) 1. Dd5 Kb6 2. Dd7 Kc5 (Ka5 3. Db5) 3. Dd6; Kb8 2. La6 Ka7

(Kc7 3. Dd6) 3. Db7; Kc8 2. La6 Kb8 3. Db7. Förförelser: 1. K×h6? Kb7! (Kb8? 2. Db6 Kc8 3. Lg4; Kd8? 2. Dd6 Kc8 (Ke8 3. Lh5). (3. La6). 1. La6? Kd8! (Kb8? 2. Db6 (men tyvärr duger även 2. De8/d7/e7

/f7). Ka8. 3. Db7. Ekomatter med 3. Dd6 (med svart K på c5 och c7) och tripplerat eko med 3. Db7 och 3. Db5 (med svart K på a5, a7 och b8). Dessutom 4 andra modellmattor i förförelserna. Mycket bra! (red.).

12606 (Jönsson). 1. Th7, 2. Dg7; Kg5/Kg6 2. Dg7 Kh4 3. D×g4; Se4 2. De5 Sg5 3. Lf7; Kh4 2. T×h6; g3 2. De5. Två vackra modellmattor med dubbelfångsling, men tyvärr spolieras den 3:e modellmattan (Sd3 2. Dg7 S×e1) av dualmattor (LL).

12607 (Casa) 1. f6 2. Se1 Ke5 3. Sd3; S7c5 2. Sd2! (2. Se2? K×e4 3. L×c6?; 2. Sd4? Ke5 3. S×c6? Ke5 3. S×c4; S6c5 2. Sd4! (2. Se2? 2. Sd2?) Ke5 3. S×c6; Lc5 2. Se2! (2. Sd2 2. Sd4?) K×e4 3. L×c6; T×e4 2. Sh5; Td4 2. S×d4. 1. De2? g×f5! 1. f×g6? Df5! Trefaldig dualförhindring efter avskärningar av de svarta tornen (Herpaitemat). En förnämlig prestation (LL).

12608 (Helledie) A) skenspel (d.v.s. en skenbar lösning som kan inträffa om man utelämnar svarts första drag): 1. — Tg5 2. Le7 Ld5. Lösning: 1. Le7 Tg8 2. Kf7 Ld5. B) skenspel: 1. — Tg8 2. Sf7 Te8. Lösning: 1. Sf7 d4 2. Se5 d5. Väl utnyttjat material. Tyvärr är inte sista matten modellmatt (KW). Trevligt. Synd bara att Bd2 endast behövs för lösningen i B (LL).

12609 (Nilsson) A) skenspel: 1. — Le6 2. d×e6 Sf8 3. e7 Th7 4. e×f8D. Lösning: 1. d6 Sf6 2. d7 Se8 3. d×e8D Kh7 4. Dh5. B) lösning: 1. d6 Sf6 2. d7 Lh7 3. d8S Sg8 4. Sf7. I hjälpmattor börjar svart att dra såvida det inte anges att vit skall börja. Detta har flera lösare förbisett. När vit börjar utelämnar man vits första drag i skenspelet. Jämför med 12608! Observera hur skenspelet fungerar! När svart börjar (12608) försättes svart i dragtvång vilket är orsaken till att skenspelet ej kan bli lösning! När vit börjar (12609 A) försättes vit i dragtvång vilket är orsaken till att skenspelet ej kan bli lösning (red.). Omväxlande för att vara med så ringa vitt material (KW).

12610 (Laue) 1. Te3 Kd2 2. Te2 Kc1 3. Te4 Kd2 4. Td4 Kc1 5. Le8 Kc2 6. Lg6 Kc1 7. Ld3 Kd1/d2 8. Lh7 Kc1 9. Kg6 Kc2 10. Kg5 Kc1 11. Kf5 Kc2 12. Ke5 Kc1 13. Ke4 Kc2 14. Ke3 Kc1 15. Kd3 Kd1 16. Kc4 Kc1 17. Ld3 Kd1/d2 18. Lg6 Kc1 19. Le8 Kc2 20. La4 Kc1 21. Te4 Kd2 22. Te2 Kc1 23. Kb3 Kd1 24. Se3 Kc1 25. Lb5 a×b5 26. T×b2 T×b2. Mycket bra uppgift, där vit tillgriper allehanda fiffiga manövrer för att kunna hålla svart K sysselsatt medan vit K bringas i läge på b3 (KW).

Lösningar till problemen

12620—12631, häfte 5

12620 (Ellerman) 1. Se3, 2. De4; Sg5. 2. Dg7; Lg2. 2. Sg4; Sd5. 2. S×c4; S×d6. 2. Ld4. Försök: 1. Se7? Tg4! 1. Sdf4? Sd5! 1. Sdf6? Sg5! Flera goda förförelser. En typisk Ellerman (PP).

12621 (Hannelius) 1. S×g6. Tema Finsk Nowotny. Försöker vit ett likgiltigt drag 1. Sg8? med hoten 2. T×e7 och 2. De1 parerar svart med g5! och öppnar 2 svarta linjer. Vit kan förhindra g5! om Se7 avskär Th6 eller Lh7. Prövar vit 1. Sc6? duger inte g5, men vit gjorde en självskada genom att avskära De8, så att svart kan parera med Te7! Försöker vit 1. Sf5? duger ej g5, men vit gjorde en ny självskada genom att avskära Tf7, så att svart kan parera med Sf1! Därför spelar vit med framgång S×g6! och klargör att Nouwotnydragen L×g6 eller T×g6 inte är lika effektiva som draget g5!

12622 (Nemmer) 1. Lc8. Tvådragare från förra seklet (PP). Vits inl. är ett tillrättaställande drag (vit måste ju förhindra Lg4 och g5) som försätter svart i dragtvång. Detta är ett av de enklaste sätten att framställa ett problem, men ställningen gör ett ledigt intryck vilket gör problemet acceptabelt.

12623 (Thapper) 1. b×c6! 2. Tb1; b×c6. 2. Kd6; S×f6. 2. Kd4; d×c6. 2. Kd6 (dual 2. K×c5). Svarts sista drag måste ha varit c7—c5. Ld1 kan inte ha kommit från f1. Vits c- eller d-bonde har slagit sig fram till g6 eller g7 och förvandlats till L på g8. Därför kan svarts sista drag ej ha varit g7—g5, ty då kommer ej vits c- eller d-bonde fram till g8. Då vit ha rslagit D, L, S och två T kan inte svarts sista drag ha varit a7—a5 eller a6—a5, ty då kommer ej Ta8 ut på brädet. Det återstår att bevisa att svarts sista drag ej kan ha varit g6—g5. Om vits c-bonde har slagit c3×d4×e5×f6×g7 och spelat g8L måste svart ha spelat g7—g6 före vits slag f×g7. Om svarts sista drag var g6—g5 kan således vits L på g8 ej komma till d3!! Svarts sista drag kan ej ha varit Kb2—b1, ty Sa4 kan ej ha draget före Kb2—b1! Därför kan ställningen bara förklaras med att svarts sista drag måste ha varit c7—c5. 1. D×c5? strandar på e3 eller S×f6

12624 (Grande) 1. Sd7, Kc7. 2. Db6, Kc8. 3. Db8; Kb5. 2. Dc5 (2. Db6? Ka4!), Ka4 (Ka6). 3. Sb6 (3. Db6); Kd5/Kd6. 2. Dc5, K×e6 (Ka4). 3. Sf8 (3. De5); Kb7. 2. Db6, Ka8. 3. Da6/Db8 dualmatt. Fem modellmattor plus 2 dualistiska i en miniatyr är mycket (EK).

12625 (Hemmingsson) 1. a3, 2. Sb4, 2. Sc1; Lg8. 2. Sb4, L×b3 (Le3). 3. Dc1 (3. Da2); a×b3. 2. Dc1, Ka2. 3. Sb4; c5. 2. Sc1, Lg8 (a×b3). 3. Da2 (3. S×b3); Le3. 2. D×c3, Ka2. 3. Db2. Sex modellmattor. Charmig (EK).

12626 (Myllyniemi) Med vit Be5. A) 1. Le5, L×b5! (La8? 2. b4! svarts enda tempodrag förstör Sc6 och därför måste vit slå på b5 för att ge ett för vit oskadligt tempodrag T×b5!) 2. T×b5, Sc6. B) 1. Lc3, Sa×b5! (Sac8? 2. b4! återigen måste vit ge svart ett tempodrag) 2. L×b5, La7. Ett försök till Finsk Nowotny i hjälpmatt, men detta är kanske inte rätta metoden. Vit slår på b5 för att hjälpa svart (och sig själv) medan i en vanlig tvådragare skulle vit slagit på b5 för att stjäla svart. Ett intressant fall och ett lämpligt diskussionsämne! Utan Be5 finns bil. 1. Kc3, Sc4 och 1. Lc5, Sc4.

12627 (Korponai) A) 1. T8b2, Sg4. 2. Kf4, Tf8. B) 1. T2b2, Sd3. 2. Lg4, Lh7. Välskapad och konsekvent genomförd idé.

12628 (Poduschkin) 1. b1L, Lh8. 2. Sg7, Lg8. 3. Ka1, L×g7. Ett rart fynd. Följande ställning kan även tänkas: Kc7, La1, Le8 — Ka2, Tg3, Bb2. 1. b1L, Lh8 etc.

12629 (P. ten Cate) A) 1. Lb7, Se2! 2. La6, Ld4. 3. Lc4, Sc3. B) 1. f2, Sb5! 2. f1L, Ld4. 3. Lc4, Sc3. Trevligt arrangerad dualundvikning.

12630 (Riihimaa) Problemet tillägnades Timo Sarvela på 50-årsdagen. Diagrammet visar bokstäverna TS och lösningarnas antal blir förstås 50! Om svart spelar Kf3—e4—e5 har vit 6 olika mattsättningar (serier). 1. c7, 2. d8D/T, 3. De8/De7/Dd5/Te8 och 1. e7, 2. c8D/T, 3. De8/Te8. Om svart spelar Kf3—Ke4—Lf3 har vit 6 olika serier på likartat sätt (ej 3. Dd4, men 3. De6). I de andra lösningarna varierar endast svart sina drag. Kf3—Ke4—Le3 eller Kf3—Le3—Ke4 eller Le3—Kf3—Ke4. 3. Dd5 = 3 serier. Kf3—Ke4—Ke3 eller Kf3—Ke2—Ke3. 3. Dd3 = 2 serier. Kf3—Ke3—Lf3. 3. Dd3 = 1 serie. Kf3—Ke3—Ld1 eller Ld1—Kf3—Ke3. 3. Dd3 = 2 serier. Kf3—Ke3 + något annat svart drag = 10 gånger 3 = 30 serier (svart har 10 väntande drag, som kan ske i det första, andra eller tredje draget). Såsom summa får man: 6+6+3+2+1+2+30=50. Även en byxknapp kan sys fast på många olika sätt (EK).

12631 (Mikan) 1. Ka5, Ld2. 2. T×d2, D×b8. 3. Df4, Kd5. 4. Tb5, D×b5; L×b2/L×e3. 2. T×d3, Ld4. 3. Ka6, D×b8. 4. c7, D×b6. Bil. 1. Df4, Kd5. 2. Se7, D×e7. 3. e4, Kc4. 4. Tb4, D×b4. 1. Dg3, Kd5. 2.

Se7, D×e7. 3. Df3, Kc4. 4. Tb4, D×b4. Kameleontekomatter (PP).

Lösarlista häfte 6—10 1968

och 1—3 1969

De lösare som ej insänt lösningar under ovan angivna period behåller sina poäng och kan fortsätta när de behagar. Deras poängsumma angavs i TfS nr 10 1968.

(1 BA IV) 426+7+22+8=463, (2 OA I) 125+19+26=170, (3 AKA VI) 392+23+38+24+19+23+24=543, (4 IA III) 50+11=61, (7 TA IX) 164+22+20+17+17+16+11+16=283, (11 CÄD II) 13+23+34+30+25+19+20+20+25=209, (18 AG V) 286+25+25+46+42+17+19+25+23=508, (21 HVH IV) 476+24+24+23+22+27+26=622, (23 CIH VIII) 151+21+19+14+14+17+12+17+16=281, (24 LI) 489+15=504, (26 CJ I) 180+25=205, (28 T IV) 220+20+42+37+24+24+22+27+32=448, (29 EK X) 181+23+41+42+22+25+25+31=390, (31 SK II) 474+18+12=504, (35 LL IV) 242+25+25+34+24+19+26+22+26=443, (36 RL I), 405+23=428, (37 KL) 426+11+15+10+11+17+12+17+15=534, (40 IM V) 448+23+43+34+21+28+20+20+23=660, (41 CN) 120+16=136, (42 MN VIII) 419+25+46+49+24+25+27+37=652, (43 EN I) 331+25+14+34+19+17+17+20+26=503, (45 AO) 464+15+19+24+15+12+16=565, (46 PP V) 485+25+45+48+25+29+25+30+37=749, (48 CR III) 432+25+44+37+25+19+17=599, (52 TS VI) 427+19+46+30+19+17+22+31=611, (54 SS IV) 32+24+32+24=112, (57 ES V) 147+25+39+38+24+24+22+27+27=373, (58 LÄS) 343+9+17+8+15+14+15+15=436, (60 AW I) 174+13+19+14=220, (61 HW V) 130+17+39+29+22+22+20+18+26=323, (62 AEW IV) 160+6+10+6+6+6+6+6=206, (63 KW IV) 24+25+42+34+24+23+26+30+37=265, (64 EW VI) 253+25+43+42+4+22+27+27=443, (66 EÄ) 96+3+2+2+3=106, (80 S&W) 343+36+31=410, (85 FG) 405+23+16+42+17+20+18+20+26=587, (94 ST) 6+4=10, (96 KL) 20+11+21+15+17+20=104, (97 EL) 14+6=20, (100 KK) 128+23+45+32+21+24+21+22+27=343, (101 POJ) 13+25+20=58, (102 OL) 15+10=25, (103 K. Lundberg, Sollentuna) 32, (104 K. Johansson, Svängsta) 11, (105 U. Axelsson, Edane) 20+17+27+22=86, (106 S. Johansson, Vetlanda) 15+13=28, (107 K.-G. Bergvall, Motala) 10+8+4+8=30, (108 J.-O. Lind, Hovsta) 12, (109 T. Stansvik, Lerum) 25, (110 C. Engwall, Lerum) 15+22=37, (111 O. Håkansson, Finja) 25, (112 G.

Olaison, Lerum) 25, (113 S.-G. Svensson, Borås) 25, (114 O. Lundgren, Nynäshamn) 22+22+32=76, (115 L. Grahm, Malmö) 17+19=36.

De namngivna lösarna är nytillkomna och hälsas hjärtligt välkomna.

Följande 15 lösare uppnådde denna gång 500 poäng och har bokpris att vänta: 3 AKA, 18 AG, 21 HVH, 24 LI, 31 SK, 37 KL, 40 IM, 42 MN, 43 EN, 45 AO, 46 PP, 48 CR, 52 TS, 85 FG. Vi gratulerar samtliga pristagare och önskar alla problemspaltens lösare och läsare en riktigt GOD JUL! Edvin Karlsson, Gräsmyr, har nu påbörjat sitt elvte lösarvarv och har hittills erhållit 5.390 poäng! Även Tore Andersson, Tyringe, har kämpat bra med sina nio varv och sammanlagt 4.783 poäng. Det ligger många lösningstimmar bakom dessa prestationer.

För nytillkomna lösare vill vi repetera lösningsreglerna. Alla kan delta i TFS löpande problemlösningstävling som omfattar de i varje nummer publicerade originaluppgifterna. När en lösare uppnår 500 poäng erhålles ett bokpris oavsett hur lång tid det tagit att samla den erforderliga summan. Varje lösare bestämmer själv vilka problem denne vill lösa. För tvådragare räcker det om vits inledningsdrag (inl.) angives. Till tre- och flerdragare vill vi ha inl. och huvudvarianter. Mattdrag behöver ej noteras. För rätt lösning till 2 $\frac{1}{2}$ erhålles 2 poäng; för 3 $\frac{1}{2}$ 3 poäng; för 4 $\frac{1}{2}$ 4 poäng; för övriga flerdragare 5 poäng. För påvisad bilösning, olöslighet, illegal ställning eller föregångare erhålles 5 poäng. Påvisad dual till huvudspelets varianter erhålles 1 poäng. Om ett problem består av A, B och C er-

hålles 1 poäng för varje bokstavslösning i en tvådragare och 2 poäng för varje bokstavslösning i en tredragare etc.

NORSK SCHACKPROBLEM- KLUBB NYBILDAS

Under krigsåren omkring 1940 var problemintresset stort i Norge och 1944 utgavs tidskriften "Problemisten" första gången. Efter krigsslutet dalade intresset, men nu finns starka krafter i gång för att öka intresset. En norsk problemklubb har bildats och styrelsen har fått följande sammansättning: Ordf. N. G. G. van Dijk, Bergen, v. ordf. N. A. Bakke, Oslo, kassör A. Myrhaug, Oslo, sekreterare J. Godal, Gjøvik och arkivarie Odd. E. Backe, Hamar. Som medlemsblad valdes det nordiska problemorganet "Stella Polaris". Årsavgiften blev fastställd till 30 norska kr och i denna summa ingår avgiften för Stella Polaris. Flera nya problemspalter har startats. De tar gärna emot originalproblem, men de har ännu inga turneringar. Bidragsgivare ombedes att sända in uppgifter om födelse och debutår samt antalet komponerade problem för att kunna presenteras i resp. spalter.

Här är några adresser: Bergens Arbeiderblad, Red. Odd E. Backe, E. J. Bergs veg 13, 2300 Hamar. Verdens Gang och Bergenske Tidende (2 spalter), Nils G. G. van Dijk, Erleveien 5, N-5030 Landås (Bergen). Dagbladet (daglig spalt som vill ha miniatyrer eller problem med högst 12 pjäser), O. M. Barda, Carl Jeppesensgate 18, Oslo 4. Arbeiderbladet (har turn. för felaktiga — tidigare publicerade problem — som nu korrigerats.) André Fossum, Manglerudveien 7, Oslo 6.

Kosztics-turneringen i Versec 1969

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	S:a
1. Janosevic	—	1/2	1	1	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	11
2. Benkö	1/2	—	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1	1	1	1/2	1	1	1	10 1/2
3. Ivkov	0	1/2	—	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1/2	1	1	1	9 1/2
4. Ciric	0	1/2	1/2	—	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1/2	1	1	1	9
5. Matulovic	1/2	1/2	1/2	1/2	—	1	1/2	1/2	1/2	1/2	0	1/2	1/2	1	1	1	9
6. Barcza	1/2	1/2	0	1/2	0	—	1/2	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1	8 1/2
7. Paoli	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	—	1/2	0	1/2	1	0	1	1/2	1	1	8 1/2
8. Rossolimo	0	1/2	1/2	1/2	1/2	0	1/2	—	1/2	1/2	0	1	1	1	1	1	8 1/2
9. Byrne	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1/2	—	1	1	0	0	0	1	1	8
10. Csom	1/2	1/2	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	0	—	1	1/2	1	1/2	1	1	8
11. Masics	1/2	0	1/2	1/2	1	1/2	0	1	0	0	—	1/2	1/2	1	1	1	8
12. Matanovic	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1	0	1	1/2	1/2	—	1/2	1/2	1/2	1	8
13. Damjanovic	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	0	0	1	0	1/2	1/2	—	1	1	1	7
14. Dezso	0	1/2	0	0	0	0	1/2	0	1	1/2	0	1/2	0	—	1	1	5
15. Baretic	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	—	1	1 1/2
16. Tesic	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	—	0



Jan Olof Norberg: *Explorativa analyser av svensk schackelit. Pedagogisk-psykologiska institutionen vid GIH. Stencil.*

En sammanfattning av resultaten för GIH:s testning av 26 svenska elitspelare föreligger nu. Sammanfattningen är intressant och har sitt givna värde, även om den undersökta gruppen är relativt liten.

Som särskilt väsentliga faktorer för framgång på elitnivå nämns logisk slutledningsförmåga, verbal rörlighet och kreativ förmåga. Resultatet stämmer ganska bra med de slutsatser, som de Groot kommer till i sin bok "Thought and choice in chess".

Vad schackspelets motivation beträffar, redogörs för en del teorier, bl.a. de psykoanalytiska resonemang, som utvecklats av Herbstman och Fine och som går ut på att det djupaste motivet skulle vara fadersmordet (Ödipus-komplexet). Beskrivandet av kungen skulle då symbolisera kampen mot fadern, och detta skulle då också förklara, varför unga flickor (som inte har sådan strävan i sitt undermedvetna) inte är så intresserade för schack. Teorin går inte att pröva experimentellt, påpekas det i sammanfattningen, och den avvisas med all rätt som fantastisk. Man läser: "Särskilt den senare förklaringen till varför kvinnor ej spelar schack (avsaknad av ödipuskomplex) verkar något absurd."

En undersökning av denna typ och i begränsat omfång blir förstas alltid diskutabel. Det gäller speciellt på vissa punkter, där hänsyn tages till personernas egna uppgifter om sitt spelsätt, orsaker till fel o.s.v., ty sådana uppgifter är som bekant ofta subjektiva. Mycket beror också på hur undersökningen läggs upp. I detta fall har man bl.a. gjort skillnad mellan positionsspelare och kombinationsspelare. Sedan nämnes testresultaten i denna jämförelse, och slutsatsen blir: "Kombinationsspelare tycks således i allmänhet ha en högre begåvningskapacitet än positionsspelare av motsvarande spelstyrka." (Sid. 25). Men slutsatsen är tämligen intetsägande, eftersom definitionen av de båda slagen gör slutsatsen självklar. Så t.ex. sägs det på samma sida: "Kombinationsstilen, som ju bl.a. bygger på ett fullständigt behärskande av positionsstilen —."

En jämförelse mellan sådana som ofta kommer i tidsnöd och sådana som sällan gör det är då intressantare. Det konstateras, att det här inte råder någon skillnad i begåvning. Det kan låta överraskande,

men det kan mycket väl vara riktigt. Ty tidsnödsvanan beror i många fall inte så mycket på långsamhet i tanken som på ambitionen att finna det bästa möjliga.

Många andra slutsatser och belysande siffror är att finna i häftet, där det mesta är väl värt att lägga på minnet.

B. G.

Partisamlingar, utgivna av Jan Berglund, SJ Bostäder 90, Tomtebodavägen 171 63 Solna.

Flera värdefulla partisamlingar har under året utgivits på Jan Berglunds förlag. De är alla stencilerade och försedda med typografiskt tilltalande omslag och innehåller utom partierna även en mängd biografiska notiser, statistik m.m.

I raden av de stora FIDE-turneringarna har man hittills saknat en bok om *interzontturneringen i Stockholm 1962*, där Fischer segrade klart med 17 1/2 poäng före Petrosian och Geller 15. Lars-Göran Ahlm och Jan Berglund har nu fyllt luckan, vilket säkert kommer att uppskattas. Man har här samtliga partier med en massa spännande diagram och även partierna från det följande sarspelet mellan Stein, Benkö och Gligoric, som vanns av Stein. Flera av partierna är kommenterade och de teoretiska resultaten har beaktats. Pris 15 kr.

Välkommen är också *"Det 34:e ryska mästerskapet i Tiflis"* i bearbetning av Jörgen Lundvall och Jan Berglund. Här kan man parti för parti följa Steins väg till slutsegern före spelare som Geller, Gipslis, Kortnoj och Taimanov. Boken inledes med ett sammanfattande referat samt utmärkta karikatyrer, vidare statistik av olika slag och spelöppningsregister. Samtliga 210 partier okommenterade. Pris 12 kr.

En bok om *jul- och nyårsturneringen i Stockholm 1963-64*, redigerad av Jan Berglund, bör intressera den svenska schackpubliken. Smyslov och Boleslavsky stod i särklass med 7 1/2 resp. 7 poäng och närmast följde Arnlinde och Laurine 4, Ståhlberg och Söderborg 3 1/2. Många av partierna är kommenterade. Skriften, som även innehåller biografiska notiser, spelöppningsregister m.m., kostar 6 kr.

Sist i raden kommer Berglunds sammanställning av *VM för juniorer i Stockholm*, en mycket detaljerad framställning med bl.a. foton på samtliga deltagare och teckningar av Britta Bjerfalk. Här finns allt som förekom, bl.a. förbundsordförande Birger Ohmans välkomstord till spelarna. Samtliga 311 partier, några kommenterade, tabeller, statistik, spelöppningsregister m.m. Pris 21 kronor.

B. G.

M. A. Sutherland och H. M. Lommer: 1234 Modern End-Game Studies. Paperback från Dover Publications, Inc., New York 1968. Pris: \$ 2.50.

Ett omtryck av ett sedan länge slutsålt och sällsynt storverk inom studielitteraturen har äntligen utgivits av Dover Publications. Originalupplagan från år 1938 var ju det första samlingsverket i sitt slag efter Tattersalls klassiska "A thousand End-games" (1910) och avsåg inte minst att redovisa de märkliga resultaten av den banbrytande moderna sovjetiska komponistskolan. Den vitsiga titeln härstammar från den ursprunglige utgivaren, W. H. Watts. En rad förändringar och korrigeringar (över 150) har gjorts för den nya upplagan, men det finns fler att göra. Nr 421 av Giningar är exempelvis (som Tfs' lösare påvisat) ej remi utan vinst för svart. Men "1234" är naturligtvis ett standardverk, som ingen studievän får försumma att skaffa sig.

E. U.

Rolf Schwarz: Skandinavisch und Jugoslavisch. Verlag "Das SCHACH-ARCHIV", Hamburg 74, Postfach 365. Pris DM 18:80.

I Rolf Schwarz' kända spelöppningsserie har turen nu kommit till Skandinaviskt (1. e4 d5) och Jugoslaviskt (1. e4 d6), vilka båda öppningar sammanförts till ett band på 237 sidor. Schwarz betecknar själv Skandinaviskt som en "halvdöd" öppning. Mieses hade stora framgångar med den i början på seklet, men numera har man lärt sig hur man skall utnyttja tempovinsterna i början, och spelsättet förekommer nästan inte alls nu för tiden i allvarligt sammanhang. Det Jugoslaviska försvaret är i själva verket lika gammalt, men det är först i modern tid som det tagits mera på allvar.

Schwarz' framställning är som vanligt grundlig och överskådlig med mängder av partiexempel och ett register som snabbt visar fram till den variant som sökes. Även i typografiskt avseende är Schwarz' bokserie av hög klass.

B. G.

Capablanca-turneringen i Havanna 1969

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	S:a
1. Suetin	—	1/2	0	1/2	1	1	1/2	1/2	1	1/2	1	1	1/2	1	1	1	11
2. Kortjnoj	1/2	—	0	1	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1	1	1	1/2	1	1	1	11
3. Gligoric	1	1	—	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1	10 1/2
4. Uhlmann	1/2	0	1/2	—	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	1	1	9 1/2
5. Donner	0	1/2	1/2	1	—	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1/2	1	1	1	9 1/2
6. Radulov	0	1/2	1/2	1/2	1/2	—	1/2	0	1/2	1/2	1	1	1	1/2	1	1	9
7. Parma	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1/2	—	1	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1	8 1/2
8. Pomar	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	0	—	0	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1	1/2	8
9. Jiminez	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	—	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	8
10. Panno	1/2	0	1/2	1/2	0	1/2	1/2	1/2	0	—	1/2	1/2	1	1/2	1	0	6 1/2
11. Cobo	0	0	1/2	0	1/2	0	0	1/2	1/2	1/2	—	1/2	1	1/2	1/2	1	6
12. Drimer	0	0	1/2	0	1/2	0	1/2	0	1/2	1/2	1/2	—	1/2	1/2	1	1	6
13. O'Kelly	1/2	1/2	0	0	1/2	0	1/2	1/2	1/2	0	0	1/2	—	1/2	1/2	1	5 1/2
14. Rodriguez	0	0	0	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	—	1/2	1/2	5
15. S. Garcia	0	0	0	0	0	0	1/2	0	1/2	0	1/2	0	1/2	1/2	—	1/2	3
16. G. Garcia	0	0	0	0	0	0	0	1/2	1/2	1	0	0	0	1/2	1/2	—	3

PRENUMERERA PÅ Tfs
Postgiro 60 46 34

Register 1969

Partier	sid.	Partier	sid.
Ahlbom—Ellerot	21	Keene—Smyslov	52
Ahlkvist—Krüger	224	Keller—Pomar	18
Andersson, Ulf—Adamski	325	Kostro—Nilsson	326
Andersson, Ulf—Alfredsson	189	Kozma—Kortjnoj	253
Andersson, Ulf—Doda	286	Larsen—Kortjnoj	48
Andersson, Ulf—Espig	282	Larsen—Spassky	323
Andersson, Ulf—Jakobsen	280	Larsen—Tal	120—123
Andersson, Ulf—Lahti	280	Larsen—Unzicker	19
Andersson, Ulf—de Lange	193	Larsen—Westerinen	81—84
Andersson, Ulf—Meulders	222	Ljungdahl—Liljedahl	192
Andersson, Ulf—Smith	157	Lutikov—Taimanov	284
Andersson, Ulf—Akvist	225	Malmdin—Johansson	190
Balogh—Maczko	328	Mariotti—Gligoric	324
Balogh—Stein	23	Matanovic—Gufeld	251
Barcza—Dely	227	Matulovic—Fischer	21
Barcza—Etruk	219	McKay—Sznepik	224
Bengtsson, E.—Hyllengren	89	Messing—Forintos	86
Bengtsson, V.—Schneider	232	Nordström—Platzack	87
Benkö—Larsen	50	Olsson, Ake—Ekenberg	188
Berg—Dolk	88	Olsson, Ake—Lahti	192
Blomquist—Wirgren	228	Persson—Ljungdahl	259
Bobotsov—Larsen	226	Peterson—Edelsvärd	30
Bobotsov—Lengyel	329	Peterson—Sandberg	256
Boström—Apol	288	Petrosian—Gligoric	51
Browne—Ardiansjah	258	Petrosian—Savon	285
Byrne—Smyslov	20	Petrosian—Spassky	124—127, 150—155, 184—187
Castro—Karpov	223	Petrosian—Westerinen	23
Csom—Hennings	52	Peffersson—Ivarson	191
Damjanovic—Langeweg	255	Planinc—Lutikov	251
Damjanovic—Stein	219	Platzack—Ekenberg	192
Djamel—Ardiansjah	228	Polugajevsky—Gufeld	286
Dueball—Jansson	281	Polugajevsky—Larsen	155
Dückstein—Andersson	281	Polugajevsky—Rossetto	17
Ek—Hägglöf	289	Pytel—Berglund	287
Ekelund—Vannrud	221	Radulov—Suetin	327
Ekenberg—Andersson	257	Ree—Stefin	254
Eslon—Andersson	257	Reshevsky—Yanofsky	19
Eslon—Niklasson	221	Rogoff—Andersson	223
Fischer—Matanovic	20	Rogoff—Akvist	187
Forintos—Szabo	164	Romanov—Akvist	90
Fransson—Eslon	56	Sigurjonsson—Andersson	222
Geller—Bronstein	51	Smejkal—Andersson	325
Gheorghiu—Kortnoj	49	Smith—Bjuhr	252
Gligoric—Gerusel	226	Smyslov—Fuller	52
Gligoric—anoofsky	17	Smyslov—Liberson	285
Grahn—Bimpson	252	Sohnle—Haraldsson	220
Gufeld—Tarve	157	Spassky—Ivkov	50
Gurgenidze—Gregorian	87	Spassky—Petrosian	124—127, 150—155, 184—187
Hein—Peterson	287	Spiekle—Dahl	227
Hjort—Akvist	190	Stein—Furman	283
Ivkov—Petrosian	48	Suetin—Jiminez	328
Jakobsen—Moe	156	Szabo—Kortjnoj	18
Jansson—Jakobsen	282	Szabo—Polgar	86
Johansson, G.—Platzack	55	Tal—Larsen	120—123
Johansson, M.—Wikström	256	Toran—Kortjnoj	23
Johansson, Martin—Jansson	189	Torre—Payrhuber	254
Johansson, Martin—Sköld	220	Torre—Rogoff	254
Johansson, Sture—Falk	53	Uhl—Johansson	56
Johansson, Sture—Jansson	191	Uhlman—Andersson	283
Johansson, Sven—Akersson	89	Uhlman—Bukic	22
Kavalek—Damjanovic	323	Urzica—Karpov	223

Urzica—Vujacic	253
Vaganian—Andersson	54
Werle—Lundin	54
Westerinen—Larsen	81—84
Wikström—Eriksson	290
Wirgren—Ekenberg	289
Wotulo—Ardiansjah	257
Ahman—Ljungqvist	220

Partiavdelningens spelöppningar

	parti nr
Benoni	47, 66, 91, 106
Caro-Kann	3, 20, 35, 46, 104, 129, 160
Damgambit	5, 34, 41, 50, 52, 59, 61, 62, 63, 64, 65, 69, 71, 73, 80, 82, 84, 102, 116, 134, 158
Damindiskt	18, 68, 145, 146
Engelskt	2, 10, 17, 19, 25, 75, 103, 115, 117, 169
Franskt	15, 43, 45, 105, 141
Grünfeld	12, 76, 149
Kungsindiskt	11, 13, 21, 24, 32, 38, 44, 54, 79, 108, 118, 124, 130, 137, 150, 151, 162
Nimzoindiskt	1, 4, 40, 67, 95, 126
Sicilianskt	9, 14, 16, 22, 23, 26, 53, 55, 58, 60, 74, 78, 81, 85, 90, 92, 94, 97, 99, 107, 114, 119, 120, 122, 125, 127, 128, 131, 135, 140, 142, 144, 144, 147, 148, 152, 154, 155, 156, 157, 161, 163, 164, 166, 167
Övriga	6, 7, 28, 29, 30, 31, 33, 37, 39, 42, 48, 51, 57, 70, 72, 77, 87, 88, 96, 100, 109, 110, 113, 121, 123, 132, 143, 153, 168

Partislut

Laurine—Svensson	64
Carlsson—Ek	71
Persson—Bangsgård	238

Problem

Abdurahmanovic, F.	32
Ahues, H.	61, 93, 195
Andersson, A. K.	210
Asbury—Smith, P. C.	261
Asplund, R.	93
Backe, O. E.	195, 293, 334
Barda, O.	211, 261
Bartolovic, V.	59, 95
Boström, E.	210
Casa, A.	128
ten Cate, P.	162
Ekestubbe, G. A.	62
Ellerman, A.	161, 261, 293
Fargette, B.	163
Fargette, F.	163
Forsen, E. O.	293, 334
Gedda, B.	195, 262
Grande, J.	59, 93, 161
Gustafsson, K. M.	93
Hage, P.	128
Haglund, J.	295
Hannelius, J.	128, 161, 195, 293
Haring, J.	210
Helledie, H.	128
Hemmingsson, A.	29, 93, 128, 161, 261
Hermansson, H.	93, 131
Hildebrand, A.	211, 261, 294
Hjelle, D.	59, 210, 334
Hladik, Fr.	32
Hoffman, Fr.	210, 294
Hoffman, M.	59
Hultberg, H.	59, 293
Jensen, S.	29
Jenssen, A.	163
Jonsson, Bo	29
Jonsson, Chr.	294

Jönsson, E.	128, 262
Jönsson, G.	61
Jørgensen, W.	294
Karlsson, Liss	295
Kizilitschenko, S.	195
Knöppel, J.	294, 295
Korponai, J.	161
Larsen, Lars	210
Larsson, Lennart	29
Laue, H.	29, 128
Lindgren, Bo	29, 61
Limbach, S.	59, 195
Mandler, A.	163
Mansfield, C.	195
Mikan, I.	162
Mortensen, J.	95
Mylyniemi, M.	161, 210, 293
Myrhaug, A.	261
Nemmer, M.	161
Nestorescu, V.	294
Nielsen, Kr.	32
Nilsson, C. Ph.	128
Nordström, M.	195
Ojanen, A. G.	93
Oudot, J.	59, 93
Persson, M.	294
Poduschkin, S.	161, 261
Proband, W.	95
Rasch Nielsen, P.	163
Rice, J. M.	261
Riihimäa, O.	162
Rosenthal, M.	93, 293
Schor, L.	211
Somerpuu, V.	195
Stambuk, S.	95
Sundman, G.	334
Svedberg, E.	262, 293
Szöghy, J.	128
Thapper, R.	161
Tikkanen, T.	195
Visserman, E.	262
Vladimirov, V.	334
Werle, A.	59
Wester, A. E.	261
Widlert, K.	96, 210
Wirtanen, E. A.	29, 261
Zilahi, Z.	29, 334

Studier

Andreev, V. N.	91
Bent, C. M.	57, 91, 158, 159, 291
Bondarenko, F. S.	25, 330
Briegner, R.	330
Ericsson, A.	159
Hildebrand, A.	26
Joita, P.	194
Jonsson, Chr.	158
Kasparjan, G. M.	109
Kivi, V.	330
Koppelomäki, G.	158, 260
Krenzisky, S.	57
Kusnetsov, A. P.	25, 91, 330
Källström, H.	229
Lilja, H.	330
Mandler, A.	25
Nadaresjvili, G.	158
Neidze, V.	158, 291
Nestorescu, V.	194
Olin, P.	291
Peckover, J. E.	57, 158
Perkonaja, P.	158, 194
Pogosjants, E.	330
Proskurowski, W.	194
Rundquist, K.	26
Sobey, A. J.	260, 291
Soukop-Bardon, B.	91, 159, 291
Streiffert, E.	260
Ulrichsen, J. H.	109
Wirgren, A.	260
Akerblom, A.	26

Serierubriker

Boknytt	28, 63, 79, 231, 264, 292, 339
Distriktsnytt	5, 34, 80, 117, 137, 178, 243, 266, 299
Frimärkshörnan	58, 77, 134
Järnvägsschack	36, 107, 136, 164, 212, 235, 305
Klassiska turneringar	44, 249, 274
Kommentarer till kommentarer	193
Korr-schack	16, 47, 79, 119, 148, 183, 209, 239, 278, 332
Nordiskt nytt	136, 137, 177, 200
Omslagsdiagrammet	12, 64, 80, 132, 148, 301
Ordet fritt	15, 28, 77, 250, 290
Partier	17, 48, 81, 120, 150, 184, 219, 251, 280, 323
Problem	29, 59, 93, 128, 161, 195, 210, 261, 293, 334
Studier	25, 57, 91, 109, 158, 194, 229, 260, 291, 320, 330
Sverige runt	13, 36, 135, 269, 300
Så säger läsekretsen	10, 45, 77, 101, 174, 268
Ungdomsschack	8, 46, 69, 108, 146, 238, 240, 277
Utlandet	6, 43, 75, 99, 143, 177, 207, 234, 273, 305

Kongressreferat

Hildebrand: Problemistkongressen i Varna	303
Larsson: ICCF:s kongress i Bryssel	212
Rogard: FIDE-kongressen 1969	302
Ahman: Nordiska kongressen	182
Ahman: Sv. Schackförbunds kongress	166

Meddelanden från Sveriges Schackförbund

Centralstyrelsen	1, 233, 265, 297
Förbundsordföranden har ordet	97
Inbjudan till kongress och turneringar i Sundsvall	66
Regionmästerskapen	104, 119

Teoretiska artiklar

Berner: Teoretiska rön	11
Ekström: Ett fall i Spanska Trappan	13
Furman: Spelöppningsteori från Junior-VM	244
Hildebrand: Nydanare och efterföljare	78
Hildebrand: Teori och praktik	113, 213, 319
Pedersen: Ett intressant bondeoffer	272

Tävlingsreferat

Andersson: Frisk satsning i Groningen	37
Berglund: Brev från Bern	274
Berglund: Polen vann landskampen	260
Berglund: Aterblick på Raach	306
Bäckström: Jaan Eslin ny juniormästare	173
Bäckström: Karpov juniorvärldsmästare	201
Bäckström: Rekord i Skolungdomens	240
Bäckström: Skolornas Lag-SM	144
Böök: Helsingforsmästerskapet	45
Böök: Leonid Stein segrare i Tallinn	102
Carlsson: Platzack vann Öppna SM	135
Carlsten: Vällingby-Viktorian	264
Gedda: Jämn match i Arboga	135
Gedda: Lundbys lagturnering	4
Gedda: Spassky tog ledningen i VM	100
Grahn: Brev från Whitby	208
Grahn: Seger för Penrose	207
Hildebrand: Malmgrensturneringen	38
Johansson: Student-VM 1969	236
Karlsson: Kristallens elitturnering	15
Karlsson: Martens vann Schultz-turneringen	36
Karlsson: Tusenmannaschacket	70
Larsson: NM för skol-lag	238
Laurine: Brev från Monte Carlo	107
Lim Hong Gie: Zonturneringen i Singapore	258
Mossberg: Gunnar Johansson akad. mästare	13
Pedersen: Bent Larsen vann i Büsum	143
Uhlén: Kring NM i schack	180
Ahman: Gamla — Unga	14

sid.

Ahman: Litet SM-pytt i panna	17
Ahman: SM 1969	168
Akvist: Bognor Regis 1969	103

Turneringstabeller

Bad Luhacovice 1969	264
Beverwijk 1969	72
Buenos Aires 1968	7
Hastings 1968—69	42
Havanna 1969	340
Junior-VM i Stockholm	204
IBM, Amsterdam 1969	273
Palma de Mallorca 1968	43
Raach 1969	309
Solingen 1968	9
SM 1969	167
Ungdomsturneringen i Groningen	37

Jubilärer

Andersson, Tore, 50	162
Björk, Hugo, 60	267
Rogard, Folke, 70	133

Döda

Arnek, Harry	165
Ekestubbe, Gustaf Adolf	62
Karlin, Ored	33
Lindgren, Harald	101
Nilsson, Oscar	269
Tolusch, Alexander	71

Div. signerade artiklar m.m.

Abrahamsson: Råd och rön för svenska elit-spelare	2
Abrahamsson: Synpunkter på elitschacket	74
Andric: En öppenhetlig världsmästare	198
Andric: Schackdialoger	312
Borgström: Inrätta en svensk stortturnering!	35
Berggren: Schack i gamla Allers	316
Bäckström: Inför Junior-VM	147
Bäckström: Rekordläger i Medelpad	172
Gedda: Inför VM-matchen i Moskva	73
Hildebrand: Glimtar från VM-matchen	140
Hildebrand: Intervju med Spassky	206
Jonasson: London 1883	44
Jonasson: Hastings 1895	249
Jonasson: S:t Petersburg 1895—96	274
Karlsson: Nya schacklokaler i Stockholm	197
Koch: Schack i staden vid Seine	310
Kotov: Grova feldrag	313
Laurine: Blindspel — konst eller cirkus?	298
Laurine: Om klassindelningen	248
Mandler: Kompositioner med ensam bonde	111
Meissenburg: Korr-schackets historia fram till år 1800	246
Nilsson: Inlägg om Polen-matchen	268
Olsson: Kring ett skönhetspris	105
Pedersen: Danmarksbrev	136, 243
Söderström: Lidköping	133
Uhlén: Tidskrift för Schack 75 år	217
Voit: På temajakt bland schackminiatyrer	230

Div. osignerade artiklar m.m.

Allsvenska serien	3, 42, 92, 104, 234, 277, 318
Beverwijk 1969	72
Efterskörd från VM-matchen	176
Finland vann landskampen	99
Gligoric klarade kvalet	317
Hort vann i Venedig	101
Nordiska mästerskapet i Lidköping	98
Ole Jakobsen nordenmästare	181
Palma de Mallorca	6
Portisch vann i Amsterdam	208
Smyslov segrare i Hastings	41

Sovjetmästerskapet	33, 75,	276
Spassky i Stockholm		218
Zonturneringen i Raach		270

Domslut

Sveriges 4:e kompositionmästerskap för studier		26
Tfs turnering för tvådragare 1967		61
Tfs turnering för tredragare 1967		96
Tfs studieturnering 1968	158,	332
Tfs självmatter och hjälpmatter 1968		294

Distriktsnotiser

Blekinge	118, 138	299
Dalarna		118
Gotland	34, 137,	266
Göteborg	5, 80,	138
Hälsingland		138
Jämtland		178
Mälardalen		267
Nordskåne	34, 117, 178, 243,	246
Nordvästra Skåne		137
Norrbottnen		80
Roslagen		118, 138
Småland	118, 138,	266
Stockholm	5, 117, 178,	299
Södra Småland	80, 118, 138, 178,	266
Södra Ängermanland		34
Uppland		117
Värmland		117
Västergötland		34, 118
Ängermanland		5
Ostergötland		178

Utländsk schacklitteratur

Se mina annonser fr. o. m. september-numret! Det däri erbjudna är dock endast exempel ur mitt omfattande lager-sortiment. — Prislister för nya böcker på olika språk och för turneringar. — Antikvariskt, nyheter o.s.v. erbjuds på offertblad, som dupliceras allteftersom nytt material kommer in.

Meddela mig intresseområden samt språk som kommer ifråga, och jag sänder lämpliga offerter.

UNO LINDE

Box 14002 400 20 Göteborg 14

SCHACKFÖRENINGAR

vid behov av
**program,
jubileumstryck,
schacklitteratur,
resultatlistor
och övriga trycksaker**
**vänd Eder med förtroende
till**



VÄSTERGÖTLANDS TRYCKERI

Östra Kungshusg. 13, 532 00 Skara, Tel. 0511/13400

HELGLEKTYR

- Schlechters Minnesturnering 1961
(1. Averbach, 2. Filip, 3. Barcza, 4. Uhlmann etc.) Kommenterade partier, historik, teoretisk översikt m.m. 11:—
- Europamästerskapet för lag 1957
(1. Sovjet, 2. Jugoslavien, 3. Tjeckoslovakien, 4. Tyskland) Kommenterade partier, historik, tabeller, m.m. 6:—
- Interzonala Stockholm -62 15:—
- Junior-VM 1969 21:—
- XXXIV Ryska mästerskapet 1967 12:—
- Stockholm 1964—1965 6:—
- Svenska Matcher 1969 4:—
- Solna Schacktidning 1968—69
per styck 2:—

JAN BERGLUND

SJ Bostäder 9 C, Tomtebodan
171 63 Solna

Utländsk schacklitteratur

- NYHET!!**
1969. Moskva. 37 Sovjetmästersk. Alg. not. 253 ej kom. part. Jugosl. utg. Dupl. Karton. 10:10
- Kandidatturneringar**
1950. Budapest. Alg. not. 90 kom. partier (Serbo-Kroat.) 4:00
1953. Neuhausen-Zürich. Alg. not. 120 ej kom. part. (Serb.-Kr.) 4:00
1959. Bled-Zagreb-Beograd. Alg. not. 112 ej kom. part. (Serbo-Kroat.) 4:50
1959. Bled-Zagreb-Belgrade. 4th Candidates' tournament. By Golombek. 118 s. Kart. Alg. not. 112 kom. part. (Eng.) 13:70
1962. Willemstad, Curaçao. Alg. not. 105 delv. kom. part. Serb.-Kr. 6:00
1962. Curaçao. Beskr. not. 105 ej kom. part. (Engelska) 5:60
1965. Torneo de Candidatos. [Por] Roman Toran. 287 s. Kart. Beskr. not. Kvarts- & semifinaler samt final. (Spanska) 18:90
- Porto o. moms. tillkommer. Ej försk-likvid.
Ny sektion av min prislista utkommen: Turneringar och matcher före 1960.
UNO LINDE
Box 14002 400 20 Göteborg 14

GOD JUL OCH GOTT NYTT ÅR

tillönskas alla våra vänner i Sverige liksom i utlandet. Vi tackar hjärtligt för visat förtroende under 1969 och hoppas kunna stå den växande kundkretsen till tjänst på bästa sätt under det nya schackåret 1970. Vi siktar på vidgat sortiment såväl i schackmateriel som litteratur och står vid varje tillfälle till tjänst med prisuppgifter.

Stockholms Schackförlag

Henry Andersson
Brännkyrkagatan 71
117 23 STOCKHOLM
Tel. 08 - 69 42 37 Postgiro 55 08 86

VÄRLDSPAKET!

Den rätta julläsningen
för varje schackvän:

Tio intressanta nummer

av schacktidningar från
10 olika länder
endast kr 10:—

Alla från 1960-talet. Portofritt
efter inbetalning till

Tidskrift för Schack

Box 7123, Göteborg 7, Postgiro 60 46 34



Du ställer väl upp i

TUSENMANNASCHACKET

Stadshuset, Stockholm

28 februari – 1 mars 1970

Alla får vara med – alla får pris!

**Första anmälningskupongen
i Dagens Nyheter 11 januari**

**Vänta inte med din anmälan –
tävlingen fulltecknas snabbt!**

**Sveriges Schackförbund
DAGENS NYHETER**